

Jaarstukken 2021

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Registratienummer
21.1010115

Datum
11 mei 2022

Versie
3.0

Status
Definitief

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Deel 1 – Effecten in detail	17
2. Waterveiligheid	19
3. Wateroverlast beperken	27
4. Watertekort voorkomen	33
5. Gezond water	36
6. Schoon water	39
7. Veilige (vaar)wegen	46
8. Crisisbeheersing	49
9. Bestuur en Organisatie	52
Deel 2 – Verplichte paragrafen	55
10. Bedrijfsvoering	56
11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar	60
12. Incidentele baten en lasten 2021	61
13. Waterschapsbelastingen	62
14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement	65
15. Financiering	68
16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	73
17. Verbonden partijen	74
18. Aanbevelingen	80
Deel 3 – Jaarrekening	83
19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	84
20. Balans	87
21. Exploitatie	100
22. Exploitatie naar taak	104
23. Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	106
24. Vermelding topinkomens	109
25. Gebeurtenissen na balansdatum	110
26. Controleverklaring	111
Bijlagen	112

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2021 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). In de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid en de uitgevoerde activiteiten. Na een algemene beschouwing volgt een terugblik op hoofdlijnen over onze werkzaamheden per effect, onze inzet voor duurzaamheid, de leeswijzer en een overzicht van exploitatie en investeringen.

1.1 Algemene beschouwing

In 2021 werden we geconfronteerd met een ongekennde hoeveelheid neerslag in ons beheergebied. In het weekend van 18-20 juni viel lokaal in 36 uur tussen de 100 en 140 mm neerslag. Vooral de kustregio kreeg het zwaar te verduren en dit leidde tot wateroverlast. Ons watersysteem is berekend op een afvoer van ongeveer 15 mm per etmaal. Dat is een wettelijke norm die voor heel Nederland geldt. De uitzonderlijke omvang van de buien, afgezet tegen de capaciteit van het watersysteem, heeft tot schade geleid. Deze schades hebben impact op mensen en bedrijven uit ons gebied, zowel financieel als emotioneel.

Ons handelen tijdens en na deze crisis hebben we met externe deskundigen geëvalueerd. Hierbij is gekeken naar het technisch functioneren van het watersysteem, het optreden van de crisisbeheersingsorganisatie (CBO), de crisiscommunicatie en de bereikbaarheid. We werken de aanbevelingen van deze evaluatie uit met belanghebbenden.

Niet alleen binnen ons beheergebied werden we geconfronteerd met de effecten van het steeds sneller veranderende klimaat. Ook andere delen van Nederland en de rest van Europa kampten met wateroverlast. In Limburg hebben we met noodpompen en duizenden zandzakken onze collega's een helpende hand geboden. Ook zijn vijf van onze dijkinspecteurs ingezet.

Foto: noodhulp in Limburg

Ook dit jaar hield het coronavirus de wereld in zijn greep. Eind april werden in Nederland de eerste versoepelingen doorgevoerd en konden we elkaar weer mondjesmaat ontmoeten. We gingen experimenteren met het hybride werken. Dit bleek van korte duur. Ondanks de wereldwijde vaccinatiecampagne zorgden nieuwe varianten van het virus voor een snellere verspreiding. We moesten daarom met elkaar blijven improviseren om het werk door te laten gaan. We merken dat we steeds beter worden in het digitaal en op afstand met elkaar samenwerken. Voordelen zoals de vermindering van de CO₂-uitstoot en een betere werk-privé-balans dragen daar positief aan bij. We blijven daarom doorgaan met het verder uitrollen van hybride werken want dit is de werkvorm van de toekomst en draagt bij aan duurzaamheid.

Eind oktober ontdekten we tijdens graafwerkzaamheden voor het nieuwe gemaal Monnickendam een archeologische vondst. Het ging om een laatmiddeleeuwse sluis van 35 à 40 meter lang en 6,5 meter breed. We hebben de sluis voor in totaal 800 belangstellenden opengesteld. De bouw van het gemaal is door deze vondst met twee maanden vertraagd.

Als onderdeel van het Klimaat- en energieprogramma (KEP) hebben we het opwekken van windenergie onderzocht. De wegeverdracht naar gemeenten verloopt voorspoedig. Bij de waterschapsbelastingen zien we een positieve ontwikkeling in het betaalgedrag van onze inwoners en bedrijven. We leveren onze bijdrage aan de hersteloperatie rond de kinderopvangtoeslagaffaire.

In de begroting zijn in totaal 27 prestaties benoemd. Hiervan lopen er 22 volgens planning, twee lopen achter op de jaarplanning en drie worden niet gehaald. Een volledig beeld van de prestaties en mijlpalen uit 2021 per effect is terug te vinden in hoofdstuk 2 tot en met 9. In de volgende paragraaf zijn de effecten op hoofdlijnen weergegeven.

1.2 Terugblik op hoofdlijnen

Effect	Samenvatting 2021
Waterveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> De Waterveiligheidsrapportage over 2020 is opgeleverd. Het proces van vaststelling van de rapportage is geëvalueerd. Ook hebben we nog de werkprocessen 'inspecteren', 'onderhouden' en de 'samenwerkingscirkel HWBP-beheer' geëvalueerd. We hebben vijf primaire dijktrajecten beoordeeld en circa 100 km regionale keringen en circa 200 kunstwerken getoetst. De dijkversterking van de Markermeerdijken is in volle gang. De coronacrisis levert vooralsnog geen vertraging op voor de HWBP-projecten. Binnen het programma Verbetering Boezemkades hebben we 15 km regionale kering verbeterd. De pilot met de provincie Noord-Holland omtrent de zorgplicht voor de regionale keringen verloopt voorspoedig. We zijn steeds beter in staat om risicogestuurd beheer te verbeteren. De kanskaart biodiversiteit over bloemrijke dijken is opgeleverd. We werken momenteel aan de kanskaart zonnepanelen op dijken. Deze informatie ondersteunt ons bij het beoordelen van initiatieven van derden en bij de gesprekken over de omgevingsvisies van gemeenten.
Wateroverlast beperken	<ul style="list-style-type: none"> Groot onderhoud aan gemalen hebben we uitgevoerd conform het gemalenprogramma. De nieuwbouw van de gemalen De Poel en Monnickendam is begonnen. De renovatie van de gemalen Pieter Engel in Assendelft en Oosterpolder in Hoorn is zo goed als afgerond. Dit geldt ook voor de eerste fase groot onderhoud aan gemaal Leemans bij Den Oever. De voorbereiding van de grootschalige vervanging van een belangrijk deel van de procesautomatisering voor de peilregulerende objecten is afgerond. Ons watersysteem voldoet aan de wettelijke norm voor afvoer. De lokaal extreme neerslag van juni heeft echter opnieuw aangetoond dat de robuustheid van ons watersysteem kwetsbaar is. De aanbevelingen van de evaluatie werken we in 2022 met onze partners uit. Onze doelstellingen voor het dagelijks beheer en onderhoud als het gaat om maaien en baggeren zijn behaald. Het gebied ligt er goed bij. De volgende stap in

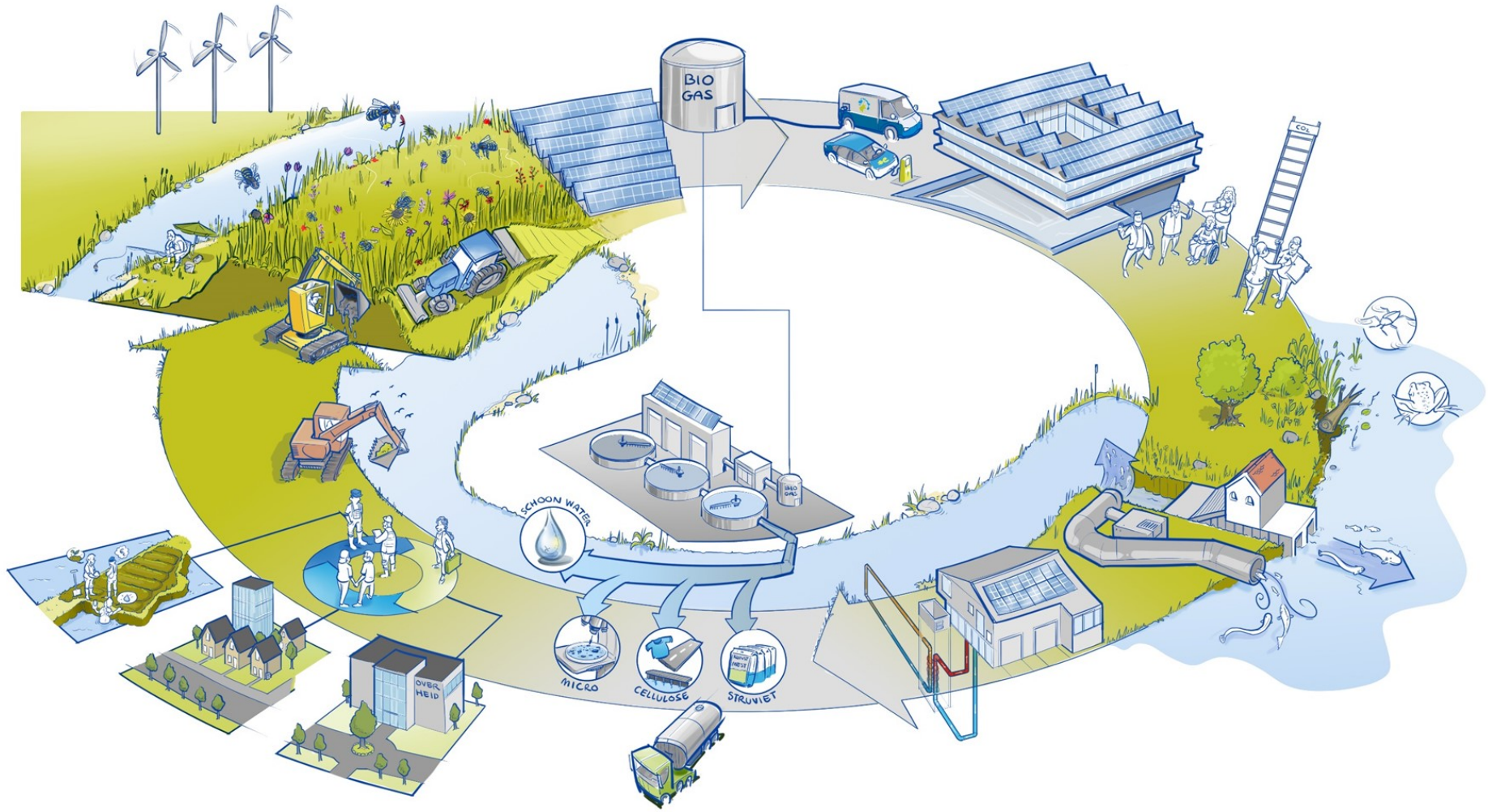

Effect	Samenvatting 2021
	<p>datagedreven werken hebben we gezet met de satellietshouw en het in kaart brengen van kansen en knelpunten door toepassing van zogenaamde leggerbakjes om beter risicogestuurd te kunnen werken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met onze visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst' geven we invulling aan de samenwerking met onze partners in het gebied. Binnen Hollands Noorderkwartier werken we op bestuurlijk en ambtelijk niveau samen in vijf deelregio's en Amsterdam-Noord aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.
Watertekort voorkomen	<ul style="list-style-type: none"> • Het algemeen bestuur heeft deelgenomen aan een themasessie over alle elementen die de waterbeschikbaarheid raken: waterverdeling, verzilting, bodemdaling en grondwater. Voor het onderwerp verzilting is een feitendocument opgesteld dat inzicht geeft in de verziltingsbronnen in het boezemsysteem en de verziltingsproblematiek voor het agrarisch grondgebruik. Deze zal in 2022 aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. • Voor het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland zijn we met twaalf gebiedspartners gestart met het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit programma heeft als doel samen te werken aan een toekomstbestendig veenweidegebied in Laag Holland. Een belangrijk kader voor het gebiedsprogramma is de Regionale Veenweidestrategie Noord-Holland, waarin wordt gewerkt aan inzicht in het effect van verschillende maatregelen gericht op bodemdaling, broeikasgassen, de waterbeschikbaarheid, wateroverlast en waterkwaliteit. • We hebben de waterbeschikbaarheid per functie bepaald aan de hand van de strategie waterverdeling en gebruiken deze binnen het ruimtelijk adaptatieproces. • Met de gemeenten waar het risico op verzilting als gevolg van doorboringen van grondlagen het grootst is, zijn informatieve sessies gehouden. Het bewustzijn bij onze partners is hierdoor toegenomen.
Gezond water	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben vijf vismigratieknelpunten opgelost en 15 km aan natuurvriendelijke oevers aangelegd. Hiermee hebben we de opgaven uit de tweede planperiode KRW 2016-2021 gerealiseerd. Het maatregelenpakket KRW 2022-2027 is vastgesteld. • Het Landbouwportaal wordt in 2022 met doorontwikkelde principes voortgezet onder de voorwaarde dat hier subsidie-inkomsten tegenover staan. • We zijn gestart met de Verbetering natte infrastructuur Noordkop en hebben de nog benodigde Rijksbijdrage van € 5 miljoen vastgelegd in een bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat. We spelen een rol in de Visstandbeheercommissie Hollands Noorderkwartier en hebben uitvoering gegeven aan de ambities uit de Visnota.
Schoon water	<ul style="list-style-type: none"> • Onze focus ging opnieuw uit naar het primaire zuiveringsproces. We hebben met succes de rioolgemalen, de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en de slibdrooginstallatie (SDI), de meest cruciale onderdelen om schoon water mee te maken, stabiel in de lucht gehouden. In totaal hebben we ongeveer 104 miljoen m³ afvalwater getransporteerd en gezuiverd. • Het draaiende houden van de SDI en de afzet van het granulaat heeft de nodige inzet gevraagd. De landelijke druk op de slibverwerking blijft hoog. De voorbereidingen voor de ontvlechting van de rwzi Beverwijk en de SDI en de bouw van een nieuwe slibdroger door HVC in Alkmaar zijn in volle gang. • Op rwzi Beemster ging de eerste paal voor de renovatie de grond in. Het uitvoeringskrediet voor de vernieuwing van de rwzi's Oosthuizen en Wieringen is verleend. De procesautomatisering van de rwzi's Ursem, Zaandam-Oost, Katwoude en Den Helder is vervangen. De renovatiewerkzaamheden op andere rwzi's verlopen volgens planning. • Als belangrijke stap in de uitwerking van het koersdocument microverontreinigingen is een omgevingsscan ontworpen. De proefzuivering Ge(O)zond Water is in aanbouw. • We zijn gestart met het vormgeven van de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater. • Met gemeenten, provincie, omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en PWN is gewerkt aan een beleidskader indirecte lozingen in de waterketen. Er is een eerste concept van de toekomstvisie van de afvalwaterketen in Zaanstreek-Waterland gemaakt en besproken met de ketenpartners.
Veilige (vaar)wegen	<ul style="list-style-type: none"> • De wegenoverdracht verloopt voorspoedig. De wegen in de gemeenten Hoorn en Uitgeest zijn per 1 januari 2022 overgedragen. De doelstelling om alle wegen in 2025 over te dragen lijken we te behalen.

Effect	Samenvatting 2021
Crisisbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Het baggeren van de vaargeul van het Amstelmeer hebben we aanbesteed. • In het weekend van 18-20 juni viel een ongekeerde hoeveelheid neerslag in ons beheergebied. Vooral de kustregio kreeg het zwaar te verduren en de neerslag leidde tot wateroverlast. Ons optreden tijdens en na de crisis is met onafhankelijke externe deskundigen geëvalueerd, waarbij is gekeken naar het technisch functioneren van het watersysteem, het optreden van de (crisis)beheersingsorganisatie, de crisiscommunicatie en de bereikbaarheid. • Dit jaar hebben zich 31 incidenten of omstandigheden voorgedaan die hebben geleid tot verhoogde waakzaamheid. In drie situaties is de CBO opgeschaald. • In het meerjarenprogramma Watercrises zijn met vier veiligheidsregio's, provincie, Rijkswaterstaat, Defensie en politie stappen gezet. In juni is geoefend met het 101 Geniebataljon van Defensie ter voorbereiding op de multidisciplinaire oefening Waterrijk '22. Met het Regionaal Operationeel Team van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is geoefend op het thema 'dreigende dijkdoorbraak' en met Noord-Holland Noord op het thema 'extreem weer'. • De <i>e-learning</i> Crisisbeheersing bij een (dreigende) grootschalige overstroming is eind augustus opgeleverd en uitgerold. • In het project Noodcommunicatie hebben we onderzoek gedaan naar alternatieve communicatiemiddelen bij uitval van de reguliere communicatiekanalen.
Bestuur en Organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de invoering van de Omgevingswet is de Waterschapsverordening vastgesteld. Onze werkprocessen worden aangepast en een deel daarvan is vastgesteld. Er is een opleidingsplan gericht op kennis en een andere manier van werken. Met externe partners zijn samenwerkingsafspraken gemaakt en is geoefend met werkprocessen. • We hebben de kansen voor de opwekking van duurzame windenergie op onze eigendommen verkend. We zijn de tweede fase van dat onderzoek gestart. De uitkomsten worden ingebracht in het proces Regionale Energiestrategie. • De publiekscampagnes hebben net als afgelopen jaar een ander karakter gekregen. De fysieke evenementen zijn vervangen door een digitale campagne. In deze campagne werken we verder aan het vergroten van het waterbewustzijn van onze inwoners. • De internationale activiteiten gingen door met meer inzet op digitale samenwerking.

1.3 Duurzaamheid

Klimaat- en energieprogramma

De doelstelling van het KEP is om in 2025 zowel energieneutraal als klimaatneutraal te zijn. Bij energieneutraal wekken we evenveel energie op als dat we verbruiken. Bij klimaatneutraal wordt geen CO₂ meer uitgestoten.

We hebben de kansen verkend voor het opwekken van duurzame windenergie op onze *assets*. Op basis van de eerste fase van dat onderzoek lijkt het mogelijk te zijn om voldoende windenergie te realiseren om de doelstelling van energieneutraliteit in 2025 te behalen. Uit de tweede fase van het onderzoek, die we in 2022 afronden, zal moeten blijken of de kansen verzilverd kunnen worden en of de doelstelling in 2025 behaald wordt. Voor de realisatie van windenergie zijn we afhankelijk van het proces Regionale Energiestrategie 2.0.

De rollen en kaders voor de benutting van aquathermie zijn vastgesteld. We nemen een proactieve houding aan in de warmtetransitie vanuit onze rol als waterbeheerder. We zien onszelf in de eerste plaats als bronhouder van zowel het afval- als oppervlaktewater. Met een aantal gemeenten is de eerste verkenning gestart naar mogelijke toepassingen van aquathermie.

Biodiversiteit

De Visie op Biodiversiteit is uitgewerkt in een jaaragenda met concrete maatregelen per maatschappelijk effect. In hoofdlijnen gaat het om:

- Het versterken van de dynamiek van ecosystemen door dynamisch kustbeheer;
- Een gezonder aquatisch milieu met KRW-maatregelen en vispassages;
- Het versterken van natuurverbindingen door bloemrijke dijken en natuurvriendelijke oevers;
- Steeds meer ecologisch beheer en onderhoud door maaien en afvoeren met lichter materieel, sinus maaien, benutten van de overruimte in het watersysteem voor ecologie;
- Onderzoek, monitoring en samenwerking met diverse partijen.

De volgende zaken hebben we dit jaar uit de jaaragenda bereikt, gepresenteerd per effect:

Waterveiligheid

- Het onderzoek naar welke inheemse kruidenmengsels het goed doen op de vruchtbare grond van onze dijken is uitgevoerd op de vier proefvelden bij de Markermeerdijken. De ontwikkeling van de zaden wordt vijf jaar gevolgd.
- Op Texel is de opzet van het nieuwe pachtcontract met de pachters en LTO Noord besproken. Het nieuwe pachtcontract is begin volgend jaar gereed. Er wordt gezocht naar een pilot met pachters om gezamenlijk ervaring op te doen met beweiding en het bevorderen van biodiversiteit.
- We hebben 15 km kade biodivers ingezaaid bij projecten van het programma verbetering boezemkades (VBK).
- Er zijn veel metingen uitgevoerd bij keringen die op verschillende manieren beheerd worden. De conclusie is dat het duidelijk te onderscheiden is welke beheermethode het meest bijdraagt aan de bevordering van biodiversiteit. Het natuurtechnisch beheer, waarbij we tweemaal maaien en afvoeren, draagt het meest bij. De komende jaren zetten we daarom het technisch beheer om naar natuurtechnisch beheer.

Wateroverlast beperken

- We hebben de uitgangspunten voor onze bijdrage in de gezamenlijke uitvoering van ruimtelijke adaptatie vastgesteld. De uitvoeringsagenda's van de regio's bevatten maatregelen die bijdragen aan de klimaatbestendigheid.

Gezond water

- Er is een webinar georganiseerd over natuur- en visvriendelijk maaibeheer voor beheerders, onderhoudsmedewerkers en aannemers.
- Met de gemeenten Heemskerk en Dijk en Waard en Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn we in gesprek over samenwerkingsmogelijkheden voor uitvoering van KRW-maatregelen.

Schoon water

- Voor de bronaanpak geven we informatie over medicijnresten in het lokale overleg tussen huisartsen en apothekers en zijn we actief in de landelijke themagroep bronaanpak.
- Het instrumentarium omgevingsscan is ambtelijk en bestuurlijk aangevuld om tot een gezamenlijk beeld van het instrument te komen. Het doel van het instrument is om intern en extern aanleidingen te verzamelen om met een extra zuiveringsstap een hogere effluent kwaliteit te realiseren. Effluent van hogere kwaliteit levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het oppervlaktewater en daarmee aan de biodiversiteit in het gebied.
- De voorbereiding is gestart om een nieuw maaibestek op de markt te brengen met daarin opgenomen een ecologisch beheerplan voor alle rwzi-terreinen.
- Op het terrein van de rwzi Heiloo zijn bijenkasten geplaatst. Bij de rwzi's Stolpen, Geestmerambacht en Alkmaar zijn bijenkasten geplaatst waarbij delen van de terreinen worden ingezaaid, beplant en onderhouden zodat deze aantrekkelijk zijn voor wilde en tamme bijen.
- In het kanaal bij rwzi Beemster plaatsen we *floatlands*. Dit zijn drijvende eilandjes met semi-natuurlijke begroeiing die gebruikt worden voor kleinschalige natuurontwikkeling in singels en wateren waar geen natuurlijke oevers mogelijk zijn.

Bestuur en Organisatie

- We hebben een nieuwe vrachtwagen in gebruik genomen met een elektrisch aangedreven kraan.
- Op de werf Dirkshorn is alle verlichting, zowel binnen als buiten, vervangen door LED verlichting.
- We hebben hybride gewerkt en maken dit ons kantoorconcept waardoor de CO₂-uitstoot van het woon-werkverkeer afneemt.

Winnen van grondstoffen en productie van biogas

We winnen diverse grondstoffen terug en maken gebruik van duurzame energieopwekking. De terugwinning van struviet ligt weer op het normale niveau na de verbouwing van de installatie op de rwzi Den Helder. De productie van biogas ligt ook weer op het normale niveau, na de renovatie van de rwzi Alkmaar, de bouw van Energiefabriek Zaandam-Oost en het groot onderhoud aan de gistingstanks op de rwzi Beverwijk. Momenteel rijden 49 bedrijfsauto's op groen gas.

Biogas	2020	2021
Totaal opwek (x1.000 m³)	3.856	4.258
Omgezet naar Groen Gas	1.084	1.025
Gebruikt in warmtekrachtkoppeling	2.260	2.305
Gebruikt voor CV	110	430
Afgefakkeld / verlies	402	498
Slibgranulaat		
Slibgranulaat (ton)	19.140	17.536
Herwonnen grondstoffen		
Struviet (ton)	61	450
Cellulose (ton)	1.940	2.698

Energieverbruik, terugwinnen van grondstoffen en duurzame energieopwekking

Hieronder worden de resultaten over 2020 en 2021 weergegeven. Vanaf de eerste concernrapportage over 2022 rapporteren we vanaf 2018.

Energie HHNK		
Elektriciteit	2020	2021
Verbruik totaal (MWh)	82.507	79.954
<i>Waterketen</i>	58.694	57.032
<i>Watersystemen</i>	20.315	19.360
<i>Gebouwbeheer</i>	2.095	2.168
<i>Wegen</i>	1.403	1.394
Inkoop totaal (MWh)	61.949	55.221
Kosten inkoop elektriciteit (€)	9.486.121	9.623.564
<i>Gemiddeld tarief per MWh¹ (€)</i>	153,13	174,27
Totaal opwek (MWh)	54.066	60.835
<i>Waterketen SDI</i>	43.391	43.025
<i>Waterketen warmtekrachtkoppeling</i>	4.321	4.781
<i>Waterketen Zon</i>	6.212	12.507
<i>Gebouwbeheer Zon</i>	142	522
Totaal teruglevering (MWh)	-33.508	-36.103
Opbrengsten teruglevering² (€)	-657.115	-3.327.499
Gas	2020	2021
Totaal inkoop aardgas (m³ x1.000)	16.523	16.336
<i>Waterketen SDI</i>	16.210	15.989
<i>Gebouwen</i>	313	347
Kosten inkoop gas (€)	4.287.275	3.522.917
Groen gas (verkocht) (m³ x1.000)	-670	-798
Opbrengst verkocht gas (€)	-321.563	-420.443
Netto energiekosten (€)	12.794.718	9.398.539

Verbruik en opwekking

Dit jaar was een gemiddeld jaar voor wat betreft het elektriciteitsverbruik in de periode 2015-2021. De opwekking van elektriciteit vanuit onze zonneparken is toegenomen. Dit jaar is weer een aantal zonneparken en -daken opgeleverd zoals bij rwzi Wervershoof, rwzi Beemster en op de daken van de werven Zwaagdijk, Anna Paulowna en Dirkshorn. Deze extra opweklocaties zorgen ook voor een hoger volume teruglevering van elektriciteit aan het net, we zien dat de capaciteit van het netwerk kwetsbaar is. Het aardgasverbruik is stabiel gebleven.

Voor ingekochte energie worden 1 tot 2 jaar van tevoren contracten gesloten en daarmee zijn de eenheidsprijzen vast. Voor teruglevering ontvangen we de gemiddelde actuele marktprijs van de maand waarin we energie terugleveren. Daarmee wijken deze tarieven af van de tarieven van de ingekochte energie. De prijzen zijn hierdoor niet op elkaar aan te sluiten, de verbruikshoeveelheden wel.

Kosten

Het was een uitzonderlijk jaar voor wat betreft de energieprijzen. De tarieven voor zowel elektriciteit als gas zijn enorm gestegen. Hoewel het volume inkoop elektriciteit lager is in vergelijking met vorig jaar, zijn de kosten hoger. Dit komt doordat we dit jaar een lager volume hebben gecontracteerd

¹ Inclusief netbeheerkosten, trafohuur en meetdiensten

² Inclusief SDE-subsidie

dan de afgenomen hoeveelheden. De bijkoop van extra volume hebben we moeten doen tegen een hoger tarief dan het vaste tarief van het gecontracteerde volume. Het positieve van de hoge energieprijzen is dat het volume teruglevering tegen een hoger tarief is afgerekend. De kosten van gas zijn lager dan vorig jaar door een gunstiger vastgezet gastarief voor dit jaar. Het gunstige tarief voor teruglevering van elektriciteit zorgt dit jaar voor lagere netto energiekosten.

Op dit moment hebben we met Gazprom een overeenkomst tot levering van aardgas. Dit is een overeenkomst voor bepaalde tijd die loopt tot en met 31 december 2022. Daarna zullen we gas afnemen van Vattenfall. De aanbesteding daarvan is inmiddels afgerond. Het eerder opzeggen van het contract met Gazprom levert hen eerder financieel voordeel dan nadeel op.

1.4 Leeswijzer

De jaarstukken zijn opgebouwd uit het jaarverslag (deel 1 en 2) en de jaarrekening (deel 3). Deel 1 (hoofdstukken 2 tot en met 9) is opgebouwd rond de effecten Waterveiligheid, Wateroverlast beperken, Watertekort voorkomen, Gezond water, Schoon water, Veilige (vaar)wegen, Crisisbeheersing en Bestuur en organisatie. We geven aan wat we hebben gedaan om de beoogde effecten te bereiken en hoe we onze taak in de samenleving hebben opgepakt en uitgevoerd. Deze hoofdstukken hebben een vaste indeling, waarbij we aansluiten bij de nieuwe indeling die we hanteren met ingang van de begroting 2021.

Bij een aantal effecten wordt toelichting gegeven op bouwstenen uit het Waterprogramma 2016-2021. Dit betreffen bouwstenen waar HHNK een bijdrage aan levert.

Deel 2 (hoofdstukken 10 tot en met 18) bevat de wettelijk verplichte paragrafen.

Deel 3 (hoofdstukken 19 tot en met 26) bevat de jaarrekening inclusief de controleverklaring van onze accountant. In dit deel verantwoorden we onze financiële positie. In de bijlagen staan de overzichten die niet wettelijk zijn voorgeschreven.

Smileys

We hebben smileys gebruikt om in de loop van het begrotingsjaar in management- en concernrapportages de voortgang in beeld te brengen.

In deel 1 zijn per prestatie de smileys op de volgende manier aangegeven:

- Deze prestatie loopt qua inhoud en middelen volgens jaarplanning.
- Deze prestatie loopt wat betreft inhoud en middelen achter op de *jaar*planning. We verwachten de geconstateerde afwijking op te lossen binnen de *totale* planning.
- Deze prestatie loopt niet goed of uit de planning. We verwachten dit niet meer op te lossen is binnen de totale planning.

Een prestatie heeft een langere doorlooptijd dan een jaar. In bovenstaande tabel is dit aangeduid met totale planning. Bij een blauwe of rode geven we hiervoor een verklaring, maar ook hoe we hier gevolg aan geven. Een rode smiley betekent niet per definitie dat we de prestatie niet behalen, maar kan betekenen dat de prestatie een jaar later dan gepland wordt behaald.

Financiële overzichten

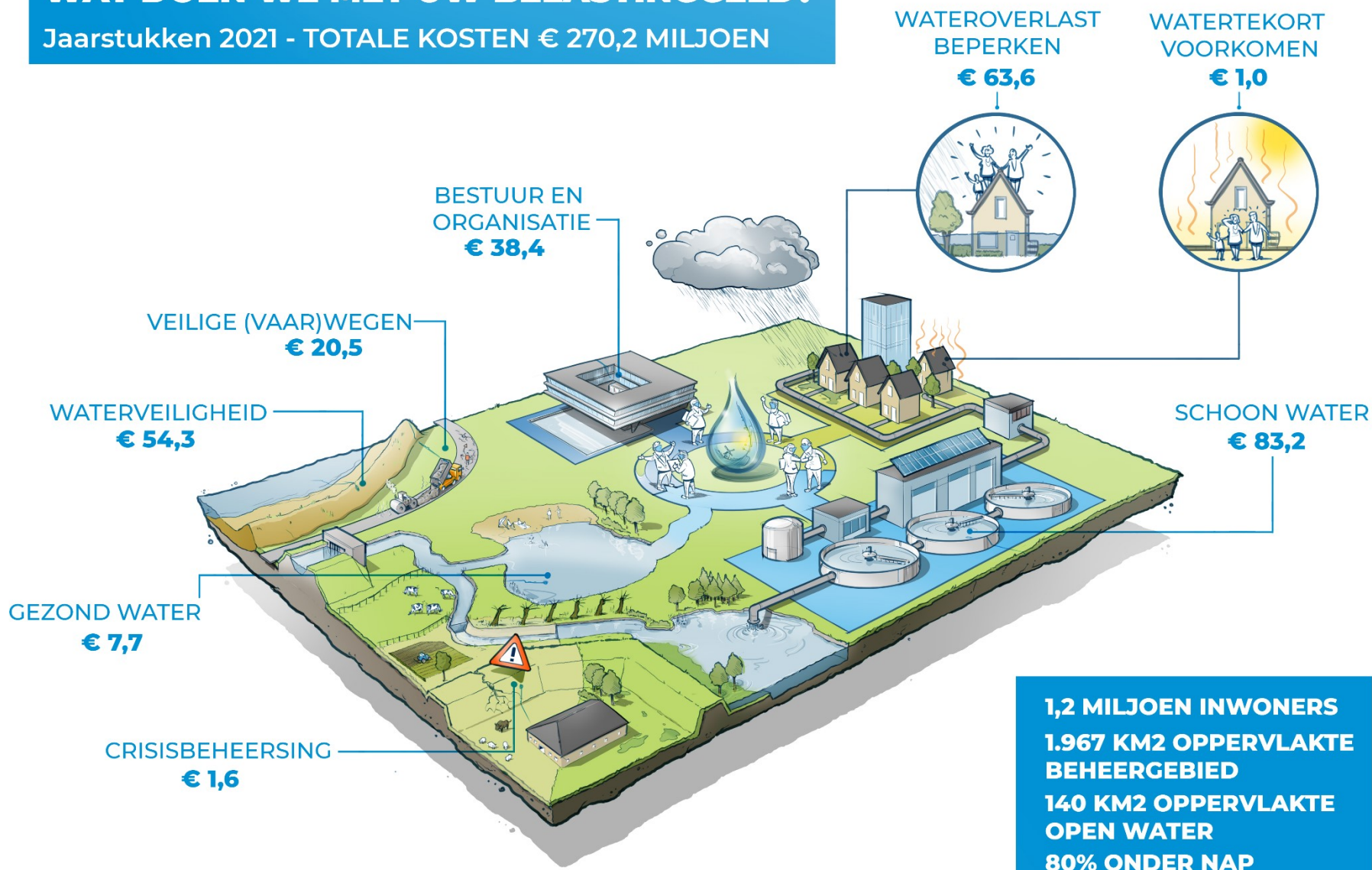
In deze jaarstukken gaan we in op de financiële verschillen tussen de begroting en de realisatie. We vergelijken de realisatie met de herziene begroting. Dit is de begroting inclusief de vier vastgestelde begrotingswijzigingen. In hoofdstuk 21 zijn deze begrotingswijzigingen toegelicht. Per hoofdstuk presenteren we een tabel met daarin exploitatielasten en investeringsvolumes.

Bij de financiële tabellen is een toelichting opgenomen waarin relevante afwijkingen tussen begrote en gerealiseerde exploitatielasten en investeringsvolumes zijn verklaard. In de tabellen en teksten kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

WAT DOEN WE MET UW BELASTINGGELD?

Jaarstukken 2021 - TOTALE KOSTEN € 270,2 MILJOEN

1.5 Exploitatie en investeringen

Exploitatie naar effect

Ten opzichte van de herziene begroting sluiten we het jaar af met een exploitatieresultaat van € 9,5 miljoen positief. De verschuivingen tussen de kosten en opbrengsten ten opzichte van de herziene begroting worden op hoofdlijnen als volgt verklaard.

Exploitatieresultaat	
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	
Lagere kosten goederen en diensten VBK-2, stedelijk water, maaibestek en vanwege corona aan externe communicatie en activiteiten en interne diensten als gevolg van het blijvend thuiswerken	2,7
Lagere personeelskosten, met name inhuur	0,9
Lagere belastingopbrengst	-0,6
Hogere opbrengst voor teruglevering energie	1,4
Diverse hogere opbrengsten met name op beheer van het slib en vervanging IBA's	0,8
Hogere opbrengst door afwickelen projectfases HWBP-projecten	3,3
Lagere opbrengst voor gemaal De Poel door een andere verdeling van POP-subsidies	-1,1
Lagere projectgebonden bijdrage solidariteitsbijdrage	0,5
Diverse lagere kosten	1,6
Exploitatieresultaat	9,5

Voorgesteld wordt om het resultaat voor € 3,3 miljoen in een nog te vormen bestemmingsreserve voor HWBP-projecten te bestemmen en voor € 6,3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. In onderstaande tabel wordt de exploitatie per effect weergegeven.

Exploitatie		Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021	Originele Begroting 2021
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>				
Waterveiligheid	Kosten	54,3	55,8	53,5
	Opbrengsten	-14,1	-10,4	-11,0
	Afrondingsverschil	-0,1	-0,1	0,1
	Netto	40,1	45,3	42,6
Wateroverlast beperken	Kosten	63,6	63,0	60,8
	Opbrengsten	-3,0	-3,9	-0,7
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	60,6	59,1	60,1
Watertekort voorkomen	Kosten	1,0	0,9	1,2
	Opbrengsten	-	-	-0,1
	Netto	1,0	0,9	1,1
Gezond water	Kosten	7,7	7,7	8,3
	Opbrengsten	-0,1	-0,1	-0,1
	Afrondingsverschil	-	-	-
	Netto	7,6	7,6	8,2
Schoon water	Kosten	83,2	81,3	79,0
	Opbrengsten	-5,6	-3,4	-2,6
	Afrondingsverschil	0,1	-	-0,1

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021	Originele Begroting 2021
	Netto	77,7	77,9	76,3
Veilige (vaar)wegen	Kosten	20,5	20,3	21,6
	Opbrengsten	-8,1	-8,2	-9,6
	Netto	12,4	12,1	12,0
Crisisbeheersing	Kosten	1,6	1,3	1,3
	Opbrengsten	-	-	-
	Afrondingsverschil	-0,1	-	-
	Netto	1,5	1,3	1,3
Bestuur en Organisatie	Kosten	38,4	45,0	40,5
	Opbrengsten	-13,1	-12,8	-5,0
	Afrondingsverschil	-0,1	-	-
	Netto	25,2	32,2	35,5
Afrondingsverschillen totale kosten		-0,1	-0,2	-0,1
Afrondingsverschillen totale opbrengsten		-0,1	-0,1	-
Totaal kosten		270,2	275,1	266,1
Totaal opbrengsten		-44,1	-38,9	-29,1
Afrondingsverschil		0,1	0,1	-
Totaal netto exclusief reserves en waterschapsbelastingen		226,2	236,3	237,0
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves voor tariefseglisatie ³		-2,2	-2,2	-3,6
Waterschapsbelastingen		-233,6	-234,1	-233,5
Afrondingsverschil		0,1	-	0,1
Totaal ('-' is voordelig)		-9,5	-	-

In onderstaande tabel zijn de waterschapsbelastingen per taak weergegeven.

Taak <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021	Originele Begroting 2021
Watersysteem	-137,4	-137,4	-136,4
Zuiveringen	-81,5	-82,2	-82,2
Wegen	-14,6	-14,6	-14,8
Afrondingsverschil	-0,1	0,1	-0,1
Waterschapsbelastingen	-233,6	-234,1	-233,5

Investeringsen

Een belangrijk deel van ons werk bestaat uit het realiseren van investeringswerken. Jaarlijks starten we nieuwe projecten en ronden we lopende projecten af. De meeste projecten die op de investeringsbegroting staan, zijn meerjarig en relatief complex. Vertragingen leiden dan ook vaak tot forse verschuivingen van de kasgelduitgaven over de jaarschijven heen. Uiteraard wordt gestuurd op de totale uitgaven van de investering gedurende de gehele looptijd. We gaan uit van een investeringsprogrammering van € 35 miljoen en hebben gewerkt met een overprogrammering tot

³ Conform de begroting 2019 worden hier alleen de mutaties van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie weergegeven.

€ 48 miljoen. Door een aantal vertragingen komen de investeringen uit onder deze € 48 miljoen, maar nog boven het streefcijfer van € 35 miljoen. Het verschil ten opzichte van de begroting komt op hoofdlijnen door:

Vershil netto-investeringsvolume <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Vershil begroting -/- realisatie
Lagere netto-uitgaven voor HWBP-project Kunstwerken doordat benodigde aanpassingen beperkter waren en enkele begrote projecten niet binnen het HWBP-programma worden opgepakt of een kleinere scope hebben gekregen	1,2
Verschuiving uitgaven 't Horntje naar 2022	2,0
Lagere uitgaven bij Wateropgave 1.5 door vertragingen	1,6
Bij gemaal Monnickendam zijn de opbrengsten lager door een andere verdeling van POP-subsidies	-0,5
Lagere uitgaven aanleg van zonnepanelen (KEP) omdat de locaties complex zijn en vergunningen lastig worden verkregen	3,2
Uitgaven voor het project Proefzuivering Ge(O)zond zijn hoger dan oorspronkelijk begroot voor dit jaar omdat dit een complex en innovatief project is	-3,6
Rwzi Oosthuizen verschuiving uitgaven naar 2022 omdat de voorbereiding langer duurt door de complexe en innovatieve aard van het project	1,6
Hogere uitgaven energiefabriek Zaandam door vertragingen vanuit 2020 en meerwerk	-0,8
Lagere uitgaven ontvlechting rwzi-SDI vanwege de complexiteit is hier vertraging ontstaan	3,6
Lagere uitgaven met name vanwege verschuiving naar 2022 bij het Informatiebeleidsplan, vertragingen in: levering groot materieel door corona; onderhoud aan gebouwen door onzekerheden.	0,8
Totaal (+ is lagere uitgaven)	9,1

Investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021	Originele Begroting 2021
Waterveiligheid	Uitgaven	106,7	112,4	112,4
	Inkomsten	-106,0	-108,6	-108,6
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	-
	Netto	0,6	3,8	3,8
Wateroverlast beperken	Uitgaven	11,1	15,3	15,3
	Inkomsten	-0,9	-4,0	-4,0
	Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1
	Netto	10,2	11,4	11,4
Watertekort voorkomen	Uitgaven	0,1	0,2	0,2
	Inkomsten	-	-0,1	-0,1
	Netto	0,1	0,1	0,1
Gezond water	Uitgaven	0,7	1,2	1,2
	Inkomsten	-0,1	-0,8	-0,8
	Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1
	Netto	0,6	0,5	0,5
Schoon water	Uitgaven	24,0	28,2	28,2
	Inkomsten	-	-	-
	Netto	24,0	28,2	28,2

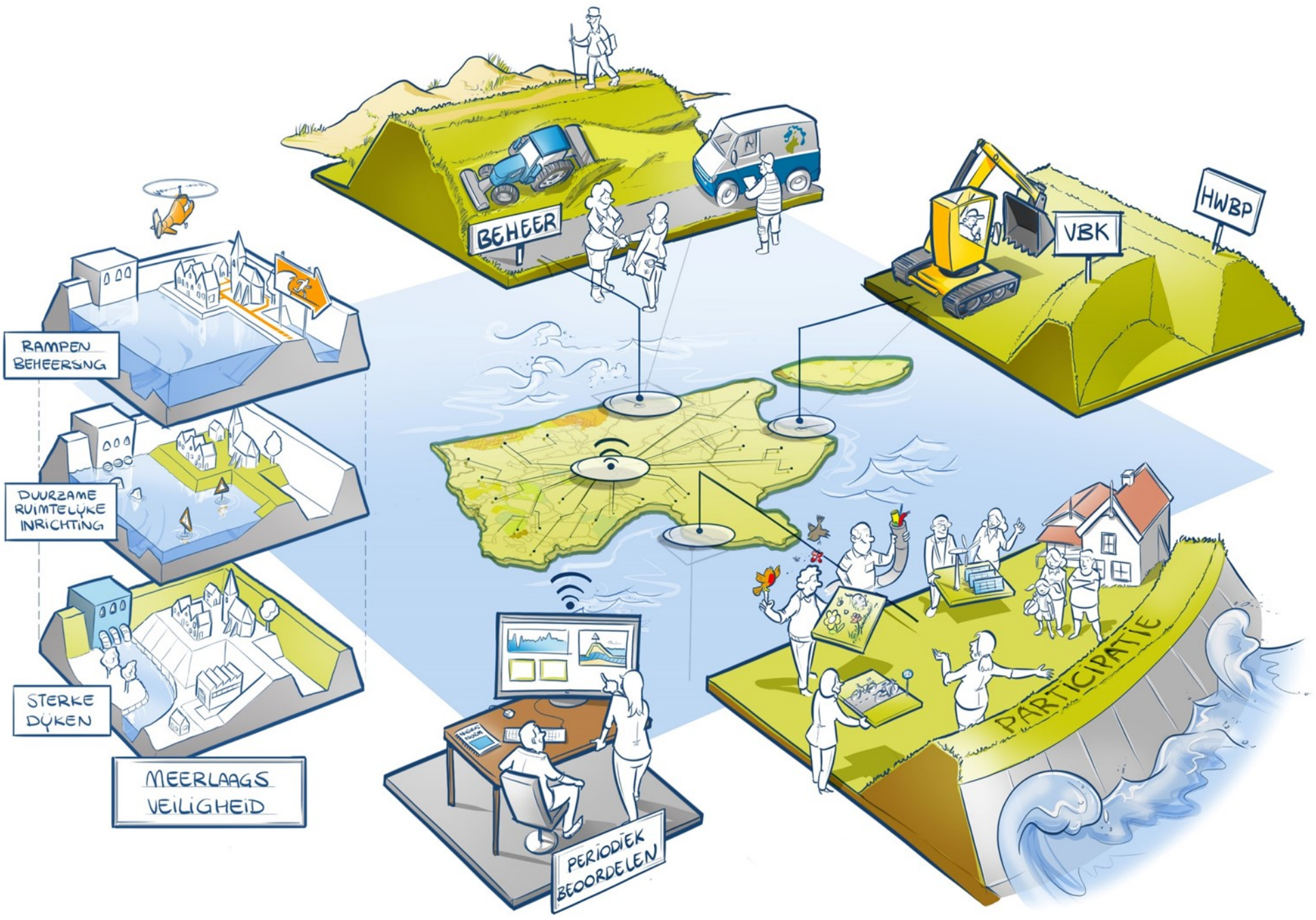
Investerings <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021	Originele Begroting 2021
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	0,9	0,8	0,8
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	0,9	0,8	0,8
Bestuur en Organisatie	Uitgaven	2,5	3,3	3,3
	Inkomsten	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	2,5	3,3	3,3
Totaal uitgaven investeringen		146,0	161,4	161,4
Totaal inkomsten investeringen		-107,0	-113,4	-113,4
<i>Afrondingsverschillen</i>		-0,1	-	-
Totaal netto investeringen		38,9	48,0	48,0

Deel 1 – Effecten in detail

Foto: zonnepanelen rwzi Wervershoof

2. Waterveiligheid

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Waterveiligheid te bereiken. Bij resultaat 2 en 3 wordt een toelichting gegeven op bouwstenen uit het Waterprogramma 2016-2021. Dit betreffen bouwstenen waar HHNK een bijdrage aan heeft geleverd.

De HWBP-solidariteitsbijdrage bedroeg € 11,4 miljoen (prestatie P002).

2.1 Resultaat 1: Onze waterkeringen bieden het beschermingsniveau zoals dat is afgesproken met de toezichthouder

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P001	0,6	0,6	Uitgaven 96,0 Inkomsten -96,0 Netto -	91,4 -91,4 -
In 2023 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan. 😞	Project in voorbereiding: <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijk Durgerdam Project in uitvoering: <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam 			
<p>HWBP-2 betreft het project Markermeerdijken (en Durgerdam). De prognose is dat de Markermeerdijken in oktober 2025 veilig op orde zijn en het project in 2026 wordt opgeleverd. Hiermee wordt niet voldaan aan de prestatie om in 2023 deze primaire waterkeringen op orde te hebben en daardoor kleurt de smiley al ruim twee jaar rood. We hebben doorgewerkt aan de voorbereidingen van het HWBP-2-project Markermeerdijk Durgerdam. De woningen in Durgerdam blijken door de jaren heen verzakt te zijn en zullen bij de uitvoering van de werkzaamheden verder verzakken. Het ontwerp van het projectplan is daarom niet in procedure gebracht. Begin 2022 stemmen we een nieuwe aanpak af met onze partners. Het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is volop in uitvoering.</p> <p>In de voorbereiding en realisatie van de HWBP-2-projecten nemen we de 'koppelstukken' vanuit het HWBP en meekoppelkansen van derden mee. Dit doen we in overleg met de provincie Noord-Holland en de gemeenten Hoorn, Edam-Volendam, Waterland en Amsterdam. Voorbeelden van meekoppelkansen zijn de realisatie van het Stadsstrand Hoorn en de doorgaande fiets- en wandelverbinding.</p> <p>De operatie van het project Markermeerdijken is steeds conform de wisselende coronamaatregelen aangepast. De Alliantie Markermeerdijken heeft zodoende negatieve effecten op de uitvoering weten te beperken. Vanwege het exogene karakter van de coronacrisis zijn we met de programmadirectie HWBP in overleg over de kosten. In Durgerdam en langs de Markermeerdijken waren fysieke informatie- en ontwerpbijsprekingsmomenten met de bewoners zeer beperkt mogelijk. Deze hebben daarom veelal digitaal plaatsgevonden.</p> <p>De investeringsuitgaven zijn hoger dan begroot omdat bij het opstellen van de begroting was uitgegaan van de vigerende beschikking bij het project Markermeerdijken. In de werkelijke uitgaven zijn enkele gevallen van bijstelling opgenomen waaronder indexering. De hoogte van de opbrengsten volgt die van de uitgaven.</p>				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings		
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting	
P002			Uitgaven	10,7	19,1
			Inkomsten	-10,1	-17,2
		8,4	Afronding	-	-0,1
		11,9	Netto	0,6	1,8
In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder. 😊	Projecten in verkenningsfase: <ul style="list-style-type: none"> • Wieringermeerkering • Katwoude • Volendam • Monnickendam Zeedijk Projecten in de planuitwerkingsfase: <ul style="list-style-type: none"> • Noordzeekanaal • Den Oever-Den Helder • Kunstwerken Koppelstukken (uitvoering binnen HWBP-2): <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Durgerdam 				
<p>Voor de HWBP-projecten Wieringermeerkering, Katwoude, Volendam en Monnickendam Zeedijk loopt de verkenning. Verder werken we in de planuitwerkingsfase aan de voormalige categorie C-kering Noordzeekanaal, de gezamenlijke primaire waterkeringen tussen Den Oever en Den Helder (Balgzanddijk, Amsteldiepdijk en Wieringer Zeewering) en in verschillende fases van voorbereiding of realisatie aan de versterking van zeven kunstwerken. Voor de voormalige categorie C-keringen Wieringermeerkering en Noordzeekanaal geldt dat deze na afronding van de huidige fase geen opgave meer hebben voor het HWBP-programma.</p> <p>De 'koppelstukken' Markermeerdijken Durgerdam worden meegenomen in het gelijknamige HWBP-2-project (P001).</p> <p>We vervullen onze trekkersrol binnen de projectoverstijgende samenwerking Kunstwerken. Hierin werken we met andere waterschappen en de programmadirectie HWBP om te komen tot een landelijke aanpak voor het op orde krijgen van de kunstwerken die relevant zijn voor de waterveiligheid. Er is hiervoor € 3 miljoen over een periode van drie jaar beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt door het innovatieve karakter van het project volledig gesubsidieerd op basis van verrekening achteraf.</p> <p><i>Exploitatie:</i> Bij HWBP-projecten ontvangen we subsidie per projectfase over de geraamde kosten. Door de risico-opslag die in de raming is opgenomen, kan de subsidie soms hoger uitvallen dan de werkelijke kosten van een projectfase. Volgens de verslaggevingsrichtlijnen moeten we per projectfase het resultaat bepalen, tot op heden hanteerden we een andere werkwijze (resultaat bepalen per afgerond project). De nieuwe werkwijze levert een resultaat op van € 3,3 miljoen. In het voorstel van de jaarstukken wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor HWBP-projecten.</p> <p><i>Investering:</i> De lagere uitgaven voor HWBP-projecten worden veroorzaakt doordat de kosten van het project Kunstwerken lager uitvallen. Dit komt doordat de benodigde aanpassingen beperkter waren dan eerder verondersteld en doordat enkele begrote projecten niet binnen het HWBP-programma worden opgepakt of een kleinere scope hebben gekregen. De opbrengsten zijn afhankelijk van de uitgaven en zijn mede daardoor lager dan begroot. De wijziging in de werkwijze bij projectfaseresultaten levert in 2021 een meevaller op van bijna € 0,5 miljoen bij de verantwoorde opbrengsten.</p>					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P003	9,8	11,1	-	-
<p>In 2023 heeft het VBK-2 programma de opdracht 160 kilometer afgekeurde regionale keringen weer aan de norm te laten voldoen. In 2030 voldoen alle genormeerde keringen aan de norm (1.067 km), incl. kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten. 😊</p> <p>In het VBK-2 hebben we 15 km regionale keringen verbeterd. In totaal is nu 260 km verbeterd en voldoet daarmee aan de norm. De projecten Alkmaardermeer, Beemster en Schermer zijn afgerond. De projecten Wheredijk, Beetskoog, Broekermeer en Nauernaschevaart zijn in uitvoering. Bij het project Starnmeer heeft een intensieve samenwerking met de provincie Noord-Holland geleid tot een gebiedsproces van een kavelruil met twaalf agrariërs. Bij de projecten Beetskoog, Schermer en Amstelmeerkanaaldijk zijn de keringen ingezaaid met een kruiden- en bloemenrijk mengsel. Bij de toetsing van duikers, gemalen en coupures verloopt de inhaalslag volgens planning. De toetsing van de niet-waterkerende objecten (NWO's) wordt voorbereid. De pilot met de provincie Noord-Holland over de zorgplicht voor de regionale keringen verloopt voorspoedig; een eerste concept-format is gereed.</p> <p>De kosten zijn lager doordat grondaankopen voor Starnmeer minder voorspoedig zijn verlopen dan verwacht, de aanbesteding van de Zaanse Schans in het eerste kwartaal 2022 wordt afgerond en project Wheredijk is uitgelopen naar het eerste kwartaal van 2022.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben 15 km aan regionale keringen verbeterd. 			
P004	3,3	3,2	-	-
<p>In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek. 😊</p> <p>We hebben vier, in plaats van vijf, voorlopige oordelen opgeleverd voor de dijktrajecten Den Helder-Van Ewijcksluis, Noorder IJdijk, Hoorn-Edam en Edam-Amsterdam. Voor het dijktraject bij Den Helder hebben we een definitief oordeel opgeleverd. Voor dit traject wachten we nog op akkoord van de Inspectie Leefomgeving en Transport. Na oplevering van dit oordeel hebben we de beoordeling geëvalueerd. Deze evaluatie heeft meer tijd gekost dan verwacht. Hierdoor hebben we één voorlopig oordeel minder opgeleverd. Voor de resterende drie trajecten (Texel Wadden, Medemblik-Enkhuizen en Enkhuizen-Schardam) is de toetsing gestart.</p> <p>Dit jaar is circa 100 km aan regionale keringen getoetst en is voldaan aan de toetsing van 200 kunstwerken. Voor het toetsen van de kunstwerken is gebruik gemaakt van een applicatie die helpt bij de eenvoudige toetsing en de verslaglegging daarvan. Met behulp hiervan konden circa 200 kunstwerken direct worden goedgekeurd of afgekeurd. De detailtoetsing van de overige kunstwerken ronden we in 2022 af.</p> <p>Dit jaar zou het Rijk met een handreiking komen voor het toetsen van de effecten van de NWO's, zoals bomen, bebouwing, kabels en leidingen. Vanwege het uitblijven van een goede set aan regels en een methode voor de toetsing van de effecten van NWO's is het dit jaar niet gelukt om te starten met deze toetsing. Wel hebben we voorbereidende werkzaamheden opgepakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Een definitief oordeel voor het dijktraject bij Den Helder is opgeleverd. Vier primaire trajecten hebben we voorzien van een voorlopig oordeel (begroot: vijf). We hebben circa 100 km regionale keringen getoetst. We hebben circa 200 kunstwerken in de regionale keringen getoetst. 			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P005	17,1	16,5	-	2,0
<p>In 2023 zijn wij een professioneel beheerder die in control is over zijn prestaties en daartoe constant aantoonbare afwegingen maakt tussen risico's, prestaties en kosten. 😊</p> <p>We hebben de Waterveiligheidsrapportage opgeleverd. Uit de rapportage over 2020 blijkt dat geen nieuwe waterveiligheidsrisico's zijn ontstaan en dat we de bestaande risico's met beheersmaatregelen en monitoring voldoende ondervangen. Het werkproces rondom het opleveren van de rapportage is geëvalueerd. Daarnaast hebben we de werkprocessen 'inspecteren', 'onderhouden' en de 'samenwerkingscirkel HWBP-beheer' geëvalueerd. Alle bevindingen vertalen we naar operationele acties. De mogelijkheden van een ISO 55000-certificering hebben we onderzocht. Hieruit is gebleken dat we in grote lijnen werken volgens de principes die horen bij deze internationale norm voor het ontwikkelen, implementeren en onderhouden van een assetmanagementsysteem. De meerwaarde van certificering weegt op dit moment niet op tegen de inspanningen die verricht moeten worden voor certificering.</p> <p>We zijn steeds beter in staat om risicogestuurd beheer te verbeteren. Het actuele beleid van de thema's 'dijkbekleding', 'kunstwerken' en 'zandige kust' is in onderhoudsplannen vertaald. Deze thema's hebben de meeste invloed op onze meerjarenraming en daarom hebben we deze als eerste aangepakt.</p> <p>In het najaar zijn beide bestuursvoorstellen over de versterking van de vooroever van 't Horntje op Texel vastgesteld. De voorbereiding van de versterking is inmiddels gestart.</p> <p>Voor € 0,5 miljoen is de inzet hoger geweest. Dit is onder meer het gevolg van de extreme regenval in juni, meer inzet op interne projecten zoals de compartimenteringsstudie en meer productieve uren door corona.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De Waterveiligheidsrapportage is opgeleverd. • We hebben vier werkprocessen geëvalueerd (begroot: minimaal drie). • Het actuele beleid van drie thema's is in onderhoudsplannen vertaald. 			

2.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P056	0,9	1,5	-	-
<p>We geven nadere invulling aan het waterveiligheidsbelang en dragen dit zodanig uit dat in 2023 minimaal een kwart van de andere maatschappelijke partijen zich hiervoor medeverantwoordelijk voelt. 😊</p> <p>Het onderzoek naar het veiligheidsbeeld bij zeespiegelstijging voor de locaties Bergen en Egmond is gestart. Dit krijgt een vervolg in een redeneerlijn kustveiligheid. Deze redeneerlijn en de veiligheidsanalyse worden begin 2022 opgeleverd.</p> <p><i>Bouwsteen: Alle dijken tellen mee! Een verdiepingsslag op het veiligheidsdenken</i></p> <p>We werken in het kader van ruimtelijke adaptatie samen met de gemeenten, provincie, maatschappelijke organisaties en burgers. Kansen liggen vooral bij nieuwbouw en herstructurering en bij de bescherming van vitale en kwetsbare functies. Ook leveren we steeds gericht onze bijdrage aan gebiedsprocessen waarin de waterveiligheid op lange termijn op de agenda staat, bijvoorbeeld aan Maritiem cluster Kop van Noord-Holland.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn gestart met het uitvoeren van een veiligheidsanalyse op twee locaties aan de zandige kust. • We hebben een kader voor de gebiedscompartimentering van onze eigen assets. • We zijn gestart met het opstellen van een trajectaanpak voor de beoordeelde dijktrajecten die niet voldoen aan de waterveiligheidsnorm. 			

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>Voor verhoogde lijnvormige elementen in het landschap zoals oude zeekeringen, regionale keringen, wegen en spoorwegen hebben we onderzocht of deze verschil maken bij overstrooming door buitenwater. Op basis van onder andere een kosten-batenanalyse (schadebeperking versus benodigde inspanning), het aantal slachtoffers en evacuatiemogelijkheden, is bepaald voor welke <i>assets</i> de functie als tweede kering meerwaarde heeft. Daarmee is de technisch inhoudelijke studie voltooid. Bij het beoordeelde dijktraject bij Den Helder passen we een gebiedsgerichte trajectaanpak toe. In deze aanpak stellen we aan de voorkant een uitvoeringsstrategie op en brengen we de scope en kosten van een verbetering globaal in beeld. Het onderzoek naar de <i>stakeholders</i> is gestart en er wordt in kaart gebracht op welke wijze participatie vanuit de omgeving ingezet of verbeterd kan worden. We verwachten dat het onderzoek in de eerste helft van 2022 wordt opgeleverd.</p> <p>In STOWA-verband is de huidige veiligheidsbenadering van regionale waterkeringen tegen het licht gehouden. We hebben een bijdrage geleverd aan dit meerjarige project middels de gebiedspilot polder Heerhugowaard. Dit heeft geresulteerd in een herbeschouwing van de veiligheidsbenadering regionale waterkeringen. De belangrijkste aanbevelingen uit dit rapport worden door de STOWA meegenomen in vervolgpilots bij andere waterschappen. De waarde van woningen, bedrijven en infrastructuur is de laatste jaren gestegen, waardoor de economische schade bij een overstrooming groter is dan vroeger. Om deze reden hebben we met de provincie gesprekken gevoerd over het (her)beschouwen van de normen van onze regionale keringen. Er is overeenstemming bereikt over de te volgen aanpak voor de normactualisatie.</p> <p>De kosten van P056 over het waterveiligheidsbelang komen € 0,6 miljoen lager uit doordat de personele bezetting lager was.</p>				

2.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P064	-	0,3	-	-
<p>In 2021 hebben we voor onze dijken geïdentificeerd welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn en hebben we dit kenbaar gemaakt bij onze partners. 🌱</p> <ul style="list-style-type: none"> • We hebben de functies van onze dijken in beeld gebracht. • De kanskaart voor de functie biodiversiteit is gereed. <p><i>Bouwsteen: Multifunctionaliteit als sterkte</i></p> <p>Er is verder invulling gegeven aan het thema 'waterkeringen' voor de Waterschapsverordening. Hiermee hebben we een deel van het juridisch kader uitgewerkt om multifunctioneel gebruik van de kering te faciliteren. Zo zijn inzichten over technische aspecten in kaart gebracht en na een nadere analyse uitgewerkt in een rapportage om verdere vereenvoudiging van de Waterschapsverordening mogelijk te maken. Verder hebben we dit jaar de technisch-inhoudelijke aspecten van grote bouwwerken op waterkeringen uitgewerkt in een Programma van Eisen. Enkele vervolgacties zijn nodig om hier in de praktijk uitvoering aan te kunnen geven. Het gaat hier naast kennisvergaring en de vertaling van technische eisen naar vergunningsvoorwaarden, om het mogelijk maken van een tijdelijke vergunning/gronduitgifte gekoppeld aan de 'voorzienbaarheid' van toekomstige dijkversterkingen.</p>				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Bouwsteen: Dijk als kabelgoot				
In lijn met de nadere analyse van de Waterschapsverordening ligt vereenvoudiging van de vergunningaanvragen voor kabels en leidingen in het vooruitzicht. De periodieke afstemming met de beheerders vindt conform gemaakte afspraken plaats.				
De kanskaart bloemrijke dijken is opgeleverd. Met deze kaart kunnen locaties worden aangewezen waar de biodiversiteit kan worden bevorderd. Daarnaast zijn we gestart met een kanskaart voor de functie energie. We werken daarbij criteria uit voor zonnepanelen op dijken.				
P008 Onvoorzien Waterveiligheid	-	-	-	-
Afrondingsverschil	-	0,2		
Totaal	40,1	45,3	0,6	3,8

2.4 Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	De afstemming met de programmadirectie HWBP over de subsidiabiliteit van de kosten van het project Markermeerdijken verloopt moeizaam waardoor mogelijk niet tijdig en niet voor alle gevallen van bijstelling een beschikking wordt afgegeven.	3	€ 31.600.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> De relatie blijft onder druk staan door het proces omtrent het C5-proces (gevallen van bijstelling). In juli 2021 is een proefdossier 'Zorgvuldig doen 2018' ingediend bij directeur-generaal Rijkswaterstaat. Het proefdossier is getoetst en deze is besproken in december 2021 met directeur-generaal Rijkswaterstaat en dijkgraaf HHNK. Na deze bespreking zijn de resultaten van het proefdossier verstuurd naar HHNK. Op basis van de resultaten van het proefdossier worden er aanvullende maatregelen genomen voor beheersing binnen dit proces. Hierbij wordt het risico opgesplitst in harde en zachte dossiers. Harde dossiers betreffen duidelijk definieerbare kosten, zoals extra hoeveelheden. En de zachte dossiers de verdragingskosten. De subsidiabiliteit van PFAS staat nog ter discussie. Op dit moment worden de kosten op basis van het project-specifieke handelingskader nader uitgewerkt en getoetst. Naast intensieve afstemming op werkgroepniveau worden er escalatiegesprekken gevoerd op directie- en bestuursniveau. Er is extra capaciteit ingehuurd binnen de afdeling HWBP en het Opdrachtgeversteam van HHNK zodat er zowel aan de operationele projectactiviteiten als de discussies met de programmadirectie HWBP voldoende aandacht geschonken kan worden.
Gewijzigd	Project Markermeerdijken: de beroepsprocedure tegen de korting op de subsidiebeschikking valt voor HHNK negatief uit.	2	€ 12.100.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> Buiten de formele beroepsprocedure wordt in overleg met Rijkswaterstaat gezocht naar de mogelijkheden om dit geschil op te lossen. In afwachting van hoorzitting procedure. In afwachting van resultaten proefdossier.

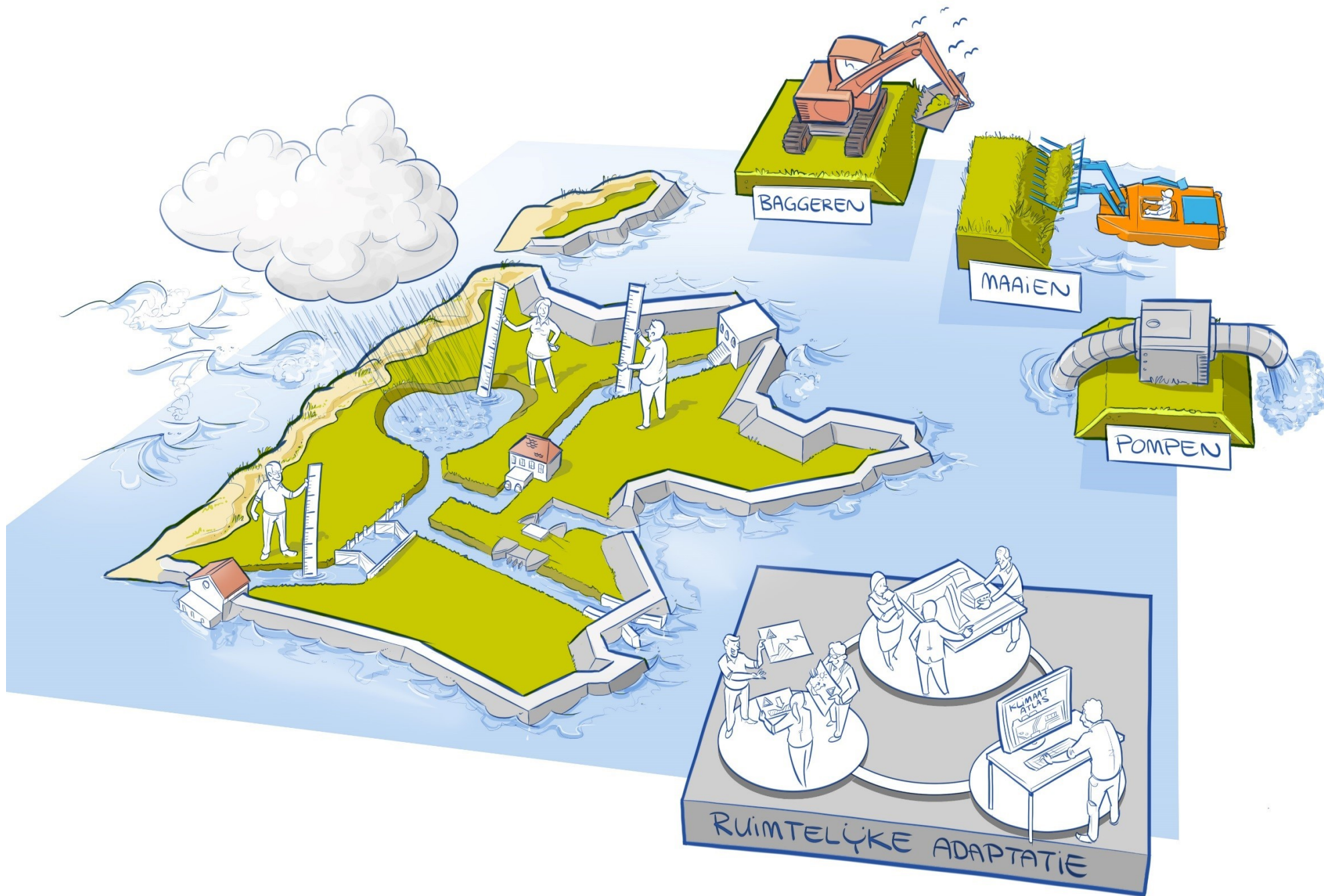

Gewijzigd	Project Markermeerdijken: de omgeving stelt nieuwe eisen aan ruimtelijke inpassing.	2	€ 4.000.000	Politiek/ bestuurlijk	Door overleg op bestuurlijk niveau kunnen eisen/wensen vanuit de gemeente op tijd meegenomen worden. Zo wordt voorkomen dat er later eisen komen die niet in beeld waren en waar het project last van heeft. Deze nieuwe eisen zijn rechtmatig nog mogelijk binnen het Projectplan Waterwet van de Alliantie Markermeerdijken.
-----------	---	---	-------------	--------------------------	--

Vervallen risico ten opzichte van de jaarstukken 2020

Risico	Argumenten
Private partners binnen de Alliantie Markermeerdijken verhalen negatief alliantieresultaat op HHNK. In de Alliantieovereenkomst van de Markermeerdijken is een verdienmodel vastgesteld. Op basis van dit verdienmodel kunnen de private partijen een maximaal verlies hebben van € 29,2 miljoen. De private partijen binnen de Alliantie Markermeerdijken kunnen stellen dat HHNK onvoldoende de belangen van de Alliantie Markermeerdijken behartigt richting de programmadirectie HWBP. Indien zij dit zo stellen zullen de private partijen het eventueel gemaakte verlies verhalen op HHNK. Door de streeve C5-discussies is aanvullende zekerheid gewenst voor de Alliantie Markermeerdijken.	Op basis van een budgetbrief aan het Alliantie Managementteam (21.0326878) en de relatie tussen de Alliantie Markermeerdijken en HHNK kan worden gesteld dat dit risico beheerst is. Het risico kan in de toekomst terugkomen op een lager niveau. Indien deze issues naar voren komen, worden ze als separaat risico in het dossier opgenomen. Echter met de huidige baseline en prognose is het risico beheerst.

3. Wateroverlast beperken

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Wateroverlast beperken te bereiken.

3.1 Resultaat 1: In ons beleid en programma's zijn klimaatbestendigheid en maatschappelijke ontwikkelingen verwerkt

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P009		3,7	3,6	-	-
<p>In 2022 werken HHNK en (gebiedsgerichte) partners samen in het kader van de Omgevingswet. 🌱</p> <ul style="list-style-type: none"> Van twee gemeenten hebben we het onderhoud van stedelijk water overgenomen (begroot: vijf). We hebben vijf regionale gezamenlijke uitvoeringsplannen ruimtelijke adaptatie opgesteld. <p>We hebben het onderhoud van stedelijk water van de gemeenten Enkhuizen en Medemblik overgenomen. Het onderhoud in de gemeenten Schagen, Opmeer en Uitgeest wordt vanaf 1 januari 2022 door ons uitgevoerd, de besluitvorming hierover volgt in het eerste kwartaal van 2022.</p> <p>Met onze visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst' geven we invulling aan de samenwerking met onze partners in het gebied. Eerder zijn stresstesten en risicodialogen gehouden. Dit jaar hebben de vijf deelregio's binnen de werkregio Noorderkwartier (Noordkop, regio Alkmaar, Noord-Kennemerland-Zuid, Zaanstreek-Waterland en West-Friesland) en Amsterdam-Noord de uitvoeringsagenda's opgesteld. De uitvoeringsagenda's van de regio's bevatten maatregelen die bijdragen aan de klimaatbestendigheid. We hebben besloten om hiervoor een programma op te richten met bijbehorende middelen.</p> <p>De wateroverlast in het weekend van 18-20 juni kan ertoe leiden dat gemeenten de onlangs opgestelde uitvoeringsagenda's wensen te herijken of maatregelen naar voren wensen te halen. We zijn hierover in gesprek met de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heemskerk en Schagen.</p> <p>We zijn met de gemeenten Castricum en Uitgeest en Stichting Gemaal 1879 een overeenkomst aangegaan waarin we afspreken samen zorg te dragen voor het onderhoud en de inzet van Gemaal 1879. De inzet van het gemaal zorgt voor extra beschikbare capaciteit tijdens hevige regenval.</p> <p>In de Metropoolregio Amsterdam is een groot aantal nieuwbouwwoningen gepland. Een deel hiervan zal in ons beheergebied gebouwd worden, vooral in de gemeenten Zaanstad en Purmerend. Het is een opgave om deze nieuwbouwlocaties zo te realiseren dat ze voorbereid zijn op de steeds extremere weersomstandigheden. We hebben daarom de intentieovereenkomst 'Klimaatbestendige nieuwbouw' medeondertekend.</p> <p>In juni 2021 zijn we met 28 gemeenten in Noord-Holland en PWN een gezamenlijke communicatiecampagne gestart: de WatZr-campagne. Het doel is om inwoners aan te zetten tot kleine, simpele acties in en om het huis die opgeteld het risico op wateroverlast, watertekort en hittestress verminderen en bijdragen aan een duurzame waterketen. Met deze campagne spannen we ons in om onze inwoners bewuster te maken van de noodzaak en hen te bewegen om daadwerkelijk maatregelen te nemen.</p> <p>Het Klimaatnetwerk Noorderkwartier bestaat inmiddels vijf jaar. We hebben het netwerk verder verbreed naar 1.560 deelnemers en 290 organisaties. Om de kennisdeling te ondersteunen hebben we met onze partners een webportaal opgericht: www.samenblauwgroen.nl. Op dit portaal delen we praktijkvoorbeelden, uitkomsten van klimaatstresstesten, ideeën voor risicodialogen, onderzoeksresultaten, verslagen en nieuws. Naast een <i>e-magazine</i>, hebben we een bijdrage geleverd aan de organisatie van acht webinars in de volle breedte van het onderwerp klimaatadaptatie. Deze zijn ook op het webportaal terug te zien.</p>					

Nieuwe plannen ter verbetering van het watersysteem stellen we met gemeenten op in het kader van ruimtelijke adaptatie. Dit jaar hebben we zeventien van de achttien waterplannen met gemeenten kunnen afsluiten. Met de gemeente Landsmeer zijn we nog in gesprek over de afronding omdat de looptijd van het waterplan nog niet is afgerond.

3.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met en op de omgeving

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investeringen	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P068	1,4	1,8	1,1	2,6
<p>In 2022 hebben we een programma Wateropgave 2.0 waarmee we een antwoord hebben op de toenemende risico's op wateroverlast. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben een handelingskader Wateroverlast beperken opgesteld (begroot: beleidsvisie Wateroverlastbestrijding vastgesteld). We hebben geen programma Wateropgave 2.0 opgesteld. <p>In plaats van een beleidsvisie Wateroverlastbestrijding hebben we een handelingskader Wateroverlast beperken opgesteld. De vaststelling van dit kader is uitgesteld naar de eerste helft van 2022 vanwege de verwevenheid met het programmaplan dat we opstellen als uitwerking van de aanbevelingen van de evaluatie van de wateroverlast in juni.</p> <p>Na afronding van de watersysteemstudie is aangegeven om vooralsnog geen programma Wateropgave 2.0 op te stellen. Door de wateroverlast in juni is dit beeld gewijzigd. In 2022 stellen we het programma Wateropgave 2.0 op.</p> <p>Het pilotproject in de polder Beetskoog is afgerond. Het programma Wateropgave 1.5 (voor de overgangperiode tussen Wateropgave 1 en 2) is in uitvoering. Bij diverse projecten doen zich door de coronamaatregelen vertragingen voor in de planvorming van de projecten Groot-Limmerpolder, polder Eierland en de boezemberging vliegveld Bergen. De projectplannen hiervan zijn inmiddels in procedure of onherroepelijk en aanbesteding van de werkzaamheden en realisatie volgen in 2022.</p> <p>Met de gemeente Heerhugowaard zijn we een uitvoeringsovereenkomst aangegaan over de ontwikkeling van het Stationsgebied Dijk en Waard. De gemeente gaat een tunnel onder het spoor aanleggen om zo een belangrijk en gevaarlijk knelpunt voor het wegverkeer op te lossen. Door deze plannen zijn aanpassingen nodig in het watersysteem. We grijpen de kans aan om tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan het klimaatrobuuster maken van de gehele polder Heerhugowaard. Onderdeel van de plannen is de realisatie van een nieuw gemaal op het industrieterrein De Zandhorst.</p> <p>Begin 2022 start de realisatie van het project Drieban.</p> <p>De investeringsuitgaven zijn lager. Dit komt voor € 1,6 miljoen door lagere uitgaven bij Wateropgave 1.5 door diverse vertragingen. Bij de verbetering van watersysteem Beetskoog zijn de uitgaven € 0,2 miljoen hoger door onder andere hogere prijzen van schaars materiaal.</p>				
P012	2,0	2,0	0,4	0,9
<p>In 2021 zijn 120 polders op orde gebracht. 😞</p> <ul style="list-style-type: none"> De laatste polder uit het programma Wateropgave 1.0 is nog niet op orde. <p>Door archeologische vondsten zijn de plannen voor de Oosterlanderkoog aangepast en is vertraging opgetreden. De werkzaamheden worden naar verwachting uiterlijk begin 2023 afgerond. Daarmee is de laatste polder uit het programma Wateropgave 1.0 op orde.</p> <p>Bij Wateropgave 1.0 zijn de investeringsuitgaven € 0,4 miljoen lager door aanpassing van werkzaamheden na archeologische vondsten.</p>				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P013		1,1	1,2	-	-
<p>In 2023 zijn al onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 🟢</p>		<ul style="list-style-type: none"> Onze data over onttrekking en afvoer van water voor alle uitwisselpunten met rijkswater hebben we geleverd aan Rijkswaterstaat. We hebben een model gemaakt voor het monitoringsplan en hebben de verschillende meetnetten hierin opgenomen. 			
<p>Voor een juiste en volledige levering van data aan Rijkswaterstaat zijn technische aanpassingen nodig, een adequaat werkproces en personele capaciteit. We hebben voortgang geboekt op technisch gebied, maar we zijn nog niet in staat om de data op het gewenste detailniveau aan te leveren. We verwachten dit voor 2023 te realiseren. Afgelopen jaar hebben we de data daarom op dezelfde wijze als in eerdere jaren aangeleverd. Het model voor het monitoringsplan is gereed en we werken volgens dit model.</p>					
P014		16,1	16,2	-	-
<p>In 2022 beheren we de profielen van onze waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de in het gebied afgesproken aan- en afvoernormen. 🟢</p>		<ul style="list-style-type: none"> We hebben gebaggerd conform het baggerprogramma. We hebben geen kansen en knelpunten voor het beheer van waterlopen in beeld gebracht (begroot: in drie gebieden). De Legger Wateren is in twee gebieden geactualiseerd op basis van herziene aan- en afvoerdebieten (begroot: vijf) 			
<p>Ons watersysteem voldoet aan de Legger Wateren en waar nodig aan de afspraken op het gebied van waterkwaliteit, biodiversiteit en het vaarwegprofiel. Dit jaar hebben we circa 250 km waterlopen gebaggerd. Dat is iets minder dan begroot omdat we in 2020 meer hebben gebaggerd. De uitgaven blijven vrijwel gelijk omdat het baggerwerk in de Beemsterringvaart omvangrijker was dan verwacht en er bovendien sprake was van deels vervuilde bagger. Een nieuw beleidskader voor onderhoudsvoorzieningen is vastgesteld. De jaarlijkse dotatie voor het baggeren is hierdoor verhoogd van € 4,5 miljoen naar € 4,6 miljoen.</p> <p>Het in beeld brengen van kansen en knelpunten voor het beheer van waterlopen volgt na actualisatie van de Legger Wateren. Bij het actualiseren van de legger bleek dat de modellen vanuit de watersysteemanalyse eerst vernieuwd moesten worden. Omdat dit niet was voorzien zijn slechts twee van de vijf gebieden gereed en is de ambitie vertraagd. Medio 2022 wordt de Legger Wateren voor de overige gebieden geactualiseerd, zodat eind 2022 voor deze gebieden de kansen en knelpunten alsnog in beeld zijn gebracht.</p> <p>De onderhoudsplicht voor de secundaire en tertiaire waterlopen ligt grotendeels bij derden. Met de jaarlijkse schouw controleren we of deze plicht is nageleefd. Tijdens de najaarsschouw is ruim 30% meer overtredingen geconstateerd dan vorig jaar. Waarschijnlijk als gevolg van de natte omstandigheden. Parallel aan het reguliere schouwproces is gewerkt met de satelliet-schouw. De betrouwbaarheid van de data uit de satelliet-schouw wordt begin 2022 geëvalueerd.</p> <p>Voor € 0,4 miljoen zijn de kosten lager door onder andere een inkoopvoordeel op het maaibestek, minder meerwerk op het maaibestek en minder werkzaamheden vanuit de overnametrajecten van stedelijk water omdat de vaststelling daarvan in 2020 is vertraagd.</p>					
P015		36,3	34,3	8,7	8,0
<p>In 2022 regelen we de waterpeilen in de waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de afspraken met het gebied (gebiedsnorm). 🟢</p>		<ul style="list-style-type: none"> We hebben geen Nota Peilbesluiten uitgewerkt. De bouw van de gemalen Monnickendam en De Poel is in uitvoering. 			
<p>Het opstellen van een Nota Peilbesluiten is vertraagd door inzet van capaciteit op de gevolgen van de wateroverlast in juni. De nota wordt eind 2022 afgerond.</p>					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>Groot onderhoud aan gemalen voeren we uit met het gemalenprogramma. We zijn gestart met de realisatie van gemaal De Poel in de gemeente Waterland. De renovatie van gemaal Pieter Engel in Assendelft is afgerond. Dit geldt ook voor de eerste fase groot onderhoud van gemaal Leemans bij Den Oever. De renovatie van gemaal Oosterpolder in Hoorn zit in de afrondende fase. Vanuit de investeringen is gemaal Monnickendam in uitvoering. De nieuwbouw van het gemaal is vertraagd door aanpassingen in het ontwerp. Daarbij zijn in de bouwput de resten van een laatmiddeleeuwse sluis aangetroffen. Als gevolg van deze archeologische vondst zijn de werkzaamheden nog eens met circa twee maanden vertraagd. Door genoemde ontwikkelingen nemen de totale uitvoeringskosten fors toe. In september is goedkeuring verleend voor een aanvullend krediet. De kosten die met de archeologische vondst samenhangen passen binnen dit krediet.</p> <p>De voorbereidingen van de grootschalige vervanging van de procesautomatisering voor de peilregulerende objecten zijn afgerond. Een uitvoeringskrediet voor de vervanging van de onderstations is beschikbaar gesteld. Hiermee worden in de periode tot 2025 circa duizend elektrische installaties op gemalen, stuwen en vispassages vervangen en blijft de besturing op afstand via internet geborgd.</p> <p>De extreme neerslag die in juni lokaal viel, heeft nog eens duidelijk gemaakt dat de robuustheid van het watersysteem kwetsbaar is. Ondanks dat het watersysteem voldeed aan de wettelijke norm voor afvoer hebben de tijdelijke peilverhogingen plaatselijk tot schade geleid. De wateroverlast en de bestrijding ervan is uitgebreid geëvalueerd. We werken de aanbevelingen van de evaluatie in 2022 uit met belanghebbenden.</p> <p><i>Exploitatie:</i> Door een andere verdeling van POP3-inkomsten vallen de inkomsten op gemaal de Poel € 1,1 miljoen lager uit. Voor € 0,9 miljoen zijn de kosten hoger door extra benodigde inzet bij de instabiele weeromstandigheden in de zomer en met name tijdens de wateroverlastperiode van juni.</p> <p><i>Investering:</i> Bij gemaal Monnickendam zijn de opbrengsten € 0,5 miljoen lager door een andere verdeling van POP-subsidies.</p>				
P016 Onvoorzien Wateroverlast beperken	-	-	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-	-0,1
Totaal	60,6	59,1	10,2	11,4

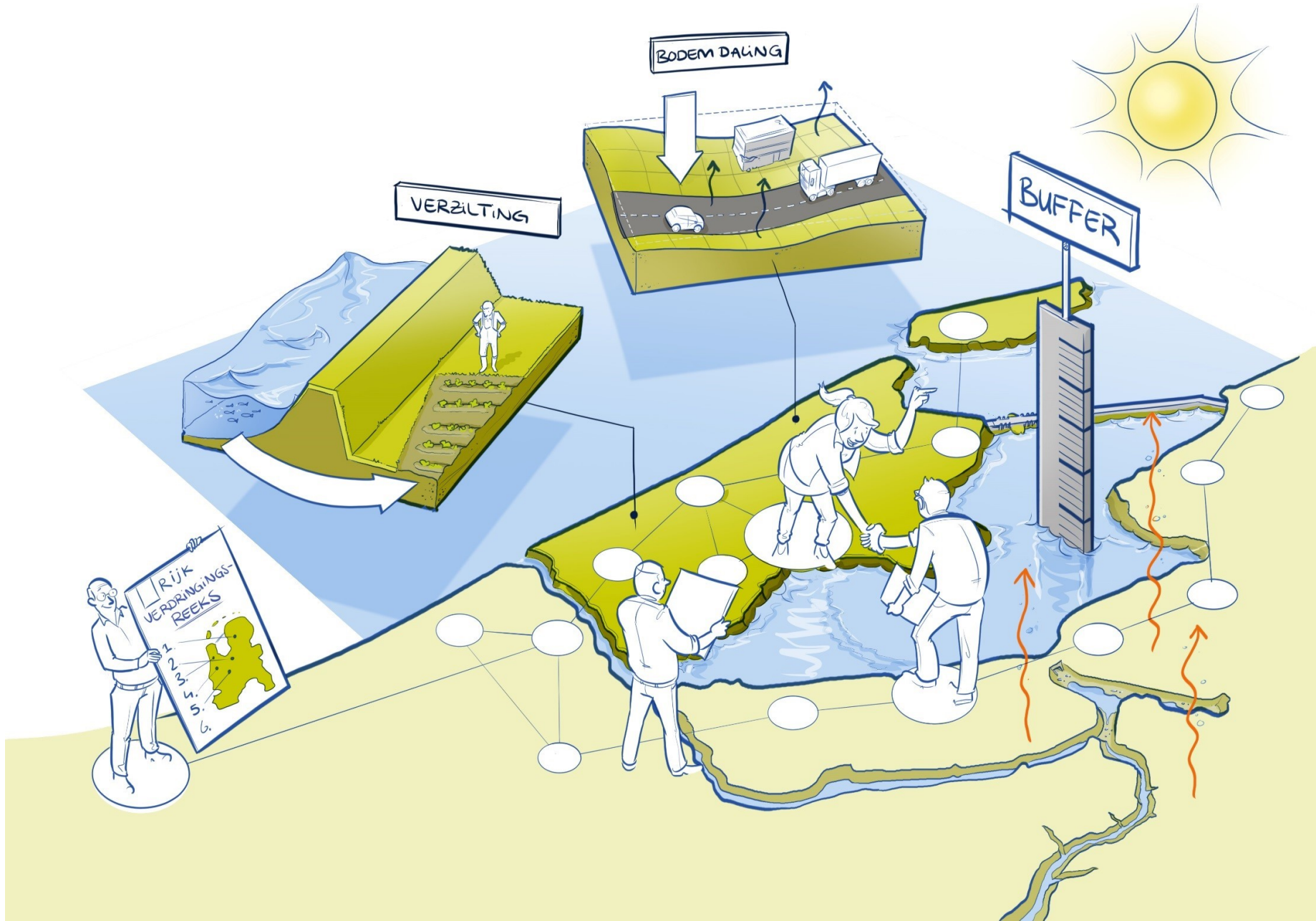
3.3 Risico's Wateroverlast beperken

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	Subsidie voor gemaal Monnickendam wordt niet verstrekt omdat HHNK zijn afspraken met de subsidieverstrekker niet nakomt.	1	€ 5.770.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> In het tweede kwartaal 2018 is uitstel aangevraagd aan de subsidieverstrekker. HHNK heeft goedkeuring op het gevraagde uitstel ontvangen. Bij elke vertraging die de buffer van drie maanden tussen opleverdatum en subsidiedeadline verkleint, wordt contact gelegd met de subsidieverstrekker om mogelijkheden tot verlenging te bespreken. Voor de in november 2020 opgetreden vertraging brengt de aannemer de consequenties voor de planning in beeld. Indien de planning de termijn van 31-12-2022 overschrijdt vindt overleg plaats over optimalisatie van de herziene planning en wordt contact gelegd met subsidieverstrekker voor verlenging van de geldigheid.

Vervallen risico ten opzichte van de jaarstukken 2020

Risico	Argumenten
<p>Ontvangen EU-subsidies moeten - deels - worden terugbetaald en/of er moeten boetes worden betaald voor reeds afgeronde projecten van het programma Wateropgave omdat uit aanvullende controles door de subsidieverlener blijkt dat - op onderdelen - niet is voldaan aan de subsidievoorwaarden.</p> <p>De aanvullende controleperiode loopt voor de meeste projecten af in 2021 en voor enkele projecten in 2028.</p>	<p>Het risico voor de betreffende POP-projecten liep per 1 januari 2021 af. Voor de projecten Croon & Berg en 't Hoekje geldt dit risico nog tot 2028. Deze is nihil. Bij de subsidievaststelling is intensief gecontroleerd waardoor het onwaarschijnlijk is dat achteraf alsnog tekortkomingen geconstateerd zullen worden. Daarmee vervalt dit risico.</p>

4. Watertekort voorkomen

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Watertekort voorkomen te bereiken.

4.1 Resultaat 1: De zoetwatervoorraad is adaptief aan de klimaatveranderingen

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P067	1,0	0,9	0,1	0,1
In 2024 hebben wij de veerkracht in het systeem vergroot door optimale verdeling en zoetwatervoorraadvorming. 🌱	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een feitendocument opgesteld als basis voor een kadernota Verzilting. • De waterbeschikbaarheid per functie is bepaald aan de hand van de strategie waterverdeling. • We hebben onderzoek gedaan naar verziltingsbronnen in het boezemsysteem. 			
<p>Voor het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland zijn we met twaalf gebiedspartners gestart met het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit programma heeft als doel gezamenlijk te werken aan een toekomstbestendig veenweidegebied in Laag Holland. Een belangrijke kader voor het gebiedsprogramma is de Regionale Veenweidestrategie Noord-Holland, een doorvertaling van het Klimaatakkoord. Dit betekent dat we ons hebben gecommitteerd aan het doel om broeikasgassen te reduceren in 2030, waarvan CO₂ de belangrijkste is.</p> <p>Over het thema waterbeschikbaarheid is in een themasessie stilgestaan bij alle elementen die dit onderwerp raken: waterverdeling, verzilting, bodemdaling en grondwater. Deze elementen zijn sterk met elkaar verweven. Het vraagt om een overkoepelende visie en programmatische sturing. Voor het onderwerp verzilting is een feitendocument opgesteld dat inzicht geeft in de verziltingsbronnen in het boezemsysteem en de verziltingsproblematiek voor het agrarisch grondgebruik. Deze zal in 2022 aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.</p> <p>We hebben de waterbeschikbaarheid per functie bepaald met de strategie waterverdeling. Deze is gepubliceerd op onze website en wordt gebruikt binnen het ruimtelijk adaptatieproces.</p> <p>Het project Zoete Toekomst Texel zit in de vergunningsfase. Het Zoet Zout Knooppunt is ingezet om de kennis over verzilting en het handelingsperspectief voor met name de agrarische sector te vergroten. Met de gemeenten waar het risico op verzilting als gevolg van doorboringen van grondlagen het grootst is, zijn informatieve sessies gehouden. We zijn wel de mogelijkheden aan het verkennen om daadwerkelijk in te grijpen, dit is nog beperkt omdat het juridisch instrumentarium ons onvoldoende mogelijkheden biedt. Via het thema Voldoende Zoetwater van het Landbouwportaal is met bedrijfsbezoeken gewerkt aan het waterbewustzijn onder agrariërs en een veerkrachtige bedrijfsvoering.</p>				
Totaal	1,0	0,9	0,1	0,1

4.2 Risico's Watertekort voorkomen

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1.500.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. • Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is de aansprakelijkheid van HHNK gering.

5. Gezond water

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Gezond water te bereiken.

5.1 Resultaat 1: We gaan met onze gebiedspartners voor schoon en gezond water en stemmen samen de eisen en de wensen aan de functies af

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P020	3,3	3,2	0,6	0,5
In 2021 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de tweede planperiode (2016-2021) samen met onze gebiedspartners uitgevoerd. 😊	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben vijf vismigratiekelpunten opgelost (begroot: vier). • Het Landbouwportaal is gecontinueerd tot en met eind 2022. • De financiering voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop is rond en we zijn gestart met de ontwikkeling van dit project. 			
<p>Het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode (2022-2027) is vastgesteld en aangeboden aan het Rijk en de provincie Noord-Holland. Deze richt zich op het behalen van de waterkwaliteitsdoelen in de 51 waterlichamen binnen ons beheergebied.</p> <p>We hebben 15 km aan natuurvriendelijke oevers gereed gemeld, waaronder de oevers langs de Westfriisaweg die we dit jaar van de provincie Noord-Holland hebben overgenomen. Ook hebben we vijf vismigratiekelpunten opgelost, onder andere bij de gemalen Lely en Pieter Engel. We hebben hiermee de opgave uit de tweede planperiode KRW 2016-2021 gerealiseerd door in totaal 104 km aan natuurvriendelijke oevers aan te leggen en 26 vismigratiekelpunten op te lossen.</p> <p>We zijn gestart met de Verbetering natte infrastructuur Noordkop en hebben de nog benodigde bijdrage van € 5,0 miljoen vastgelegd in een concept-bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat. De definitieve beschikking is afhankelijk van de besluitvorming over het project Wieringerhoek.</p> <p>Om de KRW-doelstellingen te behalen, hebben we externe partijen zoals de agrarische sector hard nodig. Daarom geven we al enkele jaren vorm aan de subsidieregeling Samenwerken aan Bodem & Water Noord-Holland. Agrarische bedrijven kunnen via het Landbouwportaal subsidie aanvragen voor bovenwettelijke maatregelen die bijdragen aan een gezond en veerkrachtig watersysteem. Dit jaar zijn circa 1.525 aanvragen ingediend. De programmaperiode is met doorontwikkelde principes verlengd tot en met eind 2022 onder de voorwaarde dat hier subsidie-inkomsten tegenover staan.</p> <p>In 2020 hebben we het initiatief genomen tot heroprichting van de Visstandbeheercommissie Hollands Noorderkwartier. De commissie is een samenwerkingsverband van beroepsvisserij, sportvisserij en HHNK. We hebben uitvoering gegeven aan de startnotitie Visbeleid om te komen tot een kadernota Vis.</p>				

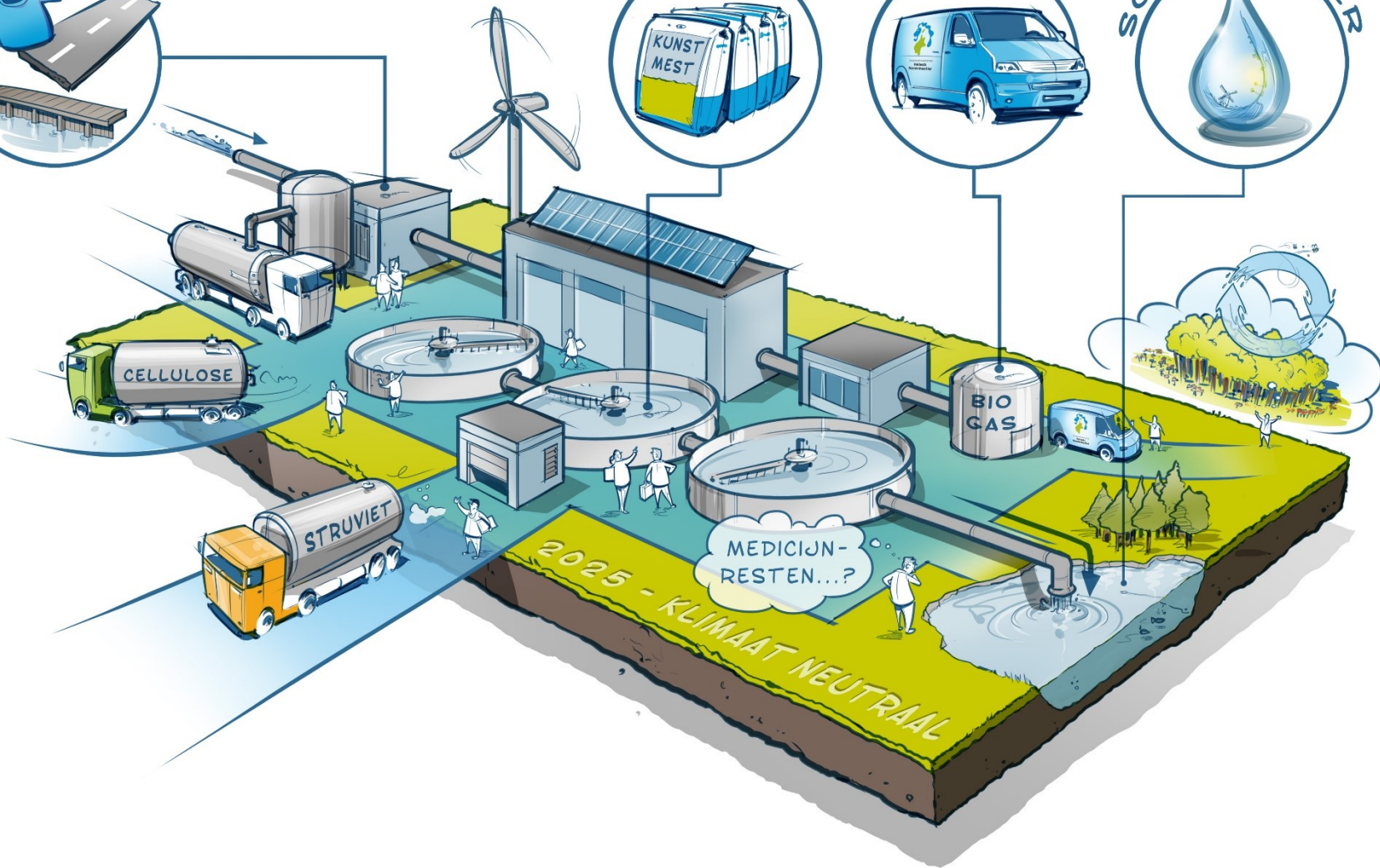

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P021	4,3	4,4	-	-
<p>In 2023 is de monitoring van de waterkwaliteit efficiënter en werken we met de meest actuele technieken voor de rapportages aan het Rijk en aan de EU, en zijn onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 🌱</p> <p>De rapportage over de KRW aan de EU is tijdig aangeleverd bij het Rijk. Afgelopen jaar is het meetnet voor het monitoringsprogramma waterkwaliteit herzien. We hebben de aangepaste KRW-monitoringsplannen tijdig bij het Informatiehuis Water aangeleverd. Met de aanpassingen voldoen we aan de eisen van de landelijk vernieuwde protocollen.</p> <p>We onderzoeken de waterkwaliteit van het zwemwater. Met nieuwe technieken hebben we onderzocht hoe we grip kunnen krijgen op de problematiek van blauwalgen in het zwemwater.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben de rapportage over de KRW-toestand van onze waterlichamen voor de landelijke EU-rapportage aan het Rijk opgeleverd. De monitoringsopgave waterkwaliteit met het oog op het derde Stroomgebiedsbeheersplan Rijndelta (2022-2027) is herzien. 			
Totaal	7,6	7,6	0,6	0,5

5.2 Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8.500.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> Onze calamiteitenorganisatie is actief. In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

6. Schoon water

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Schoon water te bereiken.

6.1 Resultaat 1: De waterketen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P058	1,2	1,2	-	-
<p>Samen met ketenpartners en andere stakeholders hebben we in 2023 een continue Waterketenanalyse. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> Het instrument basiszuiveringsbeeld is gereed en is uitgewerkt voor de rwzi's Beemster en Zaandam-Oost. <p>We hebben dit jaar het instrument basiszuiveringsbeeld (BZB) ontwikkeld. Dit is een feitelijke weergave van de huidige situatie van een zuiveringskring en de te verwachten ontwikkelingen. Hierdoor hebben wij en onze ketenpartners beter inzicht in de toekomstbestendigheid van een zuiveringskring en de mogelijkheden tot verduurzaming. Ook kunnen we beter anticiperen op interne en externe ontwikkelingen, sneller schakelen bij onvoorziene omstandigheden en vormt het BZB de basis voor onze investeringskeuzes. Het BZB Beemster is gereed, het BZB Zaandam-Oost is bijna afgerond en we zijn gestart met die voor Katwoude en Beverwijk. Een tweede instrument waaraan gewerkt is, is de omgevingsscan. Dit instrument is een onderdeel van de uitwerking van het koersdocument microverontreinigingen. Het biedt handvatten om bijvoorbeeld te bepalen op welke rwzi het bouwen van een vierde trap doelmatig en effectief is. Een concept van de omgevingsscan is besproken met de meedenkgroep van het algemeen bestuur.</p> <p>De innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater krijgt vorm. De afgelopen jaren is grote doelmatigheidswinst behaald in de ketenaanpak met gemeenten en PWN. In de keten met bedrijven zien we diezelfde mogelijkheden. Als we de totale keten, van de productie van het bedrijfsafvalwater tot en met de effluentlozing vanuit de rwzi's, in ogenschouw nemen, kan meerwaarde voor beide partijen worden gerealiseerd. Zo kan de kwaliteit van het zuiveringsproces worden verbeterd, kunnen de kosten worden gestabiliseerd of zelfs worden verlaagd en kan de duurzaamheid worden vergroot. Aan de hand van een concrete casus is deze aanpak het afgelopen jaar beproeft en uitgewerkt.</p>				
P069	1,1	1,0	-	-
<p>We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> We stellen met gemeenten een gezamenlijk gedefinieerd beleidskader voor nieuwe lozingen vast. Het bestuurlijk overleg Samenwerken Waterketen Zaanstreek-Waterland heeft het concept van de gezamenlijke visie afvalwaterketen vastgesteld. <p>Lozingen van bedrijven, al dan niet via de gemeentelijke riolering, hebben invloed op het transport en zuiveren van afvalwater. Met gemeenten, provincie, omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en PWN is gewerkt aan een beleidskader indirecte lozingen. Hiermee krijgen we meer grip op deze lozingen. In de regio Zaanstreek-Waterland is de komende jaren sprake van een sterke groei van zowel het aantal woningen als van de industrie. Dit vergroot de hoeveelheid afvalwater en verandert de samenstelling ervan. Deze ontwikkelingen vragen om een visie hoe we met het stedelijk afvalwater willen omgaan. De visie richt zich op het benutten van kansen voor een duurzamere afvalwaterketen met hergebruik van water, grondstoffen en energie. Een eerste concept van de visie met tien concrete thema's is in het bestuurlijk overleg Zaanstreek-Waterland besproken en vastgesteld.</p> <p>In de Kop van Noord-Holland zien we een toename van arbeidsmigranten door de economische bedrijvigheid in de regio. Om deze tijdelijke werknemers goed te huisvesten, investeren bedrijven nu en in de komende jaren in locaties. Niet al deze locaties zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. Met gemeente Hollands Kroon, provincie Noord-</p>				

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>Holland en STOWA onderzoeken we op welke manier we voor dit vraagstuk een duurzame oplossing kunnen creëren, zodat de ontwikkeling door kan gaan, zonder dat dit ten koste gaat van de waterkwaliteit.</p> <p>Het afvalwaterakkoord met de gemeenten Beverwijk en Heemskerk is ondertekend. De akkoorden met gemeente Waterland en gemeente Hollands Kroon zijn ambtelijk afgerond en worden in 2022 ondertekend. In de samenwerkingsregio Noordkop is een analyse van foutsluitingen of via de overstorten intredend oppervlaktewater, ook wel rioolvreemd water genoemd, bij een aantal rioolgemaal uitgevoerd. Op basis van deze analyse werken we maatregelen uit.</p> <p>De IBA's behalen niet het gewenste zuiveringsrendement en de levensduur is korter dan de beoogde 30 jaar. Hierdoor lopen de onderhoudskosten op. De verbeterde septictank (VST) is een robuust en goed alternatief. In overleg met de gemeenten hebben we besloten de circa 700 IBA's in de komende vier jaar te vervangen door VST.</p>				

6.2 Resultaat 2: We verwaarden het afvalwater maximaal

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P060	4,4	5,2	9,2	10,0
<p>In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd. De ambities voor de 'verwaarding' van water, energie en grondstoffen worden uitgewerkt in een meerjarig plan. 😊</p> <p>Het transporteren en zuiveren van afvalwater en het verwerken van zuiveringsslib kost veel energie. Tegelijkertijd bevat het afvalwater en slib waardevolle grondstoffen en energie. Waar mogelijk halen we deze er tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten uit. Het is op dit moment nog onzeker of het ons lukt om, met alle inspanningen, in 2025 klimaat- en energieneutraal te zijn. De zonneparken van de tweede tranche zijn opgeleverd en in bedrijf. We zijn gestart met de uitvoering van de derde tranche en de voorbereidingen van de vierde tranche. In deze laatste tranche zitten complexere locaties dan in de eerdere tranches en dit vergt daarom meer voorbereidingstijd. De drukte op het net is verder toegenomen. Mogelijk raakt dit de aanleg van toekomstige zonneparken.</p> <p>Het uitvoeringskrediet voor de vernieuwing van de rwzi Oosthuizen en rwzi Wieringen is verstrekt. Door druk op de capaciteit is ervoor gekozen het principebesluit over de toekomst van het terrein van de SDI te temporiseren. We lopen hierbij geen risico omdat de afkoppeling van de SDI niet eerder dan 2025 zal zijn.</p> <p>Als opmaat voor het te nemen ambitiebesluit is aan de leden van de commissie Bestuur, Middelen en Waterketen een presentatie over methaan en lachgas gegeven. Op de rwzi Wervershoof zijn sensoren geplaatst om onze kennis van deze gassen en de mogelijkheden tot emissiebeperking verder te vergroten. Landelijk wordt gewerkt aan de Routekaart Groen Gas, als onderdeel van de implementatie van het Klimaatakkoord. We zijn aan het verkennen op welke rwzi's met gisting, naast rwzi Beverwijk, de productie van groen gas aantrekkelijk is. De kansen voor waterstof op Texel zijn afgenomen. De gemeente heeft besloten niet verder te gaan met het project. We gaan door met de waterstofbatterij en kijken naar andere locaties om waterstofkansen te onderzoeken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeringskrediet voor het vernieuwen van rwzi Oosthuizen is verleend. • Het principebesluit over de bestemming van de SDI en het terrein is uitgesteld. • De proefzuivering Ge(O)zond Water is nog in aanbouw en daarom nog niet opgestart. 			

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>Er is een toenemende interesse vanuit gemeenten voor het toepassen van aquathermie, zowel uit oppervlaktewater als uit rioolwater. Er is onderzoek gestart naar de impact van riothermie op het rioolwater dat wordt aangeboden op de rwzi's.</p> <p>De bouw van de proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof verloopt voorspoedig. Dit is een belangrijke stap voor het verwijderen van microverontreinigingen uit het effluent. Begin 2022 starten we een proefzuivering op. Vanuit het project nemen we deel aan diverse onderzoeksinitiatieven om onze kennis van de aanpak van microverontreinigingen te vergroten. Tegelijkertijd doen we actief mee aan de ontwikkeling van het concept Waterfabriek, waarin effluent ingezet wordt als nieuwe bron en de watercyclus gesloten wordt. We investeren niet alleen in nieuwe technieken maar ook in de aanpak bij de bron. Zo hebben we presentaties gegeven aan zorgpersoneel om het bewustzijn te vergroten en is meegewerkt aan een proef met plaszakken in ziekenhuizen. Hiermee wordt voorkomen dat contrastvloeistof in het riool terecht komt. Het concept voor een meerjarige circulaire routekaart voor de waterketen is opgeleverd. We werken in samenhang met het KEP aan een integrale transitieaanpak. De techniek van het superkritisch vergassen door het bedrijf SCW in Alkmaar ontwikkelt zich voorspoedig. Deze techniek heeft de publieksprijs gewonnen tijdens het Waterinnovatiefestival. We ondersteunen de techniek door kennis en kunde aan te bieden over rioolwaterslib en het zuiveren van afvalwater.</p> <p><i>Exploitatie:</i> De inzet van medewerkers is verschoven. Aan vernieuwingsprojecten (P060) is minder tijd besteed en zijn de kosten € 0,7 miljoen lager. Aan onderhouds-, renovatie- en vervangingsprojecten (P061) is meer tijd besteed en zijn de kosten € 1,5 miljoen hoger. Dit is ook het gevolg van een meer productieve inzet.</p> <p><i>Investerings:</i> De investeringsuitgaven vallen lager uit, de voornaamste wijzigingen worden hierna genoemd. Bij de rwzi Oosthuizen schuift € 1,6 miljoen door naar 2022 omdat de voorbereiding langer duurt door de complexe en innovatieve aard van het project. De uitgaven zijn voor € 3,2 miljoen lager voor de aanleg van zonnepanelen (KEP) omdat de locaties complex zijn en vergunningen lastig worden verkregen. De uitgaven voor het project Proefzuivering Ge(O)zond zijn € 3,6 miljoen hoger dan oorspronkelijk begroot voor dit jaar omdat het een complex en innovatief project is wat voorspoedig verloopt. De uitgaven van de energiefabriek Zaandam zijn € 0,8 miljoen hoger door vertragingen vanuit 2020 en meerwerk.</p>				

6.3 Resultaat 3: De bedrijfsvoering is toekomstbestendig

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P061	24,7	23,1	14,1	14,2
<p>In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd. 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> We zijn gestart met de vervanging van de verouderde elektrische installaties. De themabijeenkomst met het algemeen bestuur om het risicogestuurd onderhoud van de persleidingen en rioolgemalen te bespreken is uitgesteld naar 2022. 			
<p>Onze rwzi's zijn van respectabele leeftijd en vragen de komende jaren veel onderhoud. Hiervoor is in 2019 een renovatieprogramma opgesteld en een vijfjarig investeringskrediet van € 30 miljoen verleend. Dit jaar zijn we gestart met de vervanging van de verouderde elektrische installaties van de rwzi's Ursem en Katwoude. Daarnaast is de gisting van rwzi Beverwijk opgeknapt en weer in bedrijf genomen. Het procesautomatiseringssysteem voor de besturing van de rwzi's is cruciaal. Het huidige systeem is verouderd. Dit jaar hebben we de procesautomatisering van de rwzi's Ursem, Alkmaar, Katwoude, Zaandam-Oost en Den Helder vervangen. Het preventieve onderhoud is conform planning uitgevoerd.</p>				

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>De gasturbine van de SDI is vervangen. Door een gunstige aanbesteding zijn de kosten lager uitgevallen. Hiertegenover staan hogere kosten voor het correctieve onderhoud aan de drogers. Hierdoor is de SDI langer uit bedrijf geweest dan voorzien. We merken aan alles dat de SDI aan het einde van haar technische levensduur is. Door de volle bestuurlijke agenda is besloten de themasessie over risicogestuurd onderhoud uit te stellen naar 2022. Dit levert geen risico op voor de prestatie.</p> <p>Er is een projectgroep opgericht die zich bezighoudt met het voorspellen van noodzakelijk onderhoud via data-analyse. Op termijn kunnen de uitkomsten hiervan worden gebruikt voor het aanpassen van de onderhoudsstrategieën.</p> <p>De inzet van medewerkers is verschoven. Aan vernieuwingsprojecten (P060) is minder tijd besteed en zijn de kosten € 0,7 miljoen lager. Aan onderhouds-, renovatie- en vervangingsprojecten (P061) is meer tijd besteed en zijn de kosten € 1,5 miljoen hoger. Dit is ook het gevolg van een meer productieve inzet.</p>				
P062	46,3	47,4	0,7	4,0
Dagelijks sturen we op de minimalisatie van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2023 doen we dit voor het gehele gebied op uniforme wijze. 😊	<ul style="list-style-type: none"> • Van één rwzi hebben we de optimale energieprestaties uitgewerkt (begroot: twee). • We participeren in de ontwikkeling van een Tendertool Polymeren met andere waterschappen om de markt te stimuleren duurzamere polymeren te ontwikkelen. 			
<p>We sturen met centrale regie onze zuiveringsprocessen aan. Inzicht in interne en externe data uit de verschillende processen en de correlatie ertussen draagt bij aan een betere procesvoering. Dit vraagt dat we ons verder ontwikkelen in het werken met en duiden van data en kritieke prestatie-indicatoren (KPI). De afgelopen twee jaar hebben we te maken gehad met een groot persoonsverloop in verband met pensionering en doorstroom. Het inwerken van nieuwe medewerkers vraagt de nodige tijd en aandacht. De tijd voor optimalisaties was daardoor dit jaar beperkt. Hierdoor zijn de KPI voor de optimale energieprestaties van één rwzi uitgewerkt in plaats van twee.</p> <p>Binnen het zuiveringsproces worden veel polymeren gebruikt, vooral voor het ontwateren van slib. Dit is noodzakelijk maar ook milieubelastend. Met de andere waterschappen is een Tendertool Polymeren ontwikkeld om de markt te stimuleren met groenere polymeren te komen. Deze tool zetten we volgend jaar in bij de aanbesteding.</p> <p>Het voldoen aan wet- en regelgeving en het minimaliseren van onze emissies is de basis van de dagelijkse procesvoering. Op een paar incidenten na is dit gelukt. In de rwzi's Beverwijk en Geestmerambacht zijn te veel slibdeeltjes in de beluchtingscircuits terechtgekomen. Op beide locaties hebben we een tijdelijke mobiele ontwateringsinstallatie geplaatst. Bij een visuele inspectieronde op de rwzi Zaandam-Oost is uitspoeling van slib vastgesteld. De slibspiegelmeter bleek defect en is direct vervangen. Op de rwzi Katwoude hebben we de lozingsnorm overschreden. In dat geval was er sprake van een combinatie van een technisch mankement en menselijk handelen. Alle incidenten zijn bij het bevoegde gezag gemeld en geëvalueerd om herhaling in de toekomst te voorkomen.</p> <p>Eind dit jaar dreigde een landelijk tekort aan ijzerchloride te ontstaan door problemen in de productie bij twee grote leveranciers. Door heel strak te sturen op het verbruik en in te kopen bij een derde leverancier is het gelukt om overschrijding van de lozingsnormen te voorkomen.</p> <p>De bedrijfsvoering van de SDI heeft veel aandacht gevraagd. De installatie heeft langer uitgestaan dan verwacht door problemen met cruciale installatie-onderdelen. Om uitspoeling van slib op de rwzi's te voorkomen heeft HVC een deel van het slib in Dordrecht verwerkt en is een deel afgezet via Aquaminerals.</p> <p>De ontvlechting van de rwzi Beverwijk en de SDI is een complex project. De voorbereidingsfase vergt meer tijd. Daarom is dit jaar nog geen uitvoeringskrediet aan het algemeen bestuur voorgelegd. We houden rekening met een fors hoger uitvoeringskrediet dan eerder gedacht. De planning van dit project hangt samen met de bouw van de nieuwe slibdroger in Alkmaar door HVC. De voortgang wordt strak gemonitord en de nodige beheersmaatregelen om de stabiele bedrijfsvoering te waarborgen worden getroffen.</p>				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p><i>Exploitatie:</i> Het verschil van € 1,1 miljoen lagere exploitatiekosten komt door € 1,0 miljoen hogere kosten en € 2,1 miljoen hogere opbrengsten. De kosten betreffen € 0,4 miljoen extra kosten voor afzet van ontwaterd slib in verband met problemen op de SDI en technische storingen die langer duurden dan verwacht om op te lossen. Daarnaast hebben we het laatste kwartaal € 0,1 miljoen meer uitgegeven om het dreigende tekort aan ijzerchloride op te vangen. Om calamiteiten in het zuiveringsproces te voorkomen hebben we zoveel mogelijk ijzerchloride gekocht, waardoor extra kosten zijn ontstaan. Ook waren de kapitaallasten € 0,2 miljoen hoger doordat de afschrijftermijn van rwzi Alkmaar anders bleek dan begroot. Tot slot waren er diverse hogere kosten. De opbrengst is voor € 1,4 miljoen hoger voor de teruglevering van energie. Dit wordt veroorzaakt door de gestegen energieprijzen waardoor ook de terugleververgoeding is gestegen. Voor € 0,4 miljoen is de opbrengst hoger op het beheer van slib door een compensatie die van HVC is ontvangen. Door de versnelling in de vervanging van IBA's is de opbrengst € 0,2 miljoen hoger. Tot slot waren er diverse hogere opbrengsten van € 0,4 miljoen. Door de gestegen terugleververgoeding op energie, is de SDE-subsidie € 0,3 miljoen lager.</p> <p><i>Investerings:</i> Het verschil wordt met name veroorzaakt door € 3,6 miljoen lagere uitgaven voor de ontvlechting van de rwzi-SDI; vanwege de complexiteit is hier vertraging ontstaan.</p>				
P026 Onvoorzien Schoon water	-	-	-	-
Afronding	-	-	-	-
Totaal	77,7	77,9	24,0	28,2

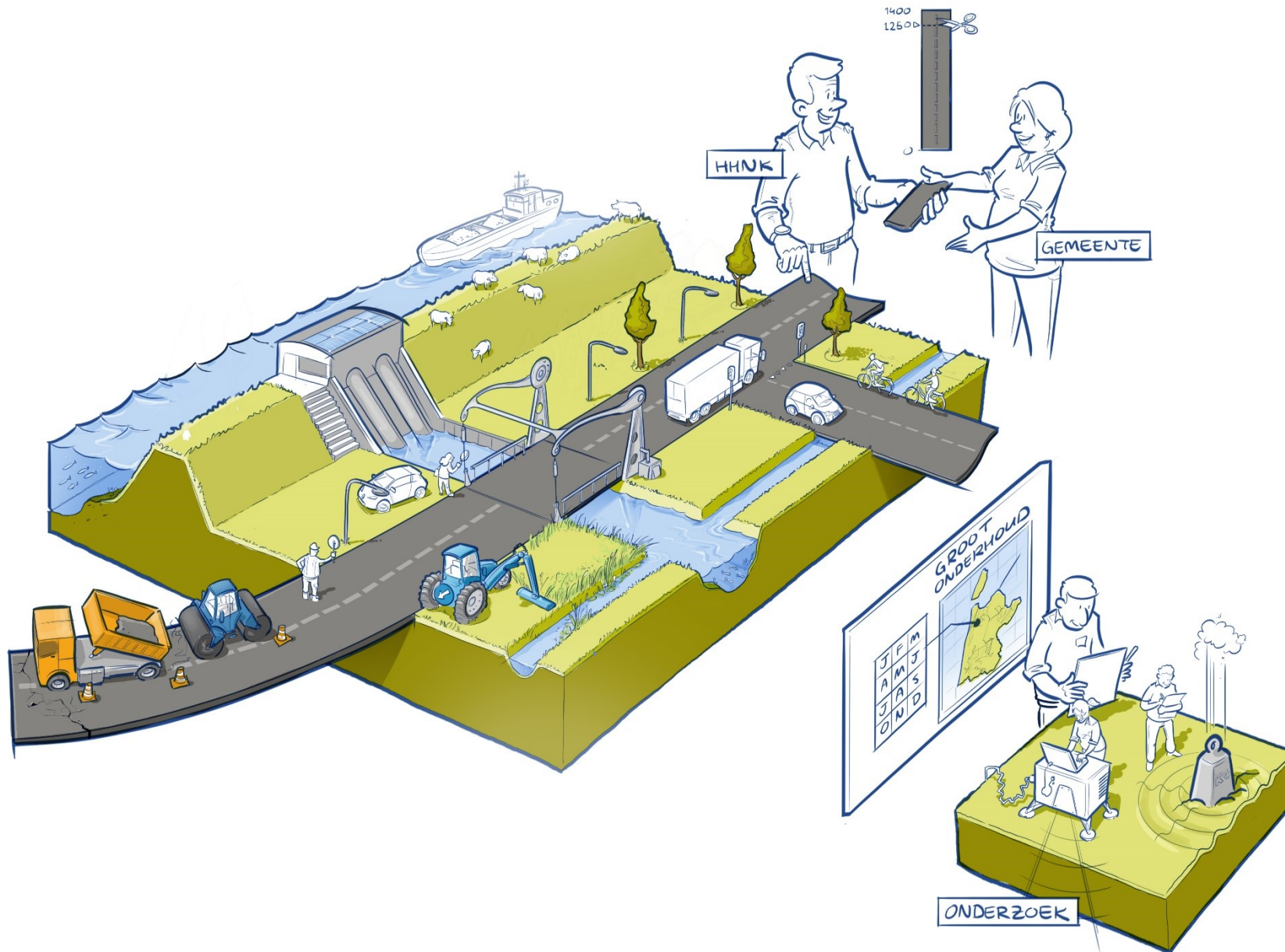
6.4 Risico's Schoon water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	De HVC doet een beroep op de garantstelling door HHNK voor de investeringen.	1	€ 4.100.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> De bestuurders van de waterschappen oefenen via de GR slib invloed uit op het functioneren van de HVC. Periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg met HVC; zes keer per jaar.
Ongewijzigd	Gedurende lange tijd niet meer kunnen zuiveren van afvalwater.	3	€ 1.200.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht risicovolle bedrijven. Bemonsteren van inkomend afvalwater. Handhaving door HHNK. Calamiteitenplan per rwzi. Noodcontracten met aannemers. Onderhoud op basis van <i>assetmanagement</i>. Meerjarig investeringskrediet renovaties zuiveringen. Uitvoeren inspecties. Noodstroomvoorziening in eigendom.

Ongewijzigd	Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater	4	€ 2.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Noodcontracten met transporteur en aannemer. • Onderhoud op basis van <i>assetmanagement</i>. • Uitvoeren inspectieprogramma. • Noodstroomvoorziening in eigendom. • Brandmeldinstallatie.
Ongewijzigd	Uitvallen van verouderde procesautomatisering	9	€ 500.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • De procesautomatisering van alle rwzi's wordt vervangen. In 2023 zijn alle rwzi's omgebouwd. • Over het operationeel houden van de 'oude' procesautomatisering zijn afspraken gemaakt met de leverancier. • Er zijn maatregelen genomen om <i>hacking</i> te voorkomen.
Ongewijzigd	Gedurende lange tijd kan het zuiveringslib niet worden gedroogd door uitval van de SDI.	6	€ 4.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren preventief onderhoud en inspecties. • Reserveonderdelen op orde. • Achtervang via de HVC en Aquaminerals. • Versterkte samenwerking met andere waterschappen en slibeindverwerkers conform Robuust plan slibverwerking Nederland.
Ongewijzigd	Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden	9	€ 1.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • De HVC heeft contracten afgesloten met bio-energiecentrales in Europa. • HVC heeft een stortontheffing. • Gesprekken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over een landelijke calamiteitenregeling zijn gestart. • Er is een collectief Robuust plan slibeindverwerking Nederland gemaakt. • Achtervang Aquaminerals.

7. Veilige (vaar)wegen

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Veilige (vaar)wegen te bereiken.

7.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P027	-0,3	-0,3	-	-
<p>Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen. </p> <p>We hebben met gemeente Uitgeest en de zeven West-Friese gemeenten overeenstemming bereikt over de overdracht van de wegen. Van de circa 1.400 km aan wegen in ons beheer resteert nu nog 380 km. Deze wegen bevinden zich in de regio Waterland. Ook met de gemeenten in deze regio zijn we in gesprek over de overdracht. De doelstelling om in 2025 de wegen te hebben overgedragen lijkt te worden gehaald.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We hebben voor alle weggemeenten onderzocht hoe we de wegen kunnen overdragen. 			

7.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, rijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P057	12,4	12,1	0,9	0,8
<p>Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid. </p> <p>We hebben de vervanging van de Kwadijkerbrug afgerond. De dijkwegen op Texel zijn overgedragen aan de gemeente. We dragen de dijkwegen in Heerhugowaard begin 2022 over. Verder zijn we gestart met de implementatie van de wegenoverdracht in de zeven West-Friese gemeenten. De wegen in Hoorn zijn per 1 januari 2022 overgedragen en de wegen in de overige zes gemeenten per 1 januari 2023. We hebben de wegen in Uitgeest per 1 januari 2022 overgedragen. De overname van stedelijk water loopt in gelijke pas met de wegenoverdracht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De vervanging van de Kwadijkerbrug is gerealiseerd. We hebben de dijkwegen op Texel overgedragen (begroot: Heerhugowaard). 			

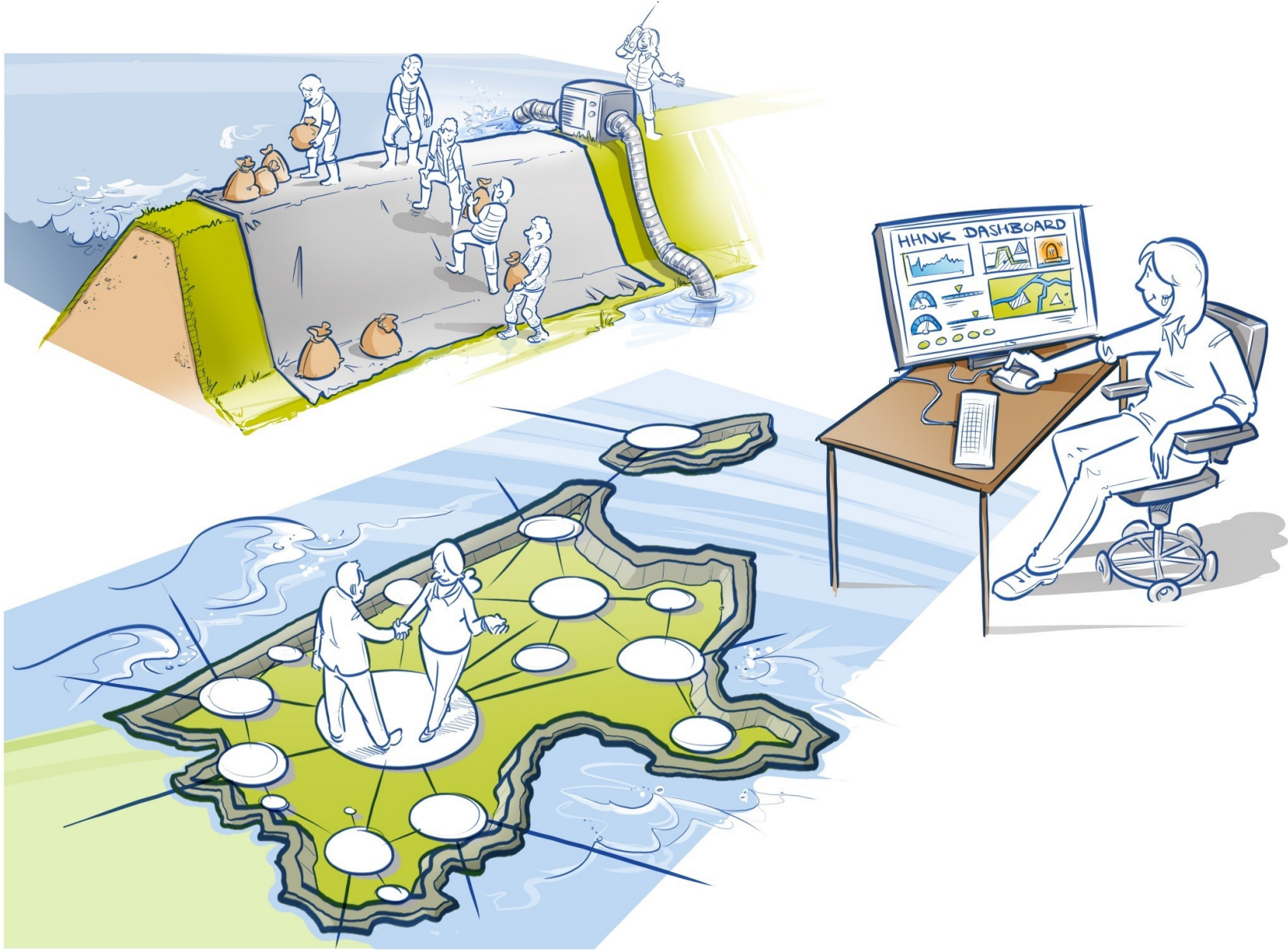
7.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P030		0,3	0,2	-	-
We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. 😊		• We hebben het baggeren van de vaargeul van het Amstelmeer aanbesteed (begroot: zijn gestart).			
De werkzaamheden aan de Slootsluis zijn uitgevoerd. We zijn gestart met het inspecteren van de oevers met behulp van een nieuw ontwikkelde inspectietool. Het baggerwerk van het Amstelmeer hebben we aanbesteed.					
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen		-	-	-	-
Afronding		-	0,1	-	-
Totaal		12,4	12,1	0,9	0,8

7.4 Risico's Veilige (vaar)wegen

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Wegen worden niet, vertraagd, gefragmenteerd of niet budgetneutraal overgedragen	6	€ 2.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van de aanbevelingen uit de evaluatie van eerdere overdrachten, waaronder de pilot Alkmaar • Milieu- en kwaliteitseisen deel uit laten maken van de business case met de gemeenten • Beschikbaar stellen van capaciteit en middelen • Focus op het orde brengen van data • Bij feitelijke overdracht een integrale aanpak over de taken heen en handelen vanuit maatschappelijke kosten/baten

8. Crisisbeheersing

In dit hoofdstuk geven we aan wat we hebben gedaan om het effect Crisisbeheersing te bereiken. Dit jaar hebben zich 31 incidenten of omstandigheden voorgedaan die hebben geleid tot verhoogde waakzaamheid. Voor drie situaties is de CBO opgeschaald: de overstroming buitendijks Slobbeland in Volendam, de wateroverlast in het weekend van 18-20 juni en het dreigende tekort aan ijzerchloride.

8.1 Resultaat 1: Voorkomen en bestrijden

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P055	1,5	1,3	-	-
<p>Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben niet deelgenomen aan de landelijke cyberoefening ISIDOOR. De multidisciplinaire oefening overstroming in regio Waterland is vervangen door oefeningen met het Regionaal Operationeel Team van de veiligheidsregio's Zaanstreek-Waterland en Noord-Holland Noord. De voorbereiding van de interregionale multidisciplinaire oefening in 2022 is gestart. De <i>e-learning</i> (dreigende) overstroming is opgeleverd en geïmplementeerd. <p>In het weekend van 18-20 juni viel een ongekende hoeveelheid neerslag in ons beheergebied. Vooral de kustregio kreeg het zwaar te verduren en de neerslag leidde tot wateroverlast. Ons handelen tijdens en na de crisis is met onafhankelijke externe deskundigen geëvalueerd, waarbij is gekeken naar het technisch functioneren van het watersysteem, het optreden van de CBO, de crisiscommunicatie en de bereikbaarheid. Het evaluatierapport is eind oktober besproken in het algemeen bestuur. Hierin is geconcludeerd dat de bestrijding van de overlast technisch-inhoudelijk effectief verliep en overlast en schade toch onvermijdelijk was. Echter de centrale regie ontbrak, de buitendienst was te zwaar belast en de zichtbaarheid en bereikbaarheid van HHNK was niet voldoende. De aanbevelingen gericht op de versterking van het watersysteem, de CBO en de informatiepositie, de strategievorming en beter kennisdelen en samenwerken bij bestrijding van wateroverlast worden met belanghebbenden uitgewerkt in het verbeterprogramma Crisisbeheersing in de genen.</p> <p>De landelijke cyberoefening ISIDOOR stond oorspronkelijk gepland in 2020 en is vanwege de coronacrisis uitgesteld. Toen de nieuwe datum bekend werd, was er onvoldoende tijd om ons goed voor te bereiden om op een zinvolle manier deel te nemen.</p> <p>Door de coronacrisis is de multidisciplinaire oefening overstroming in regio Waterland geannuleerd. In plaats van deze oefening hebben we met het Regionaal Operationeel Team (ROT) van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland geoefend op het thema 'dreigende dijkdoorbraak'. Met het ROT van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord is geoefend op het thema 'extreem weer'.</p> <p>Ter voorbereiding op de multidisciplinaire oefening Waterrijk '22 is drie weken geoefend met het 101 Geniebataljon, de aannemer van Defensie. In het meerjarenprogramma Watercrises zijn met vier veiligheidsregio's, provincie, Rijkswaterstaat, Defensie en politie mooie stappen gezet. Het operationeel plan 'handelingsperspectief voor hulpdiensten' en de communicatiestrategie zijn zo goed als afgerond. Het projectplan van Waterrijk '22 is vastgesteld en zes werkgroepen zijn gestart met de uitwerking van het scenario, de interregionale bestuurlijke oefening, de operationele civiel-militaire oefening, het netcentrisch werken tijdens de oefening, de (crisis)communicatie en de evaluatie.</p>				

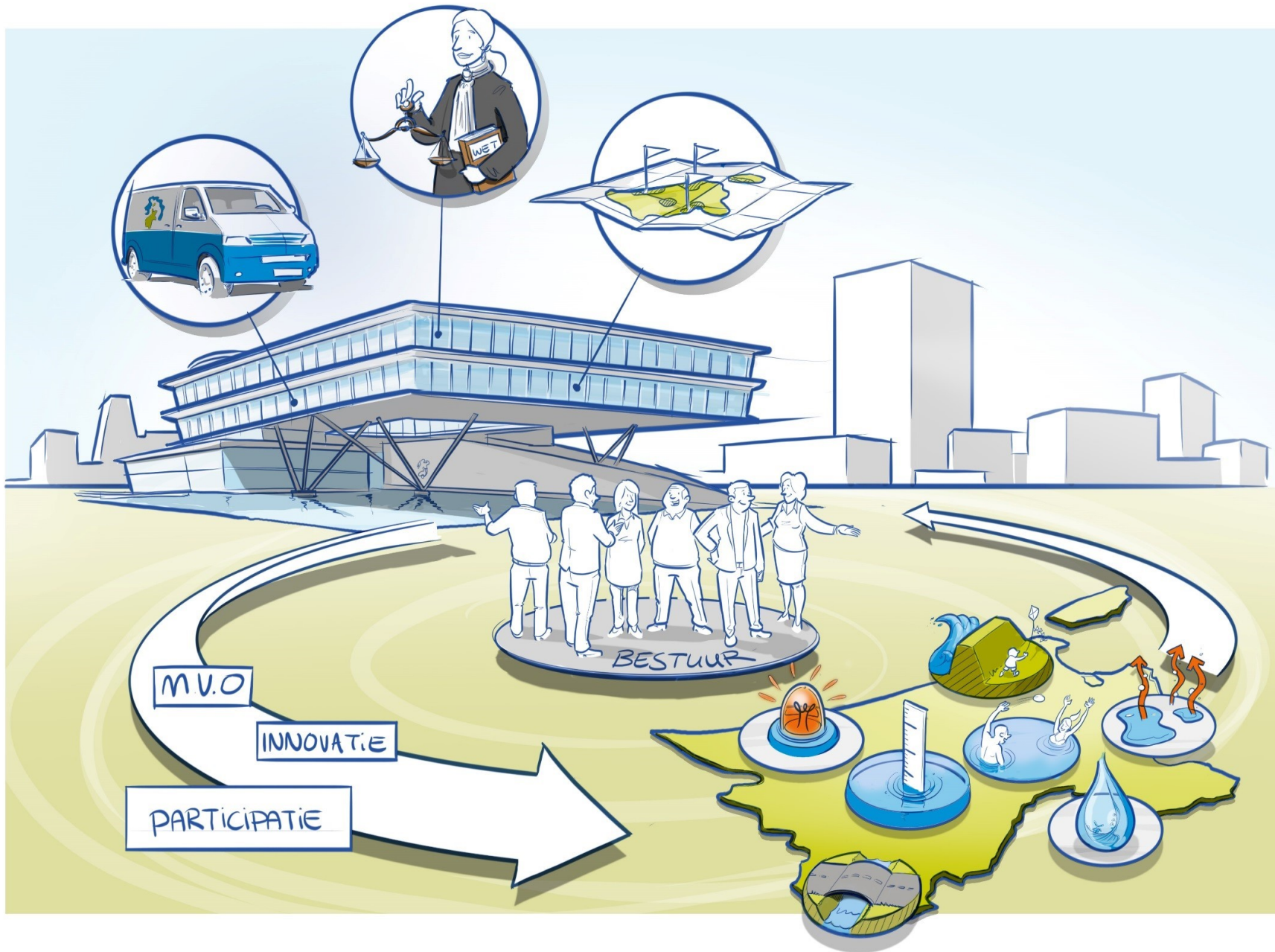

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>We hebben de <i>e-learning</i> Crisisbeheersing bij een (dreigende) grootschalige overstroming opgeleverd en geïmplementeerd.</p> <p>In het project Noodcommunicatie hebben we onderzoek gedaan naar alternatieve communicatiemiddelen bij uitval van de reguliere communicatiekanalen.</p> <p>Diverse functionarissen in de CBO hebben vakbekwaamheidstrainingen gevolgd. Deze trainingen bestonden uit het vergaderen volgens de proces-beeldvorming-oordeelsvorming-besluit-structuur, het werken met het Landelijk Crisis Management Systeem en een tweedaagse training voor de Waterschap Operationeel Leiders.</p>				
Totaal	1,5	1,3	-	-

8.2 Risico's Crisisbeheersing

Dit effect heeft geen risico's met een risicoscore 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen.

9. Bestuur en Organisatie

Het effect Bestuur en Organisatie bestaat uit twee resultaten. Deze twee resultaten kennen een onderscheid: het uitvoeren van een deel van de taakuitoefening en het bieden van ondersteuning aan de taakuitoefening.

9.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat in overleg met omgeving acteert

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P065	21,3	21,9	-	-
Taakuitoefening bestuur en organisatie <ul style="list-style-type: none"> • De voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet zijn gereed. • Op basis van de evaluatie van het KEP is een verkenning naar de mogelijkheden van wind op land gestart. Fase 1 van dat onderzoek is afgerond. • Er is een jaaragenda biodiversiteit opgesteld en uitgevoerd. • We hebben ons watererfgoed digitaal opengesteld. • We hebben deelgenomen aan zeven internationale projecten. <p>De inwerkingtreding van de Omgevingswet is landelijk opnieuw uitgesteld tot uiterlijk 1 januari 2023. Voor de invoering van de Omgevingswet is de Waterschapsverordening vastgesteld. Meer dan honderd medewerkers hebben een training gevolgd die hen voorbereidt op het omgevingsgericht werken. We zijn gestart met het opstellen van beleid rond burgerparticipatie. In een themasessie hebben we verkend welke ambities bestaan. De eerste fase van de verkenning naar kansen voor het opwekken van duurzame windenergie op onze eigendommen hebben we afgerond. De coronamaatregelen waren ook dit jaar een beperkende factor. Vrijwel alle fysieke evenementen zijn komen te vervallen. Wel hebben we veertien watererfgoed objecten op digitale wijze en via de reguliere media onder de aandacht gebracht. Ondanks de maatregelen hebben we deelgenomen aan zeven internationale projecten. De samenwerking verliep ook op afstand goed.</p> <p>Voor € 0,6 miljoen zijn diverse kosten lager uitgevallen (P065). Grotendeels komt dit door de coronamaatregelen waardoor minder is uitgegeven aan communicatiedoelinden, externe activiteiten zoals een Watersymposium of externe onderzoeken.</p>				

9.2 Resultaat 2: Een moderne organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig handelt

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P066	42,7	42,0	2,5	3,3
Ondersteuning bestuur en organisatie 	<ul style="list-style-type: none"> De informatievoorziening is klaar voor de Omgevingswet. 			
<p>We zijn succesvol aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor de werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Ook hebben we de eerste fase doorlopen in het ontsluiten van de Waterschapsverordening in het DSO. We testen met de landelijke voorziening en gaan testen met ketenpartners.</p> <p>Het coronavirus hield de wereld in zijn greep en had impact op onze medewerkers. Eind april werden de eerste versoepelingen doorgevoerd en konden we elkaar weer mondjesmaat ontmoeten. Dit bleek van korte duur. Ondanks de wereldwijde vaccinatiecampagne zorgden nieuwe varianten van het virus voor een snellere verspreiding. We moesten daarom met elkaar blijven improviseren om het werk door te laten gaan. Dit vroeg veerkracht van de medewerkers. We volgen de adviezen en richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en we merken dat we steeds beter worden in het digitaal en op afstand met elkaar samenwerken. We experimenteerden met het hybride werken en zullen dit kantoorconcept blijvend doorvoeren. Dit levert voordelen op zoals vermindering van de CO₂-uitstoot en een betere werk-privé-balans.</p> <p><i>Exploitatie:</i> De hogere exploitatiekosten van € 0,7 miljoen zijn voornamelijk het gevolg van meer uren die zijn besteed aan ondersteunend werk zoals ICT. Ook als gevolg van corona is de inzet productiever geworden doordat bijvoorbeeld minder externe bijeenkomsten worden gevolgd.</p> <p><i>Investerings:</i> De investeringen zijn € 0,8 miljoen lager. Een onderschrijding van € 0,3 miljoen wordt verklaard doordat een deel van het werk van het Informatiebeleidsplan fase 6 in het eerste kwartaal van 2022 wordt afgerond. De investeringen in groot materieel vallen € 0,4 miljoen lager uit door vertragingen in de levering hiervan onder andere door corona. Het onderhoud aan gebouwen is voor € 0,3 miljoen lager door de onzekerheid over het gebouw van Waterproef en het dak van de timmerschuur van het Noorderpolderhuis wordt in 2022 gerenoveerd.</p>				
P063	78,2	79,6	-	-
Personeelslasten 	De personeelskosten zijn € 1,3 miljoen lager. Dit komt voor € 0,6 miljoen door lagere inhuurkosten door met name vertraging in projecten waardoor we minder inhuren en doordat de markt niet kan leveren wat we vragen aan externe capaciteit. Daarnaast hebben we € 0,3 miljoen aan hogere opbrengsten door vergoedingen van het UWV voor met name zwangerschappen en loonsubsidie op participatiebanen ontvangen. De reiskosten woon-werk en thuiswerkvergoeding zijn € 0,1 miljoen lager en € 0,3 miljoen diverse lagere kosten.			
P051	-117,0	-111,3	-	-
(Dekking) overhead 	De opbrengst bij (dekking) overhead (P051) is het resultaat van het doorbelasten van de uren van afdelingen naar effecten. De opbrengst is hoger doordat er meer productieve uren zijn gemaakt binnen de andere effecten. Over de hele organisatie bekeken is het saldo van de uren neutraal.			
P054 Onvoorzien Bestuur en Organisatie	-	-	-	-
Subtotaal	25,2	32,2	2,5	3,3
Waterschapsbelasting (zie hoofdstuk 13)	-233,6	-234,1	-	-

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Algemene reserves	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	-2,2	-2,2	-	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-	-
Totaal	-210,5	-204,1	2,5	3,3

9.3 Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.000.000	Juridisch/wettelijk	De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend. <i>Het aantal erfpachtrechten is verminderd vanwege de verkoop van de grond aan de erfpachter. Het maximale financiële gevolg is met € 500.000 verlaagd.</i>
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst wijkt meer dan 2% af t.o.v. de begroting of meer dan 1% ten opzichte van de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	4	€ 4.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. • Maandelijkse analyse (begroot-werkelijk) en prognose. • Externe bronnenbenadering in jaarrekeningcyclus. • Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. • Maandelijkse aansluiting tussen belastingsysteem en financieel systeem wordt gemaakt. • Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd. • Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties.

Deel 2 – Verplichte paragrafen

Foto: verbetering Beetskoogkade

10. Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk gaan we nader in op ontwikkelingen in de bedrijfsvoering.

Personeelsbeleid

Dit jaar stond nog steeds in het teken van de coronacrisis en de uitwerking die de pandemie heeft op onze medewerkers en bedrijfsprocessen. We hebben veel geleerd van vorig jaar en dat laten we zien door wendbaar, binnen de nieuwe realiteit en beperkingen, ons werk te doen. De adviezen en richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zijn leidend om ieders veiligheid te waarborgen en stimuleren het goede gesprek om verharding tegen te gaan.

Met de introductie van de nieuwe cao zijn het thuiswerkbudget en de thuiswerkvergoeding ingeregeld. Het persoonsgebonden basisbudget is uitgebreid zodat medewerkers tijd kunnen besteden aan hun vitaliteit. Daarbij is gewerkt aan een visie op duurzame inzetbaarheid als overkoepelende kapstok voor alle activiteiten op dit gebied.

Dit jaar is een medewerkeronderzoek uitgevoerd. De uitkomsten worden begin 2022 gepubliceerd en vervolgens wordt hier actie op ondernomen.

De arbeidsmarkt is dit jaar nog krappere geworden en het blijkt steeds moeilijker om talent te vinden in een competitieve markt. Dit jaar kende de markt voor het eerst in jaren meer vacatures dan werklozen. Voor steeds meer functies geldt dat je alleen mensen kunt aantrekken door ze elders weg te lokken. Zeker voor specialistisch werk is het aantal kandidaten zeer beperkt waardoor de komst van een nieuwe collega een gat bij een ander veroorzaakt. We worden gezien als een aantrekkelijke werkgever in ons werkgebied, met inhoudelijk interessant en uitdagend werk en een bepaalde mate van zekerheid. Het blijkt echter lastig om dit beeld voldoende over te brengen en ons goed te positioneren. Daarom zijn we dit jaar gestart met de aanzet tot een arbeidsmarktcampagne. We zijn erin geslaagd om voldoende kwalitatief (en jong) personeel aan te trekken.

We hebben onze maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen om deelname aan het arbeidsproces voor iedereen te stimuleren. We bieden een duurzame werkplek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en met 29,7 participatiebanen (inclusief proefplaatsingen) liggen hiermee vooralsnog op koers.

Om de uitstroom van pensioengerechtigde medewerkers op te vangen, blijven we in contact met opleidingsinstituten. We hebben ingezet op strategische samenwerking met verschillende hogescholen en technische opleiders. Ondanks de beperkingen hebben we veertig stageplaatsen en twee traineeships aangeboden met de intentie om geschikte kandidaten in dienst te nemen. Zo hebben we kunnen zorgen voor een pool van jong talent. Ook hebben we ingezet op meester-gezelconstructies.

We bieden onze medewerkers de ruimte om te leren en stimuleren ze om zich te ontwikkelen. Met de introductie van het nieuwe platform Studytube zijn we nog beter in staat om te werken aan competentie-ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. We vergroten hiermee niet alleen de rol van de medewerker bij de eigen ontwikkeling, maar ook die van de leidinggevende. Het goede gesprek is hierin leidend.

Voor de tweede keer hebben we meegedaan aan de landelijke Week van de Veiligheid. Er was een gevarieerd programma met aandacht voor de risico's rond fysieke-, sociale- en informatieveiligheid. Daarbij was er ook aandacht voor de rol van de leidinggevende bij sociale veiligheid binnen een team of cluster.

De VeiligWerk app is inmiddels goed ingeburgerd en wordt veelvuldig en effectief gebruikt. We kijken naar mogelijkheden om de functionaliteiten uit te breiden, zodat we nog beter kunnen voorzien in de veiligheid van onze medewerkers. Dit jaar stond in het teken van risico-inventarisatie

en evaluatie. Ook zijn de Veiligheid & Gezondheidsplannen vanuit onze rol als opdrachtgever verder gestructureerd naar een standaard. Verder is stressontlasting vast onderdeel geworden binnen de preventieve middelen.

We moeten meer differentiëren in contractvormen om verschillende soorten talent (tijdelijk) aan ons te binden, kennis binnen te halen en om zo minder de vaste formatie te belasten. We kijken naar een meer datagedreven manier van werken, om zo een betere doorkijk te kunnen geven naar de toekomst en de financiële impact van onze beslissingen. Dit doen we onder andere door de ontwikkeling van een HR-dashboard. Daarbij besloten we in 2021 mee te doen met de aanzet tot een eventuele collectieve aanbesteding van een nieuw HR-informatiesysteem.

We werken mee aan de doorontwikkeling van het horizontaal toezicht met de Belastingdienst. We hebben met terugwerkende kracht een gerichte vrijstelling kunnen realiseren voor de thuiswerkvergoeding.

Informatisering, inclusief privacy en informatieveiligheid

De druk op de IT-voorzieningen met het vele thuiswerken was het afgelopen jaar opnieuw groot. De ICT-systemen zijn ondanks het toegenomen gebruik goed beschikbaar gebleven, met slechts een paar technische incidenten die snel verholpen konden worden. Er zijn geen veiligheidsincidenten geweest. De landelijk bekende incidenten hebben bij ons geen problemen opgeleverd. Aan een externe partij is gevraagd om de veiligheid van ons netwerk van buitenaf te testen. De aanbevelingen uit deze test worden opgevolgd.

Anticiperend op een terugkeer naar kantoor, waarbij ook veel medewerkers een deel van de week zullen blijven thuiswerken, hebben we een aantal vergaderruimtes uitgerust met extra apparatuur. Via videobellen op grote schermen kan met verschillende externe deelnemers worden overlegd, terwijl documenten en presentaties online kunnen worden gedeeld.

Volgens een strak schema en met de nodige voorzorgsmaatregelen hebben we alle bestuurders en medewerkers gespreid naar kantoor laten komen om hun telefoon te laten omruilen.

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op uiterlijk 1 januari 2023 is het nodige geregeld: aansluiting op het landelijke portaal en het op orde brengen van de geometrische gegevens verlopen volgens schema.

Op het gebied van de ICT-infrastructuur hebben we verschillende wijzigingen doorgevoerd. Zo zijn de netwerkonderdelen vernieuwd en is het netwerk verder gesegmenteerd en aangepast. De mail en agenda's zijn in de Cloud ondergebracht. En een zogenaamd Data Security Platform is geïnstalleerd, waarmee de veiligheid van het netwerkverkeer en opgeslagen data kan worden gevolgd.

Het intranet is samen met de afdeling Communicatie in een nieuw jasje gegoten en inhoudelijk sterk verbeterd. Op het internet is voor burgers en bedrijven een Geo-informatieportaal opgezet.

In 2020 zijn we gestart met de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). We hebben de benodigde rollen voor informatieveiligheid en privacy beschreven en ingevuld en we zijn gestart met het uitvoeren van risicoanalyses op onze data en informatiesystemen. Dit jaar hebben we een Information Security Management System in gebruik genomen. Om dit in te richten op het onderdeel privacy, is gekozen voor het normenkader van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Verder zijn maatregelen getroffen die toezien op de implementatie van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), zoals het aanstellen van een Information Security Officer en een Privacy Officer.

Verschillende bewustwordingstrainingen zijn georganiseerd waaronder de themabijeenkomst in oktober. Hierbij is aandacht besteed aan het AVG-compliant instellen van applicaties waarbij persoonsgegevens worden verwerkt. Bij aanschaf van nieuwe producten en diensten hebben we afspraken gemaakt met partijen die in opdracht van ons persoonsgegevens verwerken.

Nu de basis is gelegd, gaan we aantoonbaar de *governance* inrichten conform de landelijke afspraken die hierover zijn gemaakt.

Onze inwoners en medewerkers hebben het recht op informatie en inzage, rectificatie, beperking en bezwaar. Om te voldoen aan het transparantiebeginsel en de informatieplicht, zijn de rechten van betrokkenen op een toegankelijke wijze gefaciliteerd.

Ook werken we met andere waterschappen op het vlak van privacybescherming. Zo is dit jaar een platform opgericht waarbij de kennisdeling centraal staat. We zijn vertegenwoordigd in het Coördinatorenoverleg Privacy Waterschappen (CPW). Het CPW ondersteunt bij het implementeren van privacybescherming tijdens projecten en nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Huisvesting en materieel

We hebben onze werf in Petten en twee dienstwoningen in Zaandijk en Andijk verkocht. De voorbereidingen voor de verkoop van de oude werf op Texel zijn getroffen.

Het watererfgoed hebben we in 2021 onder de aandacht gebracht door drie dijkmagazijnen voor herbestemming te verpachten aan één partij. De uitwerking van deze herbestemming vindt plaats in 2022.

De maatregelen uit het Klimaatakkoord hebben als leidraad gediend voor verdere verduurzaming van onze huisvesting en ons materieel. We hebben energiebesparende maatregelen doorgevoerd in ons vastgoed, elektrische laadpalen aangelegd bij enkele buitenlocaties en oud materieel vervangen door duurzaam materieel. Het onafhankelijke onderzoek naar ons wagenpark is afgerond. In de conclusie van dit onderzoek is een aantal aanbevelingen gedaan op het gebied van duurzaamheid, financiën en organisatiestructuur. We zijn gestart met het opvolgen van deze aanbevelingen.

Foto: winter-riet maaien

De kaders voor het hybride werken hebben we uitgewerkt om het kantoorconcept 'Hybride werken' te implementeren. Hierbij werken we 40% thuis en 60% op kantoor bij een volledige werkweek. Op zowel het hoofdkantoor als de kantoren op buitenlocaties hebben we geëxperimenteerd met diverse concepten. De aanbesteding voor de catering is opgestart en ronden we in 2022 af. De aanbesteding voor de postverwerking is afgerond. Vanaf 2022 bezorgt een 30+ bedrijf de post.

Het onderzoek naar het aanpassen van de fysieke toegangsbeveiliging naar de vereisten van de BIO is afgerond. De inventarisatie van de benodigde maatregelen is bijna voltooid en in 2022 starten we met het doorvoeren van deze maatregelen.

Inkoop en aanbesteding

Ondanks de coronacrisis zijn de geplande aanbestedingen doorgegaan. Er zijn 32 aanbestedingen tot gunning gebracht. Net als eerdere jaren hebben we gebruik gemaakt van de kennis en kunde van de markt aan de voorkant van een aanbesteding. Hierbij wordt samengewerkt aan het ontwerp, de *engineering* en de realisatie van het project. We maken niet alleen gebruik van de innovatieve kracht van de markt, maar presteren ook beter op andere onderdelen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zoals *social return* en circulariteit. Een ontwikkeling om aantoonbaar rechtmatig(er) in te kopen is in gang gezet.

Bij de accountantscontrole naar de Jaarstukken 2020 is geen onderzoek gedaan naar het interne inkoopbeleid. Ook in eerdere jaren is het interne inkoopbeleid niet voldoende gecontroleerd waardoor we geen signalen hebben ontvangen dat dit mogelijk niet op orde was. In 2021 is het onderzoek naar het interne inkoopbeleid over 2020 apart verricht. Naar aanleiding van aanbevelingen uit dit onderzoek en aanstaande verandering in wetgeving en richtlijnen over rechtmatigheidsverantwoording, is in het vierde kwartaal gestart om het inkoopproces aantoonbaar rechtmatiger te krijgen. Met procesoptimalisatie, een herkenbare *governance*, doorontwikkeling van de spendanalyse, een prominentere rol van het Markt Advies Team en verbeterde contractregistratie worden in samenhang de noodzakelijke stappen gezet. De inspanningen zullen leiden tot aantoonbare rechtmatigheid, wat vervolgens de opmaat is naar doelmatig en doeltreffend inkopen.

Waterinnovatiefonds

In 2018 zijn we gestart met het verstrekken van leningen vanuit het Waterinnovatiefonds dat is ondergebracht bij de externe fondsbeheerder het Nationaal Groenfonds. We hebben het fonds tussentijds geëvalueerd (20.889753) en hebben besloten in 2022 een uitgebreide evaluatie te doen. Op dit moment zijn er zeven lopende leningen à € 0,2 miljoen hiervan staat eind 2021 nog € 0,6 miljoen open. Tijdens de laatste pitchronde zijn twee nieuwe initiatieven positief beoordeeld. Het Nationaal Groenfonds bekijkt of de *business case* geschikt is voor het verstrekken van twee nieuwe leningen.

11. Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

De volgende ontwikkelingen hebben zich op wettelijk, juridisch en financieel gebied voorgedaan.

Aanpassing waterschapsbelasting

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een wetsvoorstel in voorbereiding naar aanleiding van het door de waterschappen unaniem aangenomen voorstel voor de aanpassing van het belastingstelsel.

Toeslagenaffaire

De waterschappen hebben besloten om de belastingschulden van gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire onder voorwaarden kwijt te schelden. In hoofdstuk 13 volgt een toelichting op de gevolgen van dit besluit voor HHNK.

Cao

Een nieuwe cao is vastgesteld met een looptijd van 1 januari 2021 t/m 31 december 2021.

Lening

In juni hebben we een lening van € 651 miljoen tegen 0% rente aangetrokken. De lening is om de financieringsbehoefte voor de komende jaren te dekken en heeft een looptijd van 15 jaar. Deze kan gebruikt worden voor budgetten die door het algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Investerings worden gestart na een goedgekeurd kredietvoorstel en het exploitatiebudget is beschikbaar na het vaststellen van de begroting in het algemeen bestuur.

Omgevingswet uitgesteld

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar uiterlijk 1 januari 2023.

Wet Open Overheid

Het wetsvoorstel Open Overheid is aangenomen en wordt ingevoerd per 1 mei 2022.

12. Incidentele baten en lasten 2021

De weergave in dit hoofdstuk volgt de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording van 30 augustus 2018. Met de incidentele baten en lasten kan het structureel exploitatiesaldo worden bepaald. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste incidentele baten en lasten (hoger dan € 0,5 miljoen).

Incidentele baten

- Opbrengst verkoop grond werf Petten € -2,5 miljoen
- Dividend Nederlandse Waterschapsbank (NWB) € -3,5 miljoen
- Opbrengsten voor eigen energieopwekking € -3,3 miljoen
- Hogere bijdrage aan gemalen € -0,9 miljoen
- Opbrengst verkoop dienstwoningen € -0,9 miljoen
- Hogere bijdrage Rijk door afwickelen projectfases HWBP-projecten € -3,3 miljoen
- Afkoopsom Westfrisiaweg € -0,9 miljoen

Per saldo incidenteel hogere baten

€ -15,3 miljoen

Incidentele lasten

- Hogere kosten gemalen € 0,8 miljoen
- Hogere solidariteitsbijdrage € 0,5 miljoen
- Hogere kosten onderhoud wegen € 1,2 miljoen
- Hogere dotatie aan onderhoudsvoorzieningen € 1,8 miljoen

Per saldo incidenteel hogere lasten

€ 4,3 miljoen

Voorgaande posten leiden tot het volgende overzicht.

Exploitatiesaldo <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2021
Saldo baten en lasten <i>(- is tekort)</i>	7,3
Onttrekkingen aan reserves	2,2
Exploitatiesaldo voor bestemming	9,5
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-11,0
Saldo exclusief incidentele baten en lasten	-1,5

13. Waterschapsbelastingen

We heffen vier soorten waterschapsbelasting, namelijk watersysteemheffing, wegenheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing worden geheven voor de kosten verbonden aan het watersysteembeheer. De wegenheffing is ter bekostiging van het wegenbeheer in een deel van ons gebied. Met de zuiveringsheffing dekken we de kosten verbonden aan het zuiveringsbeheer.

De watersysteemheffing en wegenheffing worden opgebracht door de inwoners (per woonruimte) en de eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuur. Bij de watersysteemheffing is onder meer de inwonerdichtheid bepalend voor het aandeel dat inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing bepalen de kosten van de doorgaande wegen het door inwoners op te brengen aandeel. Bij beide heffingen dragen eigenaren het resterende deel. De economische waarde van gebouwen, ongebouwde grond en natuur is de indicator van het belang dat zij bij de taakuitoefening van het waterschap hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven op basis van vervuilingseenheden volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

Wanneer een inwoner niet in staat is de waterschapsbelasting te betalen, kan hiervoor kwijtschelding worden aangevraagd. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor waterschapsbelasting die betrekking heeft op de woonruimte die de aanvrager zelf bewoont. Vanaf 2019 is deze mogelijkheid ook opengesteld voor ondernemers met een inkomen tot bijstandsniveau. Bij de aanvraag en behandeling van kwijtscheldingsverzoeken werken we samen met vrijwel alle gemeenten in ons gebied.

De waterschappen hebben begin dit jaar besloten hun medewerking te verlenen aan de hersteloperatie van de kinderopvangtoeslagaffaire onder de voorwaarde dat zij worden gecompenseerd voor de kosten die dit met zich meebrengt. Tot de kosten die gecompenseerd worden, behoren de misgelopen belastingopbrengsten omdat openstaande schulden van gedupeerden niet meer kunnen worden ingevorderd maar moeten worden kwijtgescholden. Het gaat om de kosten van de uitvoering van de hersteloperatie. De Unie van Waterschappen behartigt de belangen van de waterschappen in de gesprekken met het betrokken ministerie over deze vergoeding. HHNK heeft tot en met 31 december 2021 de openstaande vorderingen van 514 gedupeerde ouders en toeslagpartners kwijtgescholden. Het gaat om een totaalbedrag van € 109.913,32. De compensatie voor de uitvoeringskosten bedraagt € 100 per gedupeerde ouder. In 2021 zijn de gegevens ontvangen van 1.189 gedupeerde ouders woonachtig in het beheergebied van HHNK. De vergoeding komt daarmee uit op € 118.900.

Ondanks de aanhoudende coronacrisis hebben dit jaar minder inwoners en bedrijven om uitstel van betaling gevraagd. We bieden zoveel mogelijk maatwerk en de invorderingsrente hebben we het gehele jaar op 0% gehouden.

De waterschapsbelastingen zijn € 0,5 miljoen lager. De zuiveringsheffing komt € 0,8 miljoen lager uit, dit komt voor € 0,7 miljoen doordat het waterverbruik van bedrijven lager is als gevolg van de lockdowns. Door stijgende WOZ-waardes is de watersysteemheffing met € 0,1 miljoen toegenomen. Tot slot zijn er diverse kleine verschillen.

Belastingopbrengst

De onderstaande tabel geeft de belastingopbrengst weer.

Belastingsoort (bedragen x € 1 miljoen)	Verdeling	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Begroting 2021
<i>Watersysteemheffing</i>				
Belastingjaar 2021 en ouder	Heffing	-140,2	-140,1	-139,5
	Correctieposten	2,6	2,7	3,1
	Afrondingsverschillen	-	-	-
Totaal watersysteemheffing		-137,6	-137,4	-136,4
<i>Zuiveringsheffing</i>				
Belastingjaar 2021 en ouder	Heffing	-83,7	-84,4	-84,7
	Correctieposten	2,8	2,8	3,2
		0,1	-	-
Totaal zuiveringsheffing		-80,8	-81,6	-81,5
<i>Wegenheffing</i>				
Belastingjaar 2021 en ouder	Heffing	-14,9	-14,9	-15,2
	Correctieposten	0,3	0,3	0,3
	Afrondingsverschillen	-	-	0,1
Totaal wegenheffing		-14,6	-14,6	-14,8
<i>Verontreinigingsheffing</i>				
Belastingjaar 2021 en ouder	Heffing	-0,6	-0,6	-0,7
	Correctieposten	-	-	-
Totaal verontreinigingsheffing		-0,6	-0,6	-0,7
Afrondingsverschillen		-	0,1	-0,1
Totale belastingopbrengst		-233,6	-234,1	-233,5

Tarieven

De waterschapsbelastingen zijn opgelegd op basis van onderstaande tarieven.

Categorie (bedragen x € 1)	Belastingeenheid	Tarief 2021
<i>Watersysteemheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	106,42
Ongebouwd	hectare	112,18
Ongebouwd verharde openbare wegen	hectare	434,14
Ongebouwd buitendijks	hectare	28,05
Ongebouwd verharde openbare wegen buitendijks	hectare	350,00
Gebouwd	WOZ-waarde	0,03987%
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde	0,00997%
Natuurterrein	hectare	5,15
<i>Verontreinigingsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	55,83
<i>Zuiveringsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	vervuilingseenheden	55,83
<i>Wegenheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	39,81
Ongebouwd	hectare	37,05
Gebouwd	WOZ-waarde	0,01103%
Natuurterrein	hectare	2,52

De lastendruk per belastingprofiel is gelijk aan de begroting 2021 (20.844498 pagina 59).

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van onze verschillende taken is als volgt:

Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand 1 januari 2021 (na resultaat bestemming)	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Stand 31 december 2021 (voor verwerking voorstel)	Voorstel bestemming resultaat 2021	Stand 31 december 2021 (na verwerking voorstel)
Watersysteembeheer	7,0	2,6	-3,1	6,5	4,4	10,9
Zuiveringsbeheer	23,8	1,1	-7,2	17,7	2,2	19,9
Wegenbeheer	7,5	5,2	-0,8	11,9	-0,3	11,6
Totaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	38,3	8,9	-11,1	36,1	6,3	42,4

Voorstel bestemmingsreserve HWBP-projecten	-	-	-	-	3,3	
Afrondingsverschil	-	-	-	-	-0,1	
Totaal					9,5	

De interne vermeerderingen en verminderingen zijn conform begroting en de bijbehorende begrotingswijzigingen. Alle bestemmingsreserves voor tariefseglisatie vertonen na het bestemmen van het exploitatieresultaat een positief saldo. Het saldo van de bestemmingsreserves per 31 december 2021 bedraagt vóór resultaatbestemming € 36,1 miljoen. Voorgesteld wordt om het resultaat voor € 3,3 miljoen in een nog te vormen bestemmingsreserve voor HWBP-projecten te bestemmen en voor € 6,3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie.

14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement

De weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële ruimte nodig is om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid wordt aangepast en/of doelstellingen niet worden gerealiseerd. De hoogte van de algemene reserve wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse.

Risicomanagement

Periodiek actualiseren we de risico's en rapporteren we over risico's met een risicofactor 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen. Door de uitkomsten van de risicosimulatie, de kans dat een risicogebeurtenis zich daadwerkelijk voordoet gewogen met het financieel gevolg, te vermenigvuldigen met de risicofactor wordt de weerstandscapaciteit berekend. Dit is het benodigde bedrag om de risico's af te dekken.

Algemene reserve en weerstandscapaciteit

In de Kadernota Reserves en Voorzieningen hebben we een streefwaarde van de weerstandsratio van 1,4 vastgesteld met een bandbreedte tussen de 1,2 en 1,6. Dit om tegenvallers op te vangen die niet gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.

De weerstandsratio wordt berekend door de algemene reserve te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 30,1 \text{ miljoen}}{€ 23,4 \text{ miljoen}} = 1,3$$

Voor 2021 komt de weerstandsratio uit op 1,3 en valt binnen de hiervoor genoemde bandbreedte. Onze algemene reserve bedraagt per 31 december 2021 € 30,1 miljoen en is toereikend. Het verloop van de algemene reserve is te vinden in hoofdstuk 20.2.

Risico's

In deel I van de jaarstukken staan de belangrijkste risico's opgenomen per effect met een risicoscore 9 en/of maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen.

Top 10 risico's

De risico's die we in de effecten presenteren hebben een risico 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen. De tabel hieronder geeft een andere doorsnede, namelijk de top 10 aan risico's die invloed heeft op de weerstandscapaciteit.

Top 10	Risicogebeurtenis	Risicoscore	Max. Fin. Gevolg	Kans van optreden	Invloed op weerstandscapaciteit
1	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8,5 miljoen	50%	22,8%
2	De afstemming met de programmadirectie HWBP over de subsidiabiliteit van de kosten van het project Markermeerdijken verloopt moeizaam waardoor mogelijk niet tijdig en niet voor alle gevallen van bijstelling een beschikking wordt afgegeven.	3	€ 31,6 miljoen	10%	16,7%
3	Wegen worden niet, vertraagd, gefragmenteerd of niet budgetneutraal overgedragen	6	€ 2,0 miljoen	90%	9,6%
4	Project Markermeerdijken: De beroepsprocedure tegen de korting op de subsidiebeschikking valt voor HHNK negatief uit.	2	€ 12,1 miljoen	10%	6,4%
5	Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater.	4	€ 2,0 miljoen	50%	5,4%
6	Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden.	9	€ 1,0 miljoen	90%	4,8%
7	Het programmabureau HWBP vraagt meer tijd aan de projectteams HHNK na indienen en toekennen subsidieaanvraag.	6	€ 0,9 miljoen	90%	4,3%
8	Subsidie voor gemaal Monnickendam wordt niet verstrekt omdat HHNK zijn afspraken met de subsidieverstrekker niet nakomt.	1	€ 5,8 miljoen	10%	3,1%
9	Vertraging vervanging persleidingen door claims van grondeigenaars.	4	€ 1,0 miljoen	50%	2,7%
10	Uitvallen van verouderde procesautomatisering	9	€ 0,5 miljoen	90%	2,4%

Coronacrisis

De onzekerheid waarin we leven en de gevolgen voor de economie en maatschappij zijn groot. We begonnen en eindigden het jaar met een lockdown. Er zijn vanuit het Rijk diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het virus in te dammen, terwijl steeds nieuwe varianten opduiken. Verschillende financiële noodregelingen zijn voortgezet voor werkgevers en zelfstandigen die getroffen zijn door de coronacrisis. Het kabinet doet er alles aan banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen en de vitaliteit van onze economie te ondersteunen. Om het coronavirus onder controle te krijgen is het vaccineren grootscheeps opgepakt en het booster in gang gezet.

In 2020 hadden we niet voorzien dat een pandemie van deze omvang en met deze gevolgen ons zou kunnen treffen. De adviezen en richtlijnen van het RIVM zijn leidend om ieders veiligheid te waarborgen.

Reeds onderkende risico's bij jaarstukken 2020

Bij de voorbereidingen van projecten, beleidsontwikkeling, planvorming en participatie moeten we op een andere manier werken in de anderhalvemetersamenleving. Dit vraagt om innovatieve werkvormen, maar leidt ook tot vertraging of uitstel met mogelijke gevolgen op de lange termijn. De invulling van de handhavingstaak is anders geweest vanwege de coronacrisis. Handhaving heeft zich meer gericht op het houden van surveillance en minder op projecten.

Een ander gevolg van de coronacrisis is dat de werkzaamheden die normaal gesproken op kantoor uitgevoerd worden sinds medio maart 2020 thuis plaatsvinden. Specialistische werkzaamheden waarvoor applicaties nodig zijn, gesprekken die persoonlijk gevoerd moeten worden en het inwerken van nieuwe collega's kon beperkt op kantoor plaatsvinden.

Door de coronacrisis lopen we het risico dat leveranciers of aannemers failliet gaan, waardoor werkzaamheden niet afgerond kunnen worden. Landelijk is het aantal faillissementen laag. In onze bedrijfsvoering ondervinden we hier geen hinder van.

Voor het uitvoeren van onze taken zijn wij zeer afhankelijk geworden van ICT.

Alle kantoormedewerkers werken thuis (veelal met privé-apparatuur) en vergaderen online. Het gebruik van privé-apparatuur en uitval van systemen vormen een risico voor de voortgang van het werk.

Medewerkers die thuis werken krijgen te maken met uitdagingen bij het creëren van een Arbo technisch correcte werkplek. Ook mentale weerbaarheid is een risico voor de duurzame inzet van de medewerkers. Beide aspecten kunnen leiden tot verzuim. De werkgever heeft een verantwoordelijkheid op dit vlak en heeft via een aanvulling van de cao een thuiswerkbudget van € 850 per medewerker beschikbaar gesteld voor thuiswerken. Het budget is bestemd voor het inrichten van een werkplek thuis die voldoet aan de uitgangspunten, artikelen en bedoeling van de Arbowet.

Nieuw onderkende risico's

Mede door corona ontstaat schaarste in bepaalde grondstoffen en materialen. Hierdoor zien we prijsstijgingen ontstaan. Dit kan enerzijds leiden tot claims achteraf en anderzijds tot aanbestedingen die door te hoge inschrijfprijzen mislukken.

De coronamaatregelen kunnen leiden tot hogere kosten als gevolg van vertraging bij de uitvoering van fysieke werken en subsidiabele werken. Het risico hierbij is dat we niet voldoende in staat zijn om aan de subsidieverlener aan te tonen dat de meerkosten het gevolg zijn van de coronamaatregelen. Dit kan ertoe leiden dat de meerkosten niet worden aangemerkt als subsidiabel met negatieve financiële gevolgen voor HHNK.

15. Financiering

15.1 Treasury

We hebben een groot deel van ons bezit gefinancierd met vreemd vermogen. Dit doen we door geld te lenen bij banken. Bij treasury draait het om het optimaal beheren van de kasstromen door voldoende middelen aan te trekken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast moet het aantrekken van middelen tegen zo laag mogelijke kosten (rente) gebeuren en moeten de risico's binnen de afgesproken normen blijven zoals de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en ons eigen Treasurystatuut.

De lage rentestand voor langlopende geldleningen, de toekomstige economische ontwikkelingen en de financieringsbehoefte voor de komende jaren zijn aanleiding geweest om een verkenning te doen naar de mogelijke handelingsperspectieven voor onze leningportefeuille. Op basis van het meerjarenperspectief 2022-2025 kwam onze financieringsbehoefte uit op € 651 miljoen. Na besluitvorming in het algemeen bestuur is een lening afgesloten van € 651 miljoen met een looptijd van 15 jaar en een rentepercentage van 0% (21.0624672). Deze lening kan worden gebruikt voor budgetten die door het algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Investerings worden gestart na een goedgekeurd kredietvoorstel en het exploitatiebudget is beschikbaar na het vaststellen van de begroting in het algemeen bestuur.

Regelgeving

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet fido. Deze wet heeft als doel om solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen, hanteert de wet twee instrumenten:

- De kasgeldlimiet voor de beperking van het renterisico op korte financieringen (<1 jaar). De grens geeft aan tot welk bedrag decentrale overheden de activiteiten met korte middelen mogen financieren;
- De renterisiconorm voor de beperking van het renterisico op lange financieringen (> 1 jaar) door te streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen. De som van het bedrag aan aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor een renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden.

	Wettelijke norm	Norm voor HHNK	Resultaat 2021
Kasgeldlimiet	23% van het begrotingstotaal	23% x € 266,1 miljoen = € 61,2 miljoen	De stand van de rekening-courant is niet lager geweest dan € 61,2 miljoen negatief waardoor we binnen de kasgeldlimiet zijn gebleven.
Renterisiconorm	30% van het begrotingstotaal	30% x € 266,1 miljoen = € 79,8 miljoen	Binnen de leningenportefeuille van HHNK was het bedrag van aflossingen in 2021 € 53,4 miljoen en daarmee ruimschoots binnen de norm.

Indien we (tijdelijk) over een positief rekening-courantsaldo beschikken, zijn we verplicht dit saldo te stalen in de schatkist van het Rijk, het zogenaamde schatkistbankieren. In het derde kwartaal zijn we boven het drempelbedrag uitgekomen, zie voor de toelichting hoofdstuk 20.2 toelichting balans onder de liquide middelen.

Risico's

Bij het beheer van de liquiditeiten spelen vier financiële risico's een rol: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico. We beheersen de eerste drie risico's in de planning- & controlcyclus en door het vastgestelde beleid na te leven. Het laatstgenoemde risico is afwezig omdat we onze inkomende en uitgaande kasstromen in euro's afrekenen.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft geen invloed gehad op onze bedrijfscontinuïteit. De financiële positie is goed.

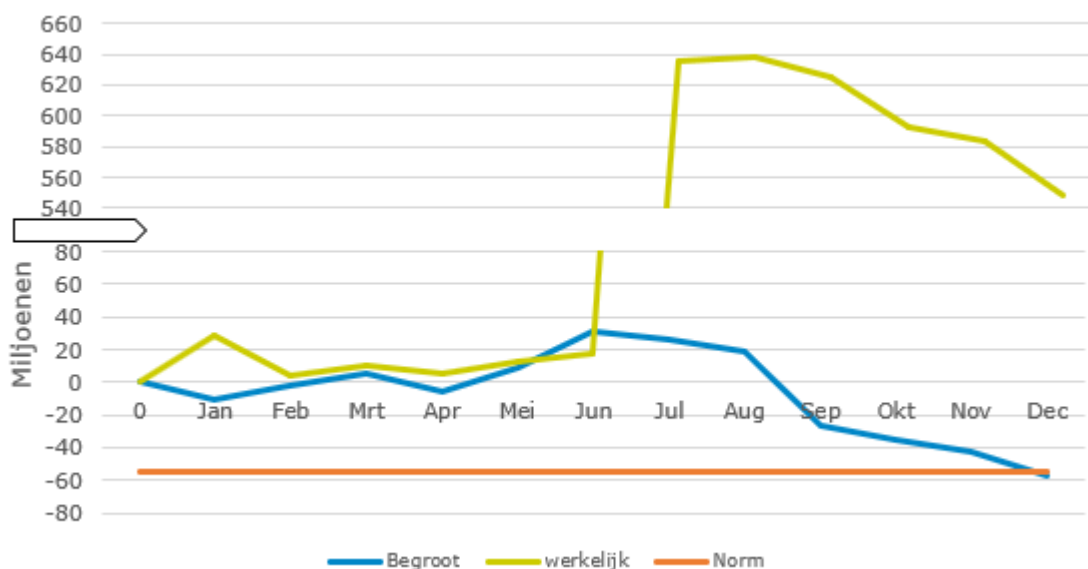
Balansdatum	31 december 2020	31 december 2021
Solvabiliteitsratio's		
Reserves / Totale passiva	20,0%	9,3%
Reserves / Schulden (incl. voorzieningen)	25,1%	10,3%
Liquiditeit (current ratio)		
Vlottende activa / (Vlottende passiva + Aflossing leningen <1 jaar)	0,90	5,99
Schuldratio		
(Vaste schulden +/- Liquide middelen) / Waterschapsbelasting	1,38	1,75

De solvabiliteitsratio's zijn veranderd als gevolg van de aangetrokken geldlening en het saldo op de rekening van de schatkist bij het Rijk.

Liquiditeitsverloop en aangetrokken externe financieringsmiddelen

Gedurende het jaar zijn de werkelijke inkomsten en uitgaven verschoven ten opzichte van de begroting. In de begroting hebben we geen rekening gehouden met het aantrekken van een geldlening van € 651 miljoen ter dekking van onze financieringsbehoefte de komende jaren. Het betaalgedrag bij de waterschapsbelastingen was anders dan verwacht. De aanslag voor eigenaren is volledig opgelegd in plaats van 95% van de aanslagen. Hierdoor zijn belastingen eerder ontvangen. Verder hebben de ontvangsten en uitgaven van de hoogwaterbeschermingsprogramma's een onvoorspelbaar karakter, wat voor fluctuaties zorgt in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar. Een verwachte subsidie-ontvangst van € 116 miljoen voor de Markermeerdijken is verschoven. De voorschotaanvraag is ingediend, maar formeel opgeschort door de Programmadirectie. Er moet een herbeschikking komen. Het gevolg is dat de verwachte subsidie niet in 2021 is ontvangen.

Onderstaande grafiek geeft het verloop van het saldo van de rekening-courant in 2021 weer.

Met de lage rentes hebben we binnen de kasgeldlimiet en renterisiconorm een lening van € 651 miljoen afgesloten tegen 0% rente. De omslagrente was begroot op 1,65% en bedraagt in werkelijkheid 1,64%.

Kasstroomoverzicht 2021 (bedragen x 1 miljoen)		
Resultaat voor bestemming		9,5
Afschrijvingen	35,5	
Onttrekking voorziening	-8,4	
Dotatie voorziening	11,9	
Mutatie eigen vermogen	-3,6	
Afrondingsverschil	0,1	
Totaal aanpassing	35,5	
Mutatie werkkapitaal	-96,7	
Kasstroom uit operationele activiteit		-61,1
Investeringen in (im)materiële vaste activa	-145,6	
Bijdrage in (im)materiële vaste activa	107,0	
Investeringen in financiële vaste activa	0,0	
Afrondingsverschil	0,1	
Kasstroom uit investeringsactiviteit		-38,5
Aantrekking nieuwe lening	651,0	
Aflossing langlopende leningen	-53,4	
Financieringskasstroom		597,6
Afrondingsverschil		-0,1
Mutatie geldmiddelen (+ is toename)		507,4

Verloop geldmiddelen (bedragen x 1 miljoen)	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021	Mutatie 2021
Schatkist	41,0	548,3	507,3
Rekening-courant	0,1	0,2	0,1
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
Totaal	41,0	548,5	507,4

Uit bovenstaand kasstroomoverzicht blijkt dat de geldmiddelen zijn toegenomen met € 507,4 miljoen. We hebben eind 2021 een liquiditeitsoverschot van € 548,4 miljoen en dit staat, tegen 0%, vrijwel geheel op de rekening van de schatkist bij het Rijk.

De toelichting op het resultaat voor bestemming is te vinden in hoofdstuk 21 'Exploitatie'. In hoofdstuk 20.2 'Toelichting op de balans per ultimo boekjaar' staat de toelichting op de onderdelen van de kasstroom uit operationele activiteit, kasstroom uit investeringsactiviteit en financieringskasstroom. De mutatie eigen vermogen bestaat uit de reservepositie en het resultaat van 2020. De kortlopende vorderingen, kortlopende schulden en werk voor derden vormen de mutatie werkkapitaal.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie en het -beleid

We benutten kansen binnen de leningenportefeuille, bijvoorbeeld het vervroegd aflossen van een lening. In 2021 hebben dit soort kansen zich niet voorgedaan.

15.2 EMU-Saldo

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) is in het Verdrag van Maastricht een aantal afspraken gemaakt. Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (overheidstekort) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan drie procent van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van drie procent blijft, is de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgesteld per december 2013. Hierin is bepaald dat de waterschappen 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. Voor ons bedraagt deze norm € 31,4 miljoen tekort.

De berekening van ons EMU-saldo voor 2021 is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie	Realisatie	Herziene Begroting 2021
	2020	2021	
EMU-exploitatiesaldo	1,5	6,0	-3,3
Vermeerderingen investeringen	-166,9	-146,0	-161,4
Investeringssubsidies en bijdragen van derden	138,7	107,0	113,4
Afschrijvingen	36,9	35,9	35,9
Afrondingsverschil	-0,1	0,1	-
Invloed investeringen	8,6	-3,0	-12,1
Vermeerdering voorraden	-1,0	3,4	0
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van exploitatie	9,2	11,9	11,9
Onttrekkingen aan voorzieningen ten bate van exploitatie	-	-	-
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-5,7	-8,4	-8,1
Afrondingsverschil	-	0,1	0,1
Invloed voorzieningen	3,5	3,6	3,9
Afrondingsverschil	0,1	-0,1	-
EMU-saldo	12,7	9,9	-11,5

Het EMU-saldo is € 9,9 miljoen positief en blijft daarmee ver verwijderd van de ondergrens van € 31,4 miljoen negatief. Het verschil tussen het gerealiseerde EMU-saldo en het begrote EMU-saldo wordt veroorzaakt door een hoger EMU-exploitatiesaldo (exploitatieresultaat exclusief dotaties en onttrekkingen aan reserves) van € 9,1 miljoen. Het EMU-exploitatiesaldo is terug te vinden in de tabel in hoofdstuk 23 en in het hoofdstuk 23.1 'Toelichting op de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten' is een verklaring opgenomen.

De totale invloed van de investeringen is € 9,1 miljoen vanwege lagere uitgaven. In hoofdstuk 1.1 'Terugblik op hoofdlijnen' is te zien dat dit met name het geval is binnen het effect Waterveiligheid en Schoon water.

15.3 Schuldenpositie

Schuldenpositie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per	Mutaties in 2021		Afrondingsverschillen	Stand per	Betaalde rente 2021
	1 januari 2021	Vermeerderingen	Aflossingen / Vermindering		31 december 2021	
Onderhandse leningen van: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	358,7	651,0	-53,4	-0,1	956,2	6,6
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)	-41,0	-	-507,4	-0,1	-548,5	-
Afrondingsverschil	-	-	-	-	-	-
Totale schuldenpositie	317,7	651,0	-560,8	-0,2	407,7	6,6

De totale schuldenpositie is op 31 december 2021 € 407,8 miljoen. Dit bestaat uit langlopende leningen van € 956,2 miljoen negatief en de rekening-courant van € 548,4 miljoen positief. De vermeerdering is de eerder benoemde geldlening van € 651,0 miljoen die we in de loop van 2021 hebben aangetrokken. De aflossing was in 2021 € 53,4 miljoen en de rente bedroeg € 6,6 miljoen. De begrote schuldenpositie is € 287,9 miljoen. Het verschil komt door het doorschuiven van een subsidie van € 116 miljoen, zoals beschreven bij het liquiditeitsverloop.

Het gewogen gemiddelde rentepercentage van alle langlopende geldleningen is 0,7%. In het Collegeprogramma 2019-2023 is afgesproken dat in 2030 de schuld maximaal tweemaal de belastingopbrengst mag zijn. De schuldenratio komt uit op 1,7 en blijft daarmee binnen deze norm.

16. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor de stand en mutaties in de voorzieningen en een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen verwijzen we naar de toelichting op de balans in hoofdstuk 20.2.

17. Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin wij een bestuurlijk én financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een organisatie, of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer we middelen ter beschikking hebben gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement, dan wel wanneer we aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Jaarlijks benoemt het dagelijks bestuur een onderwerp waarover we de verbonden partijen verzoeken (extra) te rapporteren. Dit jaar hebben wij onze verbonden partijen niet aangeschreven mede gelet op de coronapandemie.

De rekenkamercommissie van HHNK heeft dit jaar een onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid rond verbonden partijen. Het onderzoeksrapport is in de vergadering van het algemeen bestuur van 22 september besproken, waarbij de aanbevelingen van de commissie zijn overgenomen. De organisatie is gestart met de implementatie van de in het rapport genoemde aanbevelingen.

Met ingang van 1 juli 2021 is de samenwerkingsstructuur met de Stichting Promotie Erfgoed Beemster gewijzigd. Dit betekent dat de bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit HHNK in de Raad van Toezicht is beëindigd. Hierdoor is geen sprake meer van een verbonden partij. Binnen de nieuwe structuur blijven wij betrokken en fungeren we als klankbord.

Eind dit jaar hebben we de zeven aandelen A van HVC omgezet in 120 aandelen B. Deze aandelen zijn omgezet vooruitlopend op het overdragen van de aandelen B aan de 'Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009' voor de aanstaande toetreding van HHNK tot deze gemeenschappelijke regeling.

Eind dit jaar hebben wij een bestuurlijk en financieel belang in tien organisaties. Overeenkomstig het Waterschapsbesluit geven we een overzicht van onze verbonden partijen. In onderstaande tabellen zijn de financiële waarden van de deelnemingen weergegeven. Deze zijn gebaseerd op de meest recente cijfers van onze verbonden partijen.

Deelnemingen <i>(bedragen x € 1)</i>	Stand 31 december 2021
<i>Nederlandse Waterschapsbank</i>	
4.399 aandelen A van € 115,00	505.885
204 aandelen B van € 119,60 (€ 460 - 26% volgestort)	24.398
<i>BNG Bank N.V.</i>	
17.355 aandelen van € 2,50	43.388
<i>B.V. Baggerzorg (21,95%)</i>	
180 aandelen van € 450,00	81.000
<i>N.V. HVC</i>	
120 aandelen B van € 45,45	5.454
<i>AquaMinerals B.V.</i>	
537 aandelen van € 94,28	50.628
Totaal	710.753

Naam verbonden partij		Nederlandse Waterschapsbank		
Vestigingsplaats	Den Haag			
Juridische vorm	Naamloze vennootschap			
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf			
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, elektronisch bankieren en <i>consultancy</i> en verstrekt ons lang- en kortlopende geldleningen. Door het houden van aandelen in de NWB zijn we verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld en kapitaalmarkten.			
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (<i>x € 1.000.000</i>)	31-12-2020	31-12-2019	
	Activa	106.882	96.205	
	Eigen vermogen	1.827	1.796	
	Vreemd vermogen	105.055	94.409	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder			
Financieel belang	4.399 aandelen A van € 115,00 204 aandelen B van € 119,60 (€ 460,00 – 26% volgestort) Totaal € 530.283			
Bijdrage of dividend	Het in 2021 verantwoorde dividend over 2020 bedraagt € 3.497.458.			
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd.			
Acuut risico	Geen			
Naam verbonden partij		Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag			
Juridische vorm	Naamloze vennootschap			
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf			
Openbaar belang	Kredietverlening aan decentrale overheden			
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (<i>x € 1.000.000</i>)	31-12-2020	31-12-2019	
	Activa	160.359	149.689	
	Eigen vermogen	5.097	4.887	
	Vreemd vermogen	155.262	144.802	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder			
Financieel belang	17.355 aandelen van € 2,50; totaal € 43.388			
Bijdrage of dividend	Het in 2021 verantwoorde dividend over 2020 bedraagt € 31.413			
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat geïnvesteerd is in de aandelen.			
Acuut risico	Geen			
Naam verbonden partij		Het Waterschapshuis		
Vestigingsplaats	Amersfoort			
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)			
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen (algemeen bestuurslid GR), secretaris-directeur (lid opdrachtgeverstafel GR), ambtenaren (lid van begeleidingscommissies)			
Openbaar belang	De uitvoeringsorganisatie voor de 22 waterschappen op ICT-gebied, met als doel het bevorderen van samenwerking tussen de waterschappen op het gebied van ICT.			
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (<i>x € 1.000</i>)	31-12-2020	31-12-2019	
	Activa	12.215	11.839	
	Eigen vermogen	-	-	
	Vreemd vermogen	12.215	11.839	
Bestuurlijk belang	Evenredige vertegenwoordiging in het algemeen bestuur.			
Financieel belang	Het algemeen bestuur van de GR Het Waterschapshuis (HWH) stelt de jaarlijkse begroting en de bijdragen van de waterschappen vast. Ieder college van een deelnemend waterschap wijst uit zijn midden een lid aan dat hem in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigt. Het dagelijks bestuur HWH bestaat uit de voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur HWH aan te wijzen leden.			

Bijdrage of dividend	De bijdrage aan HWH bedraagt in 2021 € 1.351.641		
Continu risico	De GR kan ontbonden worden (opzegtermijn drie jaar). De waterschappen lijden dan financieel verlies en imagooverlies. De kans op acute ontbinding is nagenoeg nihil. Bij georganiseerde ontbinding zal HHNK voor alle door HWH geleverde producten en diensten een vervangende oplossing moeten zoeken. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dit zonder schade aan de continuïteit van HHNK mogelijk is.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Waterproef		
Vestigingsplaats	Edam		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Bij besluit van het algemeen bestuur (04.19392) is bijzondere delegatie verleend aan het dagelijks bestuur tot het voorzien in de benoeming van een opvolger namens HHNK in het bestuur van de Stichting Waterproef. De directeur bedrijfsvoering is benoemd als bestuurder. De portefeuillehouder Middelen is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	Verzorgt laboratoriumactiviteiten voor HHNK en Waternet.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	2.074	1.836
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	2.074	1.836
Bestuurlijk belang	Bestuurslid		
Financieel belang	Financieel toezichthouder samen met Waternet. In de statuten is een maximering van de algemene reserve vastgelegd. Bedragen daarboven worden teruggegeven aan HHNK en Waternet.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Tevens wordt een tekort in de exploitatie aangevuld door beide partners, waar wij er één van zijn.		
Acuut risico	Geen. De btw-koepelvrijstelling blijft bestaan.		
Naam verbonden partij	HVC		
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Juridische vorm	Naamloze vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterketen		
Openbaar belang	Het uitgangspunt van samenwerking met HVC is het behalen van synergie (ofwel het effect van samenwerking dat groter is dan wat partijen afzonderlijk behaald zouden hebben) uit de samenwerking tussen de waterschappen en gemeenten op het gebied van afval(water)beheer en duurzame energie. Deze synergie komt tot uiting in een verlaging van de operationele kosten, vooral door schaalvoordelen, breder economisch draagvlak voor innovatie en investeringen, en samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van duurzame-energie-investeringen.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	992.102	997.395
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	155.326	137.743
	Vreemd vermogen	836.776	859.653
Bestuurlijk belang	Deelname met andere overheden, 44 gemeenten en vijf andere waterschappen. HHNK heeft 113 aandelen B.		
Financieel belang	Eind dit jaar zijn we toetgetreden tot de ballotage-overeenkomst aandeelhouders B van de HVC. De huidige zeven aandelen A zijn omgezet in 120 aandelen B. De gegarandeerde leningen HVC per 31-12-2020 bedragen € 23,2 en we staan garant voor 17,6% (20.0790434) wat uitkomt op € 4,1 miljoen.		
Bijdrage of dividend	Geen		

Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Het moeten doen van een beroep op de garantstelling kan ontstaan doordat HVC verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf, hoogheemraden in commissies en ambtenaren in werk- en themagroepen.		
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de EU, het parlement en ministeries.		
Eigen en Vreemd Vermogen op basis van concept jaarrekening	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	17.540	14.986
	Eigen vermogen	1.993	1.778
	Vreemd vermogen	15.546	13.208
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de Unie, evenredige vertegenwoordiging in de ledenvergadering.		
Financieel belang	Besluiten met financiële gevolgen worden over het algemeen door alle waterschappen uitgevoerd, ongeacht of daar middelen voor in de begroting zijn opgenomen. Het belang van ons is circa 7%.		
Bijdrage of dividend	Aan de Unie van Waterschappen is in 2021 € 930.933 aan bijdragen betaald.		
Continu risico	Het financiële risico van de leden is in eerste instantie beperkt tot de contributie. De Unie doet toezeggingen namens alle waterschappen. Het algemeen bestuur van de Unie kan besluiten nemen, met financiële gevolgen die niet gedekt zijn door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Wij dragen circa 7% van het totale risico.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Baggerzorg		
Vestigingsplaats	Assendelft		
Juridische vorm	Besloten vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Integraal waterbeheer in het bestuur. Directeur Bedrijfsvoering in directie.		
Openbaar belang	Doordat wij aandeelhouder zijn van B.V. Baggerzorg kunnen wij gegarandeerd op verantwoorde manier onze verontreinigde baggerspecie kwijt.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	811	1.299
	Eigen vermogen	771	835
	Vreemd vermogen	40	464
Bestuurlijk belang	De aandeelhouder levert een functionaris met vertegenwoordigingsbevoegdheid.		
Financieel belang	De vennootschap is een 78% dochteronderneming van Afvalzorg Deponie B.V. De overige aandelen zijn in ons bezit. Het aandelenkapitaal is € 81.000.		
Bijdrage of dividend	Het in 2021 verantwoorde dividend over 2020 bedraagt € 87.800.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed		
	<i>Is vervallen per juli 2021 na wijziging van het statuut waarbij de rol van de portefeuillehouder Erfgoed in de raad van toezicht is beëindigd. Daardoor is geen sprake meer van een verbonden partij.</i>		
Naam verbonden partij	Muskusrattenbestrijding		
Vestigingsplaats	Breukelen		
Juridische vorm	Overeenkomst van kosten voor de gemene rekening		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterveiligheid		

Openbaar belang	Gezamenlijke muskusrattenbestrijding		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	Niet van toepassing	Niet van toepassing
	Eigen vermogen		
	Vreemd vermogen		
Bestuurlijk belang	Deelnemen in een overeenkomst met andere overheden.		
Financieel belang	Mede betalen van salarissen muskusrattenbestrijders.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de muskusrattenbestrijding bedroeg in 2021 €1.910.491		
Continu risico	Aansprakelijkheid voor exploitatietekorten (van 1 januari 2020 t/m 31 december 2024). Tussentijdse opzegging is mogelijk met ingang van een nieuw kalenderjaar en met in achtname van een opzegtermijn van minimaal één jaar.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	AquaMinerals		
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Juridische vorm	Besloten vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Het afdelingshoofd Waterketen neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering en de portefeuillehouder Waterketen is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	AquaMinerals is een grondstoffenmakelaar die zonder winstoogmerk de afzet van afvalgrondstoffen regelt. Deze organisatie biedt de expertise die nodig is om genoemde grondstoffen optimaal te vermarkten. Hun dienstverlening begint op het punt waar onze knowhow ophoudt. Het bedrijf is het <i>shared service center</i> van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. AquaMinerals ontleent zijn positie mede aan zijn status op het gebied van aanbestedingen en mededingingsrecht, waarmee concurrentie, prijsbederf en een aanbestedingsplicht wordt voorkomen. Dit betekent dat AquaMinerals alleen aanvullende kennis en kunde voor de waterschappen kan ontwikkelen als deze als (klein) aandeelhouder toetreden.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	5.719	4.774
	Eigen vermogen	1.316	1.299
	Vreemd vermogen	4.403	3.475
Bestuurlijk belang	AquaMinerals heeft drinkwaterbedrijven en waterschappen als aandeelhouders. Het gezamenlijke aandelenbelang voor de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor HHNK komt dit neer op 5,1% van 10.444 = 537 aandelen. Elke participant sluit voor zijn eigen grondstoffen een leveringscontract met AquaMinerals. Daarin worden specifieke afspraken gemaakt over volumes, planning, ambities et cetera. HHNK neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financieel belang	AquaMinerals vraagt een vergoeding voor zijn organisatiekosten. De opbrengsten en kosten van de daadwerkelijke vermarkting van het materiaal zijn voor de aandeelhouders.		
Bijdrage of dividend	Afhankelijk van besluitvorming door de algemene vergadering van aandeelhouders vloeien eventuele overschotten van AquaMinerals aan het eind van het jaar terug naar de aandeelhouders. In 2021 is een bijdrage betaald van € 4.330,59.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

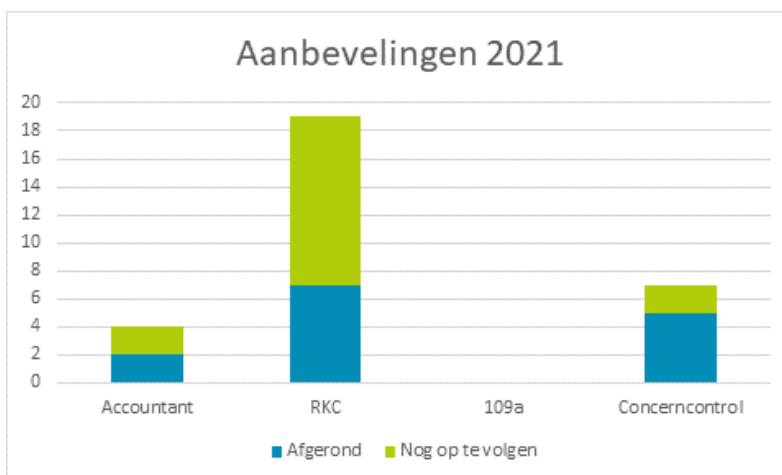

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen		
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen		
Openbaar belang	De Vereniging werken voor waterschappen is de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en veertien aan de waterschappen gelieerde organisaties. Het doel van de vereniging is het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen, onder meer door het sluiten van collectie arbeidsovereenkomsten met werknemersverenigingen. HHNK is per 1 januari 2019 lid van deze vereniging.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	351	572
	Eigen vermogen	100	120
	Vreemd vermogen	251	452
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de werkgeversvereniging, vertegenwoordiging in de ledenvergadering met drie stemmen.		
Financieel belang	HHNK betaalt een jaarlijkse contributie aan de vereniging.		
Bijdrage of dividend	In 2021 is een contributie van € 32.251 betaald voor het lidmaatschap van de vereniging.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

18. Aanbevelingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verantwoording van de aanbevelingen van de accountant, de rekenkamercommissie, de concerncontroller aan het bestuur en vanuit het periodieke doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek (artikel 109a Waterschapswet). De aanbevelingen worden uitgevoerd door de organisatie, gemonitord en getoetst door de concerncontroller wanneer deze zijn afgerond.

Aanbevelingen van de accountant

Bij de jaarstukken 2020 heeft de accountant een viertal aanbevelingen gedaan.

- Twee aanbevelingen gaan over de onderhoudsvoorzieningen 'Baggeren' en de voorziening 'Persleidingen en rioolgemalen'; specifiek de dotatie en het vijfjaarlijks vaststellen van het onderhoudsplan. Beide voorzieningen zijn geactualiseerd met een beheerplan ([21.0804315](#)), getoetst door onze accountant en in december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de dotatie; de dotatie aan de voorziening baggeren is verhoogd met € 0,1 miljoen per jaar. De totale kosten (dotatie + kapitaallasten) aan de voorziening persleidingen en rioolgemalen zijn verhoogd naar € 12,1 miljoen per jaar; de afwijking van de dotatie met begroting/meerjarenperspectief was in 2021 € 1,7 miljoen. Dit verschil wordt jaarlijks kleiner en levert tot en met 2036 een cumulatief verschil op van € 1,4 miljoen. Deze twee aanbevelingen zijn afgerond.
- De andere twee aanbevelingen gaan over de inrichting van het inkoop- en aanbestedingsproces; de verplichtingenadministratie en het registreren en archiveren van de aanbestedingsdossiers. Beide aanbevelingen maken onderdeel uit van het verbeterplan rechtmatig inkopen en aanbesteden waaraan op dit moment wordt gewerkt. Beide aanbevelingen zijn nog niet afgerond.

Aanbevelingen van de Rekenkamercommissie

Hieronder is aangegeven in hoeverre opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken.

Personeelsbeleid HHNK

In 2019 is het onderzoeksrapport 'Personeelsbeleid HHNK' ([18.327317](#)) besproken in het algemeen bestuur. Het rapport bevatte twaalf aanbevelingen, waarvan er in 2019 acht zijn afgerond en in 2020 nog eens drie. In 2021 is de laatste aanbeveling afgerond:

- De aanbeveling om 'net-niet meer'-jongeren aan te trekken is ingebed in onze arbeidsmarktcommunicatiestrategie. In 2021 heeft de nadere invulling van de strategie plaatsgevonden, de campagne wordt in 2022 uitgerold.

Onderzoek van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater

Op 11 november 2020 heeft het algemeen bestuur het rapport 'De doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater' ([20.853623](#)) behandeld van de rekenkamercommissie, waarin samengevoegd twaalf aanbevelingen op vijf verschillende thema's zijn aangedragen. Deze aanbevelingen zijn binnen de relevante afdelingen

belegd. In 2020 zijn drie aanbevelingen afgerond. Negen aanbevelingen stonden nog open, waarvan er in 2021 zes zijn afgerond:

- Er zijn drie algemene aanbevelingen gedaan (vastleggen doelen, integrale afwegingen en maatschappelijke verantwoordelijkheid) die opgepakt en geborgd zijn binnen het KRW-maatregelenpakket 2022-2027. Dit pakket is 15 december 2021 behandeld in het algemeen bestuur, waarin bovenstaande punten zijn meegenomen. Deze drie aanbevelingen zijn afgerond.
- De aanbeveling voor een afwegingskader waarmee we de verschillende opties voor de bestrijding van exoten en ongewenste soorten integraal afwegen, is meegenomen in het KRW-maatregelenpakket 2022-2027. In nieuwe pachtcontracten gaan we hier rekening mee houden. Met het vaststellen van het afwegingskader is deze aanbeveling ook afgerond.
- De aanbeveling voor HHNK als onderzoeker om de middelen die van de middelenlijst worden verwijderd in de gaten te houden, is afgerond. In ons reguliere meetprogramma meten we ook nog werkzame stoffen of afbraakproducten van middelen die inmiddels geen toelating meer hebben. Dit is in het kader van het Landelijk Meetnet Gewasbeschermingsmiddelen Land- en Tuinbouw. Dit is terug te zien in de jaarrapportages op www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl, 'toelichtingen' en 'rapportages'.
- De aanbeveling op het gebruik van nieuwe technieken bij toezicht en handhaving is in 2019 gedeeltelijk overgenomen (aanbeveling 4.1 uit het rapport). Het toepassen van nieuwe technieken wordt blijvend ingezet in het VTH-proces. We werken hierbij met andere partijen zoals STOWA, Rijkswaterstaat en de omgevingsdiensten. Deze aanbeveling is hiermee afgerond.
- De twee aanbevelingen voor HHNK als kennisdeler/stimulator, zoals het delen van een jaarlijkse analyse en het explicieter delen van behaalde successen en activiteiten, heeft ons nog bewuster gemaakt van het belang van goede communicatie en voorlichting. We delen actuele onderwerpen actief op de pagina van het Landbouwportaal en zijn bezig met het actualiseren van de informatie over gezond water op onze website en intranet. We verkennen in 2022 de mogelijkheid van een agrarische nieuwsbrief. Deze aanbevelingen zijn nog niet afgerond.
- In reactie op de aanbeveling om de werkwijze "zacht waar kan, hard waar moet" te evalueren met het doel om het naleefgedrag te bevorderen, heeft het dagelijks bestuur aangegeven open te staan om de handelswijze van gedragsverandering kritisch onder de loep te nemen. Het algemeen bestuur ontvangt in 2022 een terugkoppeling van deze evaluatie. Daarnaast zetten we in 2022 in op het verbeteren van handhaving en communicatie en het meten van de impact ervan. De brieven voor het VTH-proces worden gemoderniseerd en in lijn gebracht met de Omgevingswet. Doel is de brieven maximaal te laten bijdragen aan de informatievoorziening en het naleefgedrag. Deze aanbeveling is nog niet afgerond.

Verbonden partijen

Op 22 september 2021 is het rekenkamerrapport Verbonden partijen besproken in het algemeen bestuur ([21.801860](#)). Aanbevelingen zijn gedaan over de sturing en informatievoering van verbonden partijen. Deze aanbevelingen zijn in behandeling. Samengevat is de status als volgt:

- Drie aanbevelingen gaan over het agenderen en bespreken van verbonden partijen, zoals het organiseren van een jaarlijkse *special* en een informatieavond voor het algemeen bestuur over verbonden partijen. In het voorjaar van 2022 wordt hier invulling aan gegeven. Aandacht voor verbonden partijen wordt ingebed in de jaarlijkse agenda voor het algemeen bestuur.
- Twee aanbevelingen gaan over de informatievoorziening aan het algemeen bestuur. Ambtelijk wordt een werkproces ontwikkeld om hier op eenduidige wijze mee om te gaan. Informatie van verbonden partijen, zoals begroting en jaarverslagen, worden voortaan als ingekomen stuk geagendeerd in de eerstvolgende commissievergadering.
- Vier aanbevelingen gaan over de 'notitie verbonden partijen'. De notitie wordt herzien en naar verwachting in 2022 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Aanbevelingen 109a onderzoek

Op grond van artikel 109a van de Waterschapswet voert het dagelijks bestuur periodiek een doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek uit. De verantwoording op de gestelde aanbevelingen uit het onderzoek is een vast onderdeel in deze paragraaf. In 2021 is een onderzoek uitgevoerd naar het proces van subsidieverwerving. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2022 verwacht.

Aanbevelingen van concerncontroller

De openstaande aanbevelingen uit de brieven van de concerncontroller bij de jaarstukken 2019 en 2020 en van de evaluatie van de accountantsdiensten over de periode 2017-2020 zijn de volgende.

Brief van de concerncontroller bij de jaarstukken 2019 ([20.31525](#)) en jaarstukken 2020 ([21.199562](#)) aan het algemeen bestuur:

- In 2019 is aanbevolen de kadernota risicomanagement te evalueren en hierover het gesprek aan te gaan met het algemeen bestuur. Daarnaast is in 2020 de aanbeveling gedaan om de registratie van risico's te bundelen in één systeem. In 2022 wordt een herziene Kadernota risicomanagement aan het bestuur voorgelegd. Hierin wordt opgenomen dat aantoonbaar periodieke risicoanalyses worden uitgevoerd. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan wordt ook een verbeterd risicomanagementproces uitgewerkt. In dat kader wordt onderzocht welke pakketten benodigd zijn voor adequaat risicomanagement en berekening van het weerstandsvermogen. Beide aanbevelingen zijn nog niet afgerond.
- Drie aanbevelingen over het controleplan interne beheersing en frauderisicoanalyse:
 - Het controleplan interne beheersing 2021 is in de zomer 2021 door het dagelijks bestuur vastgesteld. Met dit plan is een belangrijke bijdrage geleverd aan de controle op de interne beheersing van belangrijke (financiële) processen. Voor de uitvoering in 2021 is extra capaciteit beschikbaar gemaakt, waardoor met name de controle op het proces van inkopen en aanbesteden een belangrijke impuls heeft gekregen. Deze aanbeveling is afgerond.
 - Verder is in het controleplan interne beheersing 2021 de frauderisicoanalyse opgenomen. Eind 2021 is hiermee een begin gemaakt door voor alle (in het controleplan genoemde processen) de frauderisico's te benoemen. In 2022 zal deze analyse worden afgerond en verder worden uitgewerkt in de afzonderlijke verbijzonderde controleplannen. Zo worden expliciet (gedurende het jaar) de belangrijkste frauderisico's geanalyseerd en beoordeeld. Deze aanbeveling is afgerond.
 - De opgedane kennis en ervaring met de uitvoering van het controleplan interne beheersing 2021 wordt geïntegreerd in het controleplan interne beheersing 2022. Hiermee ontstaat een permanente controle- en rapportagecyclus ter verbetering van de interne controle. Deze aanbeveling is afgerond.
- De aanbeveling over het ontwikkelen van meerdere (risico)scenario's op het HWBP-2 project Markermeerdijken; de scenario's zijn uitgewerkt en hiermee wordt gewerkt. Deze aanbeveling is afgerond.

Evaluatie accountantsdiensten 2017-2020

Naar aanleiding van de keuze over het wel of niet verlengen van het contract met de accountant, zijn in 2020 de accountantsdiensten geëvalueerd ([20.347772](#)). In 2020 zijn alle aanbevelingen opgevolgd en geïmplementeerd, met uitzondering van het organiseren van een thermometersessie tussen de accountant en de klankbordgroep om knelpunten en vragen boven water te krijgen. Omdat de controle 2020 (in eerste instantie) niet conform het vastgestelde normenkader is uitgevoerd op het onderdeel interne inkoop- en aanbestedingsbeleid heeft het algemeen bestuur besloten om na 2021 het contract met de huidige accountant niet te verlengen ([21.814487](#)). De thermometersessie zal in 2022 met de klankbordgroep Audit & Risico worden georganiseerd in het bijzijn van de nieuwe accountant. Daarbij is deze aanbeveling afgerond.

Deel 3 – Jaarrekening

Foto: archeologische vondst bij bouwemaal Monnickendam

19. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het besluit over de dividend wordt genomen.

Het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt wordt niet op de balans, maar in de toelichting op de balans opgenomen.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn zo nodig aangepast om de vergelijkbaarheid met 2021 te behouden en te komen tot een verbeterd inzicht. Deze aanpassingen hebben geen invloed op het resultaat van voorgaand jaar of de financiële positie per 31 december 2020.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling	5 jaar
Bijdragen en afkoopsommen	10 jaar

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs exclusief de kosten voor intern gemaakte uren of – indien van toepassing – tegen lagere marktwaarde, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. De verkrijgingsprijs is de aanschafprijs onder aftrek van bijdragen van derden. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn.

Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 0,1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Op grond wordt alleen onder bepaalde omstandigheden afgeschreven.⁴

Met ingang van 2016 worden kosten voor intern gemaakte uren niet meer geactiveerd. Overboeking van opgeleverde werken vanuit onderhanden werk naar investeringen vindt plaats op 1 januari na het moment van ingebruikname.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren weergegeven.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Grond	40 jaar
<i>Vervoersmiddelen en werktuigen</i>	
Vervoersmiddelen, machines en werktuigen waarvoor geen ideaalcomplex geldt	7 jaar
Zwaar materieel	10 jaar
<i>Overige bedrijfsmiddelen</i>	
Automatisering	4 jaar
Meet- en regelsystemen	10 jaar
<i>Kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen</i>	
Civiel	30 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar
Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, kantoormeubilair in bedrijfsgebouwen en woonruimten	5 jaar
<i>Waterkeringen</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Wegen in relatie tot waterkeringen	15 jaar
Groot onderhoud (levensduurverlengend)	20 jaar
<i>Waterlopen, kunstwerken en gemalen kwantiteitsbeheer</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Watergangen	30 jaar
<i>Zuiveringstechnische werken</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Persleidingen	40 jaar
Vrijvervalleidingen	20 jaar
SDI Gasturbine	5 jaar
SDI Generator	10 jaar
Telemetrie voor de aansturing van gemalen, zuiveringsinstallaties en eventuele andere voorzieningen	10 jaar
Wegen	15 jaar

⁴ Er wordt niet op grond afgeschreven tenzij:

- Gronden een onverenigbaar onderdeel vormen van het object. Deze gronden worden conform het object afgeschreven;
- Waardevermindering van de grond plaatsvindt.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Bruggen	25 jaar
<i>Vaarwegen en havens</i>	
Vaarwegen en havens civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar

Afschrijvingstermijnen overige materiële vaste activa	Verwachte gebruiksduur
<i>Overige materiële vaste activa</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Amoveren als onderdeel van investering	1 jaar
Zonnepanelen	15 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

De vorderingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald voor de waterschapsbelastingen en is statisch voor de overige vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gesplitst in de algemene reserve, de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie en de overige bestemmingsreserves. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven te beperken. De overige bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven. Het eigen vermogen wordt gevormd door het saldo van bezittingen en schulden (inclusief voorzieningen).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting in eigen beheer is actuariel tegen de contante waarde van de (opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Werken voor derden

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Werken voor derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

20. Balans

20.1 Balans per ultimo boekjaar

Activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2021	31-12-2020	Passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2021	31-12-2020
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Immateriële vaste activa	3,1	3,5	<i>Eigen vermogen</i>		
Materiële vaste activa	451,5	448,0	Algemene reserve	30,1	30,1
Financiële vaste activa	2,7	2,8	Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	36,1	33,7
			Overige bestemmingsreserves	40,6	42,0
<i>Werk voor derden</i>	4,7	1,3	Resultaat boekjaar	9,5	4,6
<i>Vlottende activa</i>			<i>Voorzieningen</i>	29,9	26,4
Liquide middelen	548,5	41,0			
Kortlopende vorderingen	24,9	29,6	<i>Vaste schulden</i>	956,2	358,7
Overlopende activa	117,8	26,4			
			<i>Werk voor derden</i>	2,1	2,5
			<i>Vlottende passiva</i>		
			Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	22,4	29,5
			Overlopende passiva	26,2	25,2
<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1	-	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,2	-0,1
Totaal	1.153,3	552,6	Totaal	1.153,3	552,6

20.2 Toelichting op de balans per ultimo boekjaar

Activa

Staat van vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek-waarde	Desinves-teringen en overboe-kingen	Investe-ringen	Bij-dragen van derden	Afschrij-vingen	Afron-dings-verschillen	Boek-waarde
	31-12-2020	Mutaties in 2021					31-12-2021
Onderzoek en ontwikkeling	0,1	-	0,1	-	-	-	0,2
Bijdragen en afkoopsommen	3,4	-	-	-	-0,5	-	2,9

Staat van vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boekwaarde	Desinvesteringen en overboekingen	Investeringen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Afrondingsverschillen	Boekwaarde
	31-12-2020	Mutaties in 2021					31-12-2021
Subtotaal immateriële vaste activa	3,5	-	0,1	-	-0,5	-	3,1
Gronden	15,7	-	-	-	-0,3	-0,1	15,3
Vervoersmiddelen en werktuigen	1,1	-	0,6	-	-0,1	-	1,6
Overige bedrijfsmiddelen	7,6	-	1,7	-	-2,8	-0,1	6,4
Kantoren, woningen en werkplaatsen	34,0	-	-	-	-2,0	0,1	32,1
Waterkeringen	56,2	-	106,7	-106,0	-4,1	-	52,8
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	104,9	-	11,8	-1,0	-7,1	0,1	108,7
Zuiveringstechnische werken	205,9	-0,1	20,7	-	-17,2	-	209,3
Wegen	8,2	-0,3	0,9	-	-0,9	0,1	8,0
Overige materiële vaste activa	14,5	-	3,4	-	-0,5	-0,1	17,3
Afrondingsverschillen	-0,1	-	0,1	-	-	-	-
Subtotaal materiële vaste activa	448,0	-0,4	145,9	-107,0	-35,0	-	451,5
Afrondingsverschillen	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Totaal	451,5	-0,4	146,0	-107,0	-35,5	-0,1	454,5

Verloop-overzicht onderhanden werk 2021 <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek-waarde	Over-boe-kingen	Investe-ringen in gebruik-ge-no-men	Investe-ringen	Bijdra-gen van derden	Afron-dings-verschil-len	Boek-waar-de	Bruto restant krediet
	31-12-2020		Mutaties in 2021				31-12-2021	
Onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	0,1	-	-	0,1	-
Bijdragen en afkopsommen	-	-	-	-	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	-	-	-	0,1	-	-	0,1	-
Gronden	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoersmiddelen en werktuigen	0,5	-	-1,2	0,6	-	0,1	-	1,7
Overige bedrijfsmiddelen	0,2	-	-1,4	1,3	-	-	0,1	4,4
Kantoren, woningen en werkplaatsen	0,4	-	-0,4	-	-	-	-	0,3
Waterkeringen	2,5	-	-	106,7	-106,0	-	3,2	411,1
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	5,1	-	-2,7	11,6	-1,0	-	13,0	81,9
Zuiveringstechnische werken	13,2	-	-9,8	19,4	-	-	22,8	71,7
Wegen	3,5	-	-2,7	0,9	-	-	1,7	1,5
Overige materiële vaste activa	6,9	-	-8,9	2,9	-	0,1	1,0	16,2
Afrondingsverschil	0,1	-	-	0,1	-	-0,2	-	-
Materiële vaste activa	32,4	-	-27,1	143,5	-107,0	-	41,8	588,8
Totaal	32,4	-	-27,1	143,6	-107,0	-	41,9	588,8

Het onderhanden werk betreft per 31 december 2021 € 41,9 miljoen. De resterende bruto kredieten van het onderhanden werk bedragen € 588,8 miljoen waarvan het grootste deel het HWBP-2-programma betreft.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2021	31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	0,7	0,7
Waterinnovatiefonds	2,0	2,0
Leningen aan ambtenaren	-	-
Afrondingsverschil	-	0,1
Totaal	2,7	2,8

Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven

Het betreft de deelnemingen in de Nederlandse Waterschapsbank, BNG Bank N.V., B.V. Baggerzorg, N.V. HVC en AquaMinerals B.V.

In 2021 zijn de HVC-aandelen A, die in eigendom zijn van HHNK, met een aandelenswap omgeruild voor aandelen B.

Waterinnovatiefonds

In 2018 is het Waterinnovatiefonds opgericht, waarin een bedrag van € 2,0 miljoen beschikbaar is gesteld. Dit fonds is bedoeld om innovatieve projecten in de watersector te stimuleren. Het fonds heeft een revolverend karakter. In totaal zijn zeven leningen verstrekt voor in totaal € 0,9 miljoen, hiervan staat ultimo 2021 in totaal nog € 0,6 miljoen open.

Leningen aan ambtenaren

Dit heeft betrekking op aan personeel verstrekte leningen voor de PC-privé-regeling en de fietsregeling. Het betreft een bedrag van € 35.195,35.

Werken voor derden

Werken voor derden (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2021	31-12-2020
Booster Cono	0,1	-
Stadsstrand gemeente Hoorn	1,9	1,0
Waterproef ICT	0,1	0,2
Markermeerdijken	2,6	0,1
Totaal	4,7	1,3

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor bovenstaande projecten zijn werkzaamheden verricht voor anderen. De bijbehorende bijdragen zijn nog niet ontvangen.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2021	31-12-2020
Overige positieve rekening-courantverhoudingen	548,5	41,0
Kasmiddelen	-	-
Totaal	548,5	41,0

De liquide middelen staan voor ons vrij ter beschikking en bestaan uit direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen. De toename komt door een aangetrokken lening van € 651 miljoen.

Schatkistbankieren

Voor liquide middelen die tijdelijk niet voor de publieke taken nodig zijn en voor zover die het drempelbedrag te boven gaan, is schatkistbankieren verplicht. Dit is ingevoerd om als decentrale overheden bij te dragen aan een lagere EMU-schuld en vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het beleggingsrisico.

In het derde kwartaal is het drempelbedrag van € 5,3 miljoen overschreden. Dit komt doordat op vrijdag aan het einde van de dag de aangetrokken lening van € 651 miljoen is ontvangen, dit was eerder dan afgesproken. Op maandag is het overschot naar de rekening van het Rijk overgemaakt.

Drempelbedrag schatkistbankieren				
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>				
Begrotingstotaal				266,1
Drempelbedrag tot 1 juli 0,75%				2,0
Drempelbedrag vanaf 1 juli ⁵ 2,0%				5,3
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde som per kwartaal buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0,1	0,1	20,5	0,2

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa	31-12-2021	31-12-2020
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		
Vorderingen op belastingdebiteuren	23,9	26,5
Af: voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-1,2	-1,1
<i>Subtotaal vorderingen op belastingdebiteuren</i>	<i>22,7</i>	<i>25,4</i>
Overige vorderingen	2,2	4,2
Af: voorziening overige dubieuze debiteuren	-	-
<i>Subtotaal kortlopende vorderingen</i>	<i>2,2</i>	<i>4,2</i>
Totaal kortlopende vorderingen	24,9	29,6
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen subsidies	108,1	13,4
Nog op te leggen aanslagen waterschapsbelastingen	2,4	1,9
Nog te ontvangen bedragen	2,8	6,1
Vooruitbetaalde bedragen/vooruitontvangen facturen	4,2	4,9
Overige overlopende activa	0,4	0,1
Afrondingsverschil	-0,1	-
Totaal overlopende activa	117,8	26,4
Afrondingsverschil	0,1	-
Totaal kortlopende vorderingen en overlopende activa	142,8	56,0

Kortlopende vorderingen

Het totaal van de kortlopende vorderingen bedraagt eind 2021 € 24,9 miljoen (2020: € 29,6 miljoen). Dit bestaat uit een vordering op belastingdebiteuren en overige debiteuren van totaal

⁵ Zie artikel 7 lid 2 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

€ 26,1 miljoen (2020: € 30,7 miljoen) en een voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren van € 1,2 miljoen (2020: € 1,1 miljoen). De voorziening wordt in mindering gebracht op de belastingdebiteuren.

De vordering op belastingdebiteuren is € 2,6 miljoen lager. Belastingaanslagen zijn sneller betaald. De overige vorderingen zijn € 2,0 miljoen lager doordat eind 2021 circa honderd facturen minder openstaan dan eind 2020.

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa per eind 2021 bedraagt € 117,8 miljoen (2020: 26,4 miljoen). Deze stijging komt met name door de voorfinanciering van het project Markermeerdijken.

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies (bedragen x € 1 miljoen)	EU	Rijk			Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	-	2,4	2,8	5,7	1,3	1,1	13,4
Ontvangen bedragen	-	-	-1,8	-6,5	-0,4	-0,8	-9,5
Toevoegingen	-	99,6	3,0	1,0	0,5	0,3	104,4
Afrondingsverschil	-	-	-0,1	-0,1	-	-	-0,2
Saldo 31 december	-	102,0	3,9	0,1	1,4	0,6	108,1

Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht reserves (bedragen x € 1 miljoen)	Saldo	Resultaat-	Saldo	Mutatie 2021		Resultaat-	Saldo
	31-12-2020	Bestemming 2020	1-1-2021	Interne vermeerderingen	Bestemming 2021	Bestemming 2021	31-12-2021 (na verdeling resultaat)
Algemene reserve	30,1	-	30,1	-	-	-	30,1
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie:							
Watersysteembeheer	2,1	5,0	7,0	2,6	-3,1	4,4	10,9
Zuiveringsbeheer	23,4	0,4	23,8	1,1	-7,2	2,2	19,9
Wegenbeheer	8,3	-0,8	7,5	5,2	-0,8	-0,3	11,6
Afrondingsverschillen	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	33,8	4,6	38,3	8,9	-11,1	6,3	42,4
Overige bestemmingsreserves:							
Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	3,9	-	3,9	-	-0,6	-	3,3
Erfpachtgronden	6,2	-	6,2	-	-1,2	-	5,0
Huisvesting	13,5	-	13,5	-	-1,7	-	11,8
Werven	0,8	-	0,8	2,5	-0,2	-	3,1
Maatregelen CO ₂ -emissiereductie	1,1	-	1,1	-	-0,1	-	1,0
Nazorgfase HWBP-2 projecten	16,4	-	16,4	0,3	-0,4	-	16,3

Verloopoverzicht reserves <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Saldo	Resultaat-	Saldo	Mutatie 2021		Resultaat-	Saldo
	31-12-2020	Bestemming 2020	1-1-2021	Interne vermeerderingen	Bestemming 2021	Bestemming 2021	31-12-2021 (na verdeling resultaat)
Voorstel bestemmingsreserve HWBP-projecten	-	-	-	-	-	3,3	3,3
Afrondingsverschillen	0,1	-	0,1	-	-	-	0,1
Subtotaal overige bestemmingsreserves	42,0	-	42,0	2,8	-4,2	3,3	43,9
Afrondingsverschillen	-0,1	-	-	-	-	-0,1	-
Totaal reserves	105,8	4,6	110,4	11,7	-15,3	9,5	116,4

Reservepositie

Het eigen vermogen is met € 6,0 miljoen toegenomen en bedraagt per 31 december 2021 € 116,4 miljoen.

Het resultaat bedraagt € 9,5 miljoen. Voorgesteld wordt om het resultaat voor € 3,3 miljoen in een nog te vormen bestemmingsreserve voor HWBP-projecten te bestemmen en voor € 6,3 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.

De toename van het eigen vermogen is het gevolg van de volgende mutaties:

Mutaties van het eigen vermogen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2021
Interne vermeerderingen		
-	Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van originele begroting	4,9
-	Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van begrotingswijzigingen	4,0
-	Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	2,5
-	Overige bestemmingsreserves op grond van verkoop erfpachtgronden	-
-	Overige bestemmingsreserves op grond van HWBP-2 projecten	0,3
Totaal		11,7
Interne verminderingen		
-	Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van originele begroting	-8,5
-	Overige bestemmingreserve op grond van originele begroting	-3,8
-	Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van begrotingswijzigingen	-2,6
-	Overige bestemmingsreserves op grond van begrotingswijzigingen	-0,4
Totaal		-15,3
Resultaat boekjaar		9,5
	Afrondingsverschil	0,1
Saldo mutatie eigen vermogen		6,0

Algemene reserve

Het doel van een algemene reserve is om te beschikken over weerstandscapaciteit, zodat omvangrijke financiële calamiteiten kunnen worden opgevangen. Zonder weerstandscapaciteit kan een financiële calamiteit leiden tot een forse negatieve reserve, die binnen enkele jaren moet worden hersteld met een sterke tariefstijging tot gevolg. De calamiteiten zijn ingedeeld in drie risicocategorieën: operationeel, politiek/bestuurlijk en juridisch/wettelijk. De belangrijkste risico's per effect met een risicoscore 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen staan

beschreven in deel I van de jaarstukken. Ten opzichte van 2020 is de algemene reserve gelijk gebleven met een saldo van € 30,1 miljoen.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Bestemmingsreserves gebruiken we voor het opvangen van schommelingen in de uitvoeringskosten van onze taken. Door gebruik te maken van de bestemmingsreserves voorkomen we tarief-schommelingen en bereiken wij zoveel mogelijk tariefegalisatie. De hoogte van de bestemmingsreserves is mede gebaseerd op meerjarenramingen over kosten- en tarievenontwikkeling. In 2021 is € 8,9 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie bestaande uit € 4,9 miljoen conform originele begroting en € 4,0 miljoen uit begrotingswijzigingen. De totale onttrekking uit de bestemmingsreserves in 2021 bedraagt € 11,1 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit € 8,5 miljoen conform de originele begroting en € 2,6 miljoen van begrotingswijzigingen.

Overige bestemmingsreserves

In het verloopoverzicht staan zes overige bestemmingsreserves die hierna worden toegelicht. Ook staat één bestemmingsreserve vermeld waarvan wordt voorgesteld om deze te vormen.

De overige bestemmingsreserve 'Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord' is ontstaan in 2008. In ditzelfde jaar is een bedrag van € 14,7 miljoen van de gemeente Amsterdam voor de afkoop van de wegenheffing in het gebied van de gemeente. Het nettobedrag valt in 25 jaar aflopend vrij ten gunste van de exploitatie. Voor 2021 is dit conform begroting een bedrag van € 0,6 miljoen.

Verkoopopbrengsten van erfpachtgronden zijn tot en met 2019 gedoteerd aan de reserve 'erfpachtgronden' en de jaarlijkse onttrekking gebeurt op basis van een degressief opgestelde staffel. In 2021 betreft de totale onttrekking voor deze reserve € 1,2 miljoen euro conform begroting. Met ingang van 2020 worden opbrengsten als gevolg van de verkopen van gronden niet meer toegevoegd aan de egaliseringsreserve voor erfpachtgronden maar direct in exploitatie genomen. Hierdoor wordt de reserve ieder jaar lager.

De vrijval van de reserve 'Huisvesting' vindt sinds juni 2011 plaats. Conform begroting is in 2021 € 1,7 miljoen vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

De reserve 'Werven' is gevormd uit de verkoopopbrengst van de verkochte werven. In 2021 is overeenstemming bereikt voor de verkoop van de werf in Petten, de opbrengst van € 2,5 miljoen is toegevoegd aan deze reserve. De onttrekking bedraagt in 2021 € 0,1 miljoen.

In 2011 is de overige bestemmingsreserve 'Maatregelen CO₂-emissiereductie' gevormd. Deze reserve bestaat uit niet-bestede budgetten van 2010 tot en met 2012. Vanuit de reserve financieren we de kapitaallasten van investeringen die specifiek bedoeld zijn om de CO₂-emissie te verminderen. In 2021 is conform begroting € 0,1 miljoen onttrokken ten gunste van de exploitatie.

Voor projecten van HWBP-2 die naar de beheerorganisatie worden overgedragen is een overige bestemmingsreserve voor onderhoud gevormd. Subsidie die voor de opgeleverde projecten wordt ontvangen worden aan deze reserve gedoteerd zodat de jaarlijkse lasten hieruit kunnen worden onttrokken. De projecten Prins Hendrik Zanddijk, Waddenzeedijk Texel en Den Oever zijn op dit moment opgeleverd aan de beheerorganisatie. Het moment waarop de subsidies worden ontvangen is moeilijk vast te stellen. Dit heeft ertoe geleid dat dotaties achteraf bestuurlijk worden verantwoord. De totale dotatie aan de reserve HWBP-2 betreft in 2021 € 0,3 miljoen als gevolg van ontvangen subsidie. Werkelijke kosten worden jaarlijks onttrokken uit de reserve, de totale onttrekking bedraagt in 2021 € 0,4 miljoen.

Voorgesteld wordt om voor HWBP-projecten een bestemmingsreserve 'HWBP-projecten' te vormen. Bij HWBP-projecten ontvangen we subsidie per projectfase over de geraamde kosten. Door de risico-opslag die in de raming is opgenomen, kan de subsidie soms hoger uitvallen dan de werkelijke kosten van een projectfase. Volgens de recente verslaggevingsrichtlijnen moeten we per projectfase het resultaat bepalen. Tot op heden hanteerden we een andere werkwijze waarbij we het resultaat per afgerond project bepaalden. De nieuwe werkwijze levert in 2021 een resultaat op van € 3,3 miljoen. Indien het voorstel wordt overgenomen, wordt dit bedrag aan de nog te vormen bestemmingsreserve gedoteerd bij de resultaatbepaling.

Resultaatverdeling boekjaar

Mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Watersysteembeheer	4,4	5,0
Zuiveringsbeheer	2,2	0,4
Wegenbeheer	-0,3	-0,8
Totaal mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	6,3	4,6
Voorstel bestemmingsreserve HWBP-projecten	3,3	-
Afrondingsverschillen	-0,1	-
Totaal resultaat boekjaar	9,5	4,6

Het resultaat van het boekjaar wordt in de balans als afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen. Na vaststelling van de jaarrekening wordt deze in het daaropvolgende boekjaar verdeeld. Dit is in overeenstemming met het vastgestelde besluit over de bestemming van het resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Saldo 1 jan 2021	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Externe verminderingen	Saldo 31 dec 2021
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen – gepensioneerde bestuurders	1,6	-	-	-0,2	1,4
Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen - wachtgeld voormalig bestuurders	0,3	-	-	-0,1	0,2
Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen	16,4	4,6	-	-3,7	17,3
Voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden	8,1	7,3	-	-4,4	11,1
Afrondingsverschil	-	-	-	-	-0,1
Totaal	26,4	11,9	-	-8,4	29,9

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden

De voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen is voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden. Pensioenverplichtingen in eigen beheer is met € 0,2 miljoen verlaagd om toekomstige

verplichtingen op te kunnen vangen, conform het actuarieel overzicht. Uit het actuarieel overzicht blijkt dat op balansdatum een bedrag van € 1,4 miljoen beschikbaar moet zijn.

Voorziening voor arbeidsgelateerde verplichtingen voor wachtgeld voormalig bestuurders

De arbeidsgelateerde verplichtingen voor wachtgeld voor voormalige bestuurders, is voor bestuurders die na de verkiezingen van 2019 niet zijn herkozen. Jaarlijks wordt het wachtgeld hieruit voldaan. Deze wordt na de verkiezingen in 2023 herberekend.

Voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen

De onderhoudsvoorziening voor baggeren en saneren van waterlopen is in 2015 gevormd om schommelingen in de kosten van de baggerwerken te egaliseren. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren, in 2021 is dit gebeurd. De begrote dotatie voor 2021 was € 4,5 miljoen. Na de actualisatie is met een begrotingswijziging een dotatie van de voorziening eind 2021 verhoogd met € 0,1 miljoen waardoor de totale dotatie uitkomt op € 4,6 miljoen.

De totale onttrekking van deze voorziening in 2021 is € 3,7 miljoen. In de begroting is uitgegaan van een onttrekking van € 4,5 miljoen. Het verschil wordt veroorzaakt doordat reguliere baggerwerken al voor een deel in 2020 zijn uitgevoerd. Geplande baggerwerken in meren waarbij veel afstemming nodig is met de omgeving zijn vertraagd en schuiven door naar 2022.

Voorziening voor overige onderhoudswerkzaamheden

In 2016 is besloten om onderhoud op persleidingen en rioolgemalen via een onderhoudsvoorziening te egaliseren. Om de, over de jaren heen, sterk variërende uitgaven beheersbaar te maken is een voorziening aangelegd. Bij een kostenegaliserende voorziening is het gebruikelijk om deze periodiek te actualiseren, in 2021 is dit gebeurd. De begrote dotatie voor 2021 was € 5,7 miljoen. Na de actualisatie is met een begrotingswijziging een dotatie van de voorziening eind 2021 verhoogd met € 1,7 miljoen waardoor de totale dotatie uitkomt op € 7,4 miljoen. In totaal is voor € 4,4 miljoen onttrokken aan de voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2021	31-12-2020
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	956,2	358,7
Waarborgsommen	-	-
Langlopende financiële leaseverplichtingen	-	-
Totaal	956,2	358,7

De totale vaste schuld eind 2021 bedraagt € 956,2 miljoen (2020: € 358,7 miljoen). Het verschil bestaat voor € 651,0 miljoen uit een nieuwe lening en voor € 53,4 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2021 € 66,8 miljoen. Voor het verloopoverzicht van de onderhandse leningen zie hoofdstuk 15 Financiering.

Werken voor derden

Werken voor derden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2021	31-12-2020
Overeenkomst vaarwegen provincie Noord-Holland	1,9	2,4
Havendijk C Den Oever	-	0,1
Zoet Zoutknooppunt (provincie en PWN)	-	0,1
Werken voor derden Wegen	0,1	-
Overname Stedelijk Water Medemblik	0,1	-
Afrondingsverschil	-	-0,1
Totaal	2,1	2,5

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor het onderhoud van de oevers, sluizen en baggeren voor de provincie Noord-Holland hebben wij een contract voor dagelijks en groot onderhoud.

Vlottende passiva

Vlottende passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2021	31-12-2020
<i>Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar</i>		
Bankkrediet NWB	-	-
Crediteuren	9,2	5,9
Nog te betalen rente langlopende leningen	2,8	3,0
Belastingen en sociale- en pensioenpremies	5,5	5,4
Overige kortlopende schulden	4,9	15,1
Afrondingsverschil	-	0,1
Subtotaal netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	22,4	29,5
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidie	22,0	21,6
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Verlofverplichtingen	3,8	3,3
Overige overlopende passiva	0,4	0,3
Subtotaal overlopende passiva	26,2	25,2
Totaal	48,6	54,7

De totale vlottende passiva zijn afgenomen tot € 48,6 miljoen (2020: € 54,7 miljoen). De netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar zijn gedaald met € 7,1 miljoen ten opzichte van 2020. De oorzaak van deze daling is onder andere een afname van de overige kortlopende schulden met € 10,2 miljoen.

Het saldo van de overlopende passiva per eind 2021 bedraagt € 26,2 miljoen (2020: € 25,2 miljoen). De grootste post die deel uitmaakt van de overlopende passiva, is de vooruitontvangen subsidie met een saldo van € 22,0 miljoen (2020: € 21,6 miljoen). Hiervan is € 18,5 miljoen ontvangen voor HWBP en HWBP-2-programma (2020: € 21,4 miljoen). Het restant van € 3,5 miljoen bestaat uit overige projecten (2020: € 0,2 miljoen).

Verloopoverzicht 2021 Vooruit ontvangen subsidies (bedragen x € 1 miljoen)	Rijk	Rijk	Rijk	Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	0,2	3,4	18,0	-	-	21,6
Toevoegingen	3,7	-	10,9	0,4	-	15,0
Vrijgevallen bedragen	-0,7	-0,1	-13,6	-0,1	-	-14,5
Afrondingsverschillen	-	-0,1	-	-	-	-0,1
Saldo 31 december	3,2	3,2	15,3	0,3	-	22,0

Niet in balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen die niet in de balans worden opgenomen en waaraan de organisatie voor toekomstige jaren is verbonden, worden hierna separaat weergegeven.

Meerjarige contracten

Ultimo 2021 hebben we niet uit de balans blijvende verplichtingen uit hoofde van meerjarige contracten van in totaal € 296,3 miljoen. Dit bedrag is inclusief de verplichting die HHNK heeft vanuit het HWBP-2-programma. Deze verplichting is opgenomen voor € 244,0 miljoen.

Voor het overige betreffen het contractuele verplichtingen die via aanbestedingen tot stand zijn gekomen voor toekomstige investeringen, alsmede uit hoofde van langdurige contracten t.a.v. bestedingen voor de exploitatie, waaronder energie, chemicaliën en softwarelicenties.

Rekening-courantverhoudingen

Bij de NWB hebben we twee rekening-courantverhoudingen, waarvan één € 59,7 miljoen bedraagt en de ander € 0,8 miljoen. Bij het Rijk, de schatkist, hebben we één rekening-courantverhouding van € 60,0 miljoen.

Cao 2021

In het nieuw vastgestelde cao met de looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 is het persoonlijk opleidingsbudget uitgebreid per medewerker van € 5.000 in vijf jaar naar € 6.000 in vijf jaar. Daarbij is het inzetten van dit budget voor vitaliteit mogelijk geworden. Eind 2021 leidt deze nieuwe regeling niet tot een materieel bedrag voor de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

(Bank-)garantstellingen

Stichting Waterproef

Stichting Waterproef voert sinds 2005 laboratorium- en onderzoeksactiviteiten uit voor HHNK en Waternet. Per 31 december 2008 hebben we met Waternet gezamenlijk een garantieverklaring afgegeven voor de Stichting Waterproef. Beide organisaties staan garant voor de juiste nakoming van de verplichtingen tot betaling van alles wat de NWB van de stichting te vorderen heeft. De rekening-courant bij de NWB heeft per eind 2021 een limiet van € 1,5 miljoen. De liquide middelen van Waterproef zijn gestegen naar € 0,5 miljoen (2020 = € 0,2 miljoen)

Unie van Waterschappen

De waterschappen staan gezamenlijk garant voor een lening met een hoofdsom van € 6,0 miljoen. Per 31 december 2021 is het resterende saldo € 5,3 miljoen. Wij staan garant voor 6,3% van deze lening. Dit betreft een bedrag van € 0,3 miljoen.

Garantstelling Unie van Waterschappen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2021	2020
Bedrag garantstelling 1 januari	0,3	0,4
Bedrag garantstelling 31 december	0,3	0,3

N.V. HVC

In 2021 zijn de HVC-aandelen A, die in eigendom zijn van HHNK, met een aandelenswap omgeruild voor aandelen B. In de nieuwe situatie heeft HHNK 17,6% van het totaal aan aandelen B in haar bezit. Met deze nieuwe aandelen B staat HHNK garant voor het evenredige deel aan uitstaande leningen B. Dit komt neer op een garantstelling voor de leningen B van € 4,1 miljoen.

Garantstelling N.V. HVC <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2021	2020
Bedrag garantstelling 1 januari	1,5	1,5
Bedrag garantstelling 31 december	4,1	1,5

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft diverse subsidieaanvragen voor het Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied beschikt met onderliggend een garantstelling van HHNK voor de overprogrammering. In de garantstelling verklaren wij geen beroep te doen op provinciale middelen wanneer geen of onvoldoende POP-middelen vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling beschikbaar zullen zijn.

Garantstelling provincie Noord-Holland <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2021	2020
Overprogrammering POP2	-	-
Overprogrammering POP3	6,9	7,4

21. Exploitatie

21.1 Exploitatierkening naar effect

Exploitatierkening naar effect	Realisatie	Herziene begroting	Originele begroting
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2021	2021	2021
Waterveiligheid	40,1	45,3	42,6
Wateroverlast beperken	60,6	59,1	60,1
Watertekort voorkomen	1,0	0,9	1,1
Gezond water	7,6	7,6	8,2
Schoon water	77,7	77,9	76,3
Veilige (vaar)wegen	12,4	12,1	12,0
Crisisbeheersing	1,5	1,3	1,3
Bestuur en organisatie	25,2	32,2	35,5
Afrondingsverschil	0,1	-0,1	-0,1
Exploitatieresultaat vóór toevoegingen en onttrekkingen reserves	226,2	236,3	237,0
Toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie	-2,2	-2,2	-3,6
Waterschapsbelastingen	-233,6	-234,1	-233,5
Afrondingsverschil	0,1	-	0,1
Exploitatieresultaat ('-' is voordelig)	-9,5	-	-

In het bestuursvoorstel voor de vaststelling van de jaarstukken hebben we het voorstel tot bestemming van het resultaat opgenomen.

21.2 Toelichting begrotingsafwijkingen

Er zijn verschillende categorieën van begrotingsafwijkingen. Bij bepaalde categorieën is bij hogere uitgaven sprake van onrechtmatigheid. Dit telt mee in het oordeel van de accountant. De door de commissie Besluit begroting en verantwoording gepubliceerde 'Kadernota Rechtmatigheid 2018' vormt de basis om te bepalen of een begrotingsafwijking onrechtmatig is. Hieronder volgen de categorieën.

0. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en waarvan de begrotingswijziging redelijkerwijs niet meer in het begrotingsjaar door het algemeen bestuur kon worden vastgesteld. *
1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. **
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. **
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. *
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *

5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het algemeen bestuur nog geen besluit genomen. **
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd:
 - a) geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar; **
 - b) geconstateerd na verantwoordingsjaar. *
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:
 - a) jaar van investeren; **
 - b) afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren. *

* Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant.

** Onrechtmatig en telt mee in het oordeel van de accountant.

Per effect is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting.

Exploitatiekosten⁶ naar effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene Begroting 2021
Waterveiligheid	33,3	34,5
Wateroverlast beperken	41,8	42,1
Watertekort voorkomen	0,2	0,3
Gezond water	4,9	5,1
Schoon water	64,8	64,3
Veilige (vaar)wegen	14,5	14,7
Crisisbeheersing	0,5	0,5
Bestuur en organisatie	107,6	110,7
Afrondingsverschil	0,2	0,1
Totaal kosten	267,8	272,3

In het volgende overzicht worden de begrotingsafwijkingen ten opzichte van de herziene begroting geclassificeerd.

Effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Meer uitgegeven dan begroot	Categorie van de begrotings- afwijking
Schoon water	Hogere kosten door een dreigend tekort aan ijzerchloride, meer dan begroot correctief onderhoud, hogere kosten slibafzet en -transport, meer schoonmaak benodigd.	0,5	0
Totaal		0,5	

In de investeringskredieten en reserves zijn geen afwijkingen geconstateerd.

⁶ Deze tabel heeft een andere insteek dan die in hoofdstuk 20.1. In deze tabel zijn opbrengsten, uren en reserves buiten beschouwing gelaten.

Begrotingswijzigingen in 2021

Het algemeen bestuur heeft vier begrotingswijzigingen goedgekeurd.

In het vierde kwartaal van 2020 en het tweede kwartaal van 2021 zijn de kosten voor de wegenoverdrachten van Oostzaan (20.849352) en de 7 Westfriese gemeenten (21.323738) opgenomen met een positief resultaat van € 0,6 miljoen.

In het vierde kwartaal is de begroting gewijzigd na actualisatie van de onderhoudsvoorzieningen (21.804315) met een negatief resultaat van € 1,8 miljoen.

Tot slot zijn in het vierde kwartaal diverse posten opgenomen in de centrale begrotingswijziging (21.823241) met een totaal positief resultaat van € 2,7 miljoen. Deze begrotingswijziging wordt hierna toegelicht.

De posten die positief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

• Dividend NWB	€ 3,5 miljoen
• Ontvangen dividend B.V. Baggerzorg	€ 0,1 miljoen
• Bijdrage nazorg HWBP-2-project Prins Hendrik Zanddijk	€ 0,3 miljoen
• Lagere uitgaven nazorg HWBP-2-projecten	€ 0,7 miljoen
• Afkoopsom Westfrisiaweg	€ 0,9 miljoen
• Subsidie gemaal De Poel	€ 1,6 miljoen
• Vrijval post onvoorzien	€ 1,0 miljoen
• Verkoopopbrengst gronden, werf Petten en woningen	€ 3,5 miljoen
• Hogere opbrengst energie	€ 0,2 miljoen
• Hogere opbrengst waterschapsbelasting	€ 1,0 miljoen
• Vrijval vaarwegbeheer	€ 0,5 miljoen
• Lagere kosten belastingheffing, bestuur en communicatie	€ 0,5 miljoen
• Lagere kapitaallasten energiefabriek Zaandam	€ 0,4 miljoen
• Lagere kosten vertraging overname stedelijk water	€ 0,2 miljoen
• Landbouwportaal budget naar voren gehaald in 2020	€ 0,6 miljoen
• Diverse lagere kosten inclusief afronding	€ 0,2 miljoen
Totaal	€ 15,2 miljoen

De posten die negatief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

• Hogere solidariteitsbijdrage	€ 1,0 miljoen
• Hogere kosten VBK per saldo	€ 0,8 miljoen
• Hogere onderhoudskosten waterveiligheid	€ 0,7 miljoen
• Extra kosten wateroverlast in juni	€ 0,2 miljoen
• Hogere onderhoudskosten gemalen	€ 0,6 miljoen
• Hogere kosten gemaal Leemans per saldo	€ 0,8 miljoen
• Hogere kosten vervangen zoutscherm Helsdeur	€ 0,4 miljoen
• Hogere incidentele kosten bij Schoon water	€ 0,6 miljoen
• Hogere kosten testen COVID-19 per saldo	€ 0,1 miljoen
• Hogere kosten IBA's per saldo	€ 0,1 miljoen
• Kosten wegenoverdracht dijkwegen Texel	€ 0,4 miljoen
• Hogere kosten onderhoud wegen	€ 1,1 miljoen
• Hogere personeelskosten per saldo	€ 0,8 miljoen
• Afboeken onzekerheid verstrekte lening Waterinnovatiefonds	€ 0,2 miljoen
• Lagere subsidie-opbrengst HWBP	€ 0,7 miljoen
• Hogere ICT-kosten	€ 0,2 miljoen
• Toevoegingen aan reserves (nazorg HWBP-2-projecten en werven)	€ 2,8 miljoen
• Lagere onttrekking nazorg HWBP-2-projecten	€ 0,7 miljoen
• Diverse hogere kosten	€ 0,3 miljoen
Totaal	€ 12,5 miljoen

21.3 Toelichting op de exploitatierekening naar effect

Hiervoor verwijzen wij naar de verantwoording per effect in de hoofdstukken 2 tot en met 9.

22. Exploitatie naar taak

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Originele begroting 2021
Watersysteem			
Netto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	135,6	140,6	139,7
Onvoorzien	-	-	0,6
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-2,1	-2,1	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-0,1
Bruto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	133,6	138,5	140,2
Toevoeging bestemmingsreserve	2,6	2,6	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-3,1	-3,1	-3,1
Nog te bestemmen resultaat	4,4	-	-
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
belastingopbrengst	137,4	138,0	137,1
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen	-	-	-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,3	0,2	-
Afrondingsverschil	-	-0,1	-
Bruto belastingopbrengsten	137,7	138,1	137,1
Zuiveringsbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	86,7	88,9	86,5
Onvoorzien	-	-	0,4
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-1,3	-1,3	-
afrondingsverschillen	-	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	85,4	87,6	86,9
Toevoeging bestemmingsreserve	1,1	1,1	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-7,2	-7,2	-5,4
Nog te bestemmen resultaat	2,2	-	-
Afrondingsverschil	-	0,1	-
belastingopbrengst	81,5	81,6	81,5
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,1	0,2	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Bruto belastingopbrengsten	81,7	81,8	81,5

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Originele begroting 2021
Wegenbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de wegentaak	10,6	10,7	9,9
Onvoorzien	-	-	0,1
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-0,2	-0,3	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-0,1
Bruto kosten toegerekend aan de wegentaak	10,5	10,4	9,9
Toevoeging bestemmingsreserve	5,2	5,2	4,9
Ottrekkingen bestemmingsreserve	-0,8	-0,8	-
Nog te bestemmen resultaat	-0,3	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Verwachte belastingopbrengst	14,6	14,8	14,8
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	2,9	2,9	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	17,5	17,7	14,8
Overige			
Nog te bestemmen resultaat: voorstel bestemmingsreserve HWBP-projecten	3,3	-	-
Afrondingsverschil	-0,1	-	-
Exploitatieresultaat	9,5	-	-

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote bedragen na wijzigingen per kostendrager worden toegelicht in het volgende hoofdstuk.

23. Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Originele begroting 2021	Realisatie 2020
<i>Kostensoorten</i>				
Rente en afschrijvingen	42,5	42,5	46,0	44,0
Personeelslasten	79,8	80,7	79,1	78,5
Goederen en diensten van derden	114,7	117,5	111,5	109,5
Bijdragen aan derden	18,8	19,6	18,4	21,2
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien	11,9	11,9	11,1	9,2
Afrondingsverschillen	0,1	0,1	-	-
Subtotaal kostensoorten	267,8	272,3	266,1	262,4
<i>Opbrengstsoorten</i>				
Financiële baten	-3,6	-3,7	-0,1	-4,3
Personeelsbaten	-1,4	-1,1	-0,3	-1,1
Goederen en diensten aan derden	-13,5	-11,0	-6,5	-7,4
Bijdragen van derden	-21,3	-19,1	-17,7	-20,0
Waterschapsbelastingen	-233,6	-234,1	-233,5	-230,9
Interne verrekeningen	-0,4	-	-	-0,3
Onttrekking/vrijval voorzieningen	-	-	-	-
Afrondingsverschillen	-	-	0,1	0,1
Subtotaal opbrengstsoorten	-273,8	-269,0	-258,0	-263,9
Exploitatieresultaat	-6,0	3,3	8,1	-1,5
Toevoegingen aan reserves	11,7	11,7	4,9	10,1
Onttrekkingen aan reserves	-15,3	-15,0	-13,1	-13,1
Afrondingsverschillen	0,1	-	0,1	-0,1
Exploitatieresultaat ('+' is nadelig)	-9,5	-	-	-4,6

23.1 Toelichting op de exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Werkelijke kosten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke kosten in relatie tot de herziene begroting. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke kosten per saldo € 4,5 miljoen lager zijn dan begroot.

Werkelijke kosten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Originele begroting 2021	Vershil realisatie - /- herziene begroting
Rente en afschrijvingen	42,5	42,5	46,0	-
Personeelslasten	79,8	80,7	79,1	-0,9
Goederen en diensten van derden	114,7	117,5	111,5	-2,8
Bijdragen aan derden	18,8	19,6	18,4	-0,8
Toevoegingen aan voorzieningen / onvoorzien	11,9	11,9	11,1	-
Afrondingsverschillen	0,1	0,1	-	-
Totalen en per saldo lagere kosten dan geraamd	267,8	272,3	266,1	-4,5

Personeelslasten (€ 0,9 miljoen lager)

Dit komt voor € 0,6 aan lagere inhuurkosten door met name vertraging in projecten waardoor we minder inhuren en doordat de markt niet kan leveren wat we vragen aan externe capaciteit. € 0,3 miljoen diverse lagere kosten.

Goederen en diensten van derden (€ 2,8 miljoen lager)

Het verschil van € 2,8 miljoen lagere kosten van goederen en diensten van derden komt door diverse oorzaken:

- Er is € 0,7 miljoen minder kosten gemaakt doordat, als gevolg van corona, minder is uitgegeven aan externe communicatie en externe activiteiten zoals onderzoeken en het Watersymposium. Ook is minder uitgegeven aan contributies.
- Voor € 0,4 miljoen is minder besteed aan interne diensten als gevolg van het blijvend thuiswerken, denk hierbij aan de kosten van catering, koffiemachines en kantoorartikelen. Ook kon een aantal bestelde auto's door chiptekorten niet worden geleverd.
- Door vertraging in de grondaankopen van Starnmeer, de aanbesteding van de Zaanse Schans en het project Wheredijk, zijn de uitgaven van VBK met € 1,0 miljoen achtergebleven.
- Door een vertraging in de vaststelling van de overnametrajecten van stedelijk water, inkoopvoordelen op maaibestek en minder meerwerk op het maaibestek, zijn de kosten € 0,4 miljoen lager dan begroot.
- Daarnaast zijn diverse kosten lager voor in totaal € 0,3 miljoen.

Bijdragen aan derden (€ 0,8 miljoen lager)

Dit betreffen diverse kleine posten van met name bijdragen aan openbare lichamen die lager zijn uitgevallen.

Binnen deze kostensoort vallen de subsidies die we verstrekken aan derden. We hebben € 1,0 miljoen verstrekt aan subsidies. Hiervan is € 0,8 miljoen verstrekt via het Landbouwportaal. Dit is voor € 0,1 miljoen besteed aan perceel- en oeverinrichting/voldoende zoet water, voor € 0,3 miljoen aan erfafspoeling, voor € 0,1 miljoen aan duurzame bodem en voor € 0,2 miljoen aan gewasbeschermingsmiddelen. Resteert een afronding van € 0,1 miljoen.

Daarnaast is voor het laatste jaar € 0,1 miljoen subsidie verstrekt aan een vijfjarig onderzoeksprogramma dat Landschap Noord-Holland en Water, Land en Dijken hebben ontwikkeld in het kader van het Innovatieprogramma Veen.

In 2021 is een subsidie beschikbaar gesteld van € 0,1 miljoen voor het project Zoete Toekomst Texel.

Na de wateroverlast in juni is subsidie verleend aan agrariërs die een bijdrage hebben geleverd aan de bestrijding van de wateroverlast. De subsidie is voor de brandstofkosten die zij hebben gemaakt en bedraagt € 54.223.

De overige subsidieverstrekking van € 27.256 is opgenomen in bijlage 4.

Werkelijke opbrengsten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke opbrengsten, in relatie tot de herziene begroting. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke opbrengsten per saldo € 4,8 miljoen hoger zijn uitgekomen dan geraamd.

Werkelijke opbrengsten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2021	Herziene begroting 2021	Originele begroting 2021	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Financiële baten	-3,6	-3,7	-0,1	0,1
Personeelsbaten	-1,4	-1,1	-0,3	-0,3
Goederen en diensten aan derden	-13,5	-11,0	-6,5	-2,5
Bijdragen van derden	-21,3	-19,1	-17,7	-2,2
Waterschapsbelastingen	-233,6	-234,1	-233,5	0,5
Interne verrekeningen	-0,4	-	-	-0,4
Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-	-
Afrondingsverschil	-	-	0,1	-
Totalen en per saldo hogere opbrengsten dan geraamd	-273,8	-269,0	-258,0	-4,8

Goederen en diensten aan derden (€ 2,5 miljoen hoger)

De hogere opbrengsten van goederen en diensten aan derden van € 2,2 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten uit energieleveringen van € 1,4. Er is een hogere opbrengst uit de compensatie van HVC op het beheer van slib van € 0,4 miljoen. Door de versnelling in de vervanging van IBA's is die opbrengst € 0,2 miljoen hoger. Tot slot diverse hogere opbrengsten van € 0,5 miljoen.

Bijdragen van derden (€ 2,2 miljoen hoger)

De hogere bijdragen van derden van € 2,2 miljoen bestaat uit twee posten. De eerste is een nieuwe werkwijze van verantwoording van HWBP-projecten waardoor € 3,3 miljoen op de afgesloten projectfasen is gerealiseerd. Daarnaast zijn door een andere verdeling van de POP-subsidies de inkomsten van het Gemaal de Poel € 1,1 miljoen lager dan begroot.

Waterschapsbelastingen (€ 0,5 miljoen lager)

De waterschapsbelastingen zijn € 0,5 miljoen lager. De zuiveringsheffing komt € 0,8 miljoen lager uit, dit komt voor € 0,7 miljoen doordat het waterverbruik van bedrijven lager is als gevolg van de lockdowns. Door stijgende WOZ-waardes is de watersysteemheffing met € 0,1 miljoen toegenomen. Tot slot zijn er diverse kleine verschillen.

24. Vermelding topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) schrijft een publicatieplicht in het jaarverslag voor van de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De wet merkt de secretarissen van waterschappen aan als topfunctionaris. Voor andere medewerkers geldt een publicatieplicht als de bezoldiging of een eventuele ontslagvergoeding uitgaat boven het wettelijke bezoldigingsmaximum. Niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (externen) hoeven niet gemeld te worden.

De beloning van een topfunctionaris mag maximaal 100% van het jaarsalaris van een minister zijn. Dit komt in 2021 neer op € 209.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

In de onderstaande tabel zijn de componenten van de bezoldiging opgenomen van onze secretaris-directeur inclusief de vergelijkende cijfers over 2020. De conclusie is dat er binnen ons hoogheemraadschap geen personen zijn die meer verdienen dan de norm.

Bezoldiging topfunctionaris <i>(bedragen x € 1)</i>	2021	2020
Functie(s)	Secretaris - directeur	Secretaris - directeur
Naam	M.J. Kuipers	M.J. Kuipers
Duur dienstverband	1 januari tot en met 31 december 2021	1 januari tot en met 31 december 2020
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning	€ 178.142	€ 174.475
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 23.189	€ 21.640
Totaal	€ 201.331	€ 196.115
Maximum bezoldigingsnorm	€209.000	€ 201.000

Per januari 2021 zijn de salarissen en schaalbedragen met € 50 gestegen en het percentage Individueel Keuzebudget (IKB) met 0,5%. Per juli 2021 is het IKB-percentage nogmaals met 0,5% gestegen. Totale IKB-percentage vanaf 1 juli 2021 bedraagt 21%. Dit zorgt ervoor dat de beloning over 2021 hoger is dan die van 2020.

De beloning betaalbaar op termijn is iets verhoogd, dit hangt samen met het stijgen van de cao lonen in samenhang met een stijging van de pensioenpremie met 1% en een stijging van premie inkoop voorwaardelijk pensioen van 0,4%.

Wij zijn ons bewust van de anticumulatiebepaling en kunnen bevestigen dat de secretaris-directeur geen bezoldigde topfunctie heeft bij een andere organisatie.

25. Gebeurtenissen na balansdatum

Eind februari is oorlog uitgebroken tussen Rusland en Oekraïne. Dit heeft geen gevolgen voor de jaarrekening 2021. Op termijn zal blijken wat de toekomstige gevolgen zijn voor onze bedrijfsvoering bijvoorbeeld voor gaslevering.

26. Controleverklaring

Hier volgt de controleverklaring

Bijlagen

1. Afkortingenlijst
2. Samenstelling bestuur
3. Uitvoeringsinformatie
4. Subsidieoverzicht

1. Afkortingenlijst

AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BV	Besloten vennootschap
BZB	Basiszuiveringsbeeld
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBO	Crisisbeheersingsorganisatie
CO ₂	Koolstofdioxide
COVID-19	Coronavirus disease 2019
CPW	Coördinatorenoverleg Privacy Waterschappen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
GR	Gemeenschappelijke regeling
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HR	Human Resources
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB	Individueel Keuzebudget
KEP	Klimaat- en energieprogramma
km	Kilometer
KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
KRW	Kaderrichtlijn Water
m ³	Kubieke meter
mm	Millimeter
MWh	Megawattuur
NV	Naamloze vennootschap
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NWO	Niet-waterkerende objecten
POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROT	Regionaal Operationeel Team
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slibdrooginstallatie
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
VBK	Programma verbetering boezemkades
VST	Verbeterde septictank
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
WNT	Wet normering topinkomens
WOZ	Waardering onroerende zaken

2. Samenstelling bestuur

Het algemeen bestuur (college van hoofdingelanden) is per 31 december 2021 als volgt samengesteld. De dijkgraaf is L.H.M. Kohsiek.

Groen, Water & Land

R. Veenman – lid dagelijks bestuur
K. Hartog – lid dagelijks bestuur
A. Lap
P.E. Brouwer-Stam
L.H.M. Dickhoff
E.Y. van Roijen
T. Breedijk
J.W.C. Hoogendoorn – steunfractielid

VVD

A.M. Langeveld
J.H. Swaag
C. Streefkerk

CDA

F.J.A. Frowijn
P. van Ollefen
H.A.C. Komproe – steunfractielid

AWP niet politiek wel deskundig

P. Vonk
F.C. Sanders – steunfractielid
L.J.M. Schagen – steunfractielid

Categorie Bedrijven

A.C.M. Hertogh
A.B.W. Mintjes
R.C.P.E. Wiese
R. Beems – steunfractielid

Categorie Natuurterreinen

F. Hoekstra
P.A. de Ridder-Boon – steunfractielid

PvdA

M.A. Leijen – lid dagelijks bestuur
C.J.M. Stam
F.T.S. van der Laan
P. Oudega
E. Volkers – steunfractielid
C. Bellis – steunfractielid

Water Natuurlijk

E.M. Tannehill
S.M.M. Borgers – lid dagelijks bestuur
L.J. Zaal
G. Rot – steunfractielid
J.C.N. Wagenaar – steunfractielid

Lijst Meuwese/Avis

G.J.M. Meuwese
J.A. Avis

Natuurlijk BBW

E.A. Koning-Bruijn
R. van Schoorl – steunfractielid
C.J.M. Schipper – steunfractielid

Categorie Ongebouwd

S.J. Schenk – lid dagelijks bestuur
S. Ruiter
J.D. Rooker

3. Uitvoeringsinformatie

Inleiding

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Met tabellen en staten, geeft dit document meer inzicht in de financiële achtergronden van de jaarstukken 2021. Deze informatie wordt gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Leeswijzer

Bij de verschillende onderdelen verwijzen we zoveel als mogelijk naar reeds opgenomen staten en teksten in de jaarstukken. De wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen.

Kosten en opbrengstsoorten

In de jaarstukken 2021 is in hoofdstuk 23 een overzicht van de exploitatielasten naar kosten- en opbrengstsoorten weergegeven. In onderstaande tabel zijn dezelfde kosten- en opbrengstsoorten met een nadere verbijzondering opgenomen.

Kostensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening 2021	Herziene begroting 2021	Jaar- rekening 2020
Kostensoorten	Verbijzondering kostensoorten			
Rente en afschrijvingen	Externe rentelasten	6,6	6,7	7,2
	Interne rentelasten	-	-0,1	-
	Afschrijvingen van boekverliezen	0,4	0,2	1,0
	Afschrijvingen van activa	35,5	35,7	35,8
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	42,5	42,5	44,0
Personeelslasten	Salarissen huidig personeel en bestuurders	52,9	52,9	51,4
	Sociale premies	15,6	15,8	14,7
	Overige personeelslasten	2,2	2,2	2,5
	Personeel van derden	9,1	9,8	10,0
	Uitkeringen voormalig personeel	-	-	-
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	-0,1
<i>Subtotaal</i>	79,8	80,7	78,5	
Goederen en diensten van derden	Duurzame gebruiksgoederen	3,5	3,8	2,8
	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	4,0	4,8	4,3
	Energie	13,8	14,1	14,5
	Huren en rechten	1,5	1,3	1,3
	Leasebetalingen operational lease	-	0,1	0,1
	Verzekeringen	1,0	1,1	0,9
	Belastingen	1,0	0,9	0,9
	Onderhoud door derden	52,5	54,0	54,0
	Overige diensten door derden	37,3	37,4	30,7
	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1	-	-
<i>Subtotaal</i>	114,7	117,5	109,5	
Bijdragen aan derden	Bijdragen aan bedrijven	0,9	1,3	1,5
	Bijdragen aan het Rijk	12,8	13,2	13,5
	Bijdragen aan overheden	4,9	4,3	5,9
	Bijdragen aan overige	0,3	0,8	0,3

	Afrondingsverschillen	-0,1	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>18,8</i>	<i>19,6</i>	<i>21,2</i>
Toevoegingen/Voorzieningen Onvoorzien	Toevoegingen aan voorzieningen	11,9	11,9	9,2
	Onvoorzien	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>11,9</i>	<i>11,9</i>	<i>9,2</i>
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>
Subtotaal kostensoorten		267,8	272,3	262,4

Opbrengstensoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaar- rekening 2021	Herziene begroting 2021	Jaar- rekening 2020
Opbrengsten	Verbijzondering opbrengsten			
Financiële baten	Externe rentebaten	-	-	-
	Dividenden en bonusuitkeringen	-3,6	-3,7	-4,3
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
	<i>Subtotaal</i>	<i>-3,6</i>	<i>-3,7</i>	<i>-4,3</i>
Personeelsbaten	Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	-0,5	-0,2	-0,4
	Uitlening van personeel	-0,9	-0,9	-0,6
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-0,1</i>
	<i>Subtotaal</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,1</i>
Bijdragen van derden	Opbrengst uit grond en water	-4,5	-4,4	-2,5
	Verkoop van duurzame goederen	-	-0,1	-
	Opbrengst uit overige eigendommen	-0,2	-0,1	-0,2
	Diensten voor derden	-1,9	-1,7	-1,8
	Verkoop van grond	-	-	-
	Verkoop van overige goederen	-6,8	-4,8	-2,9
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>
<i>Subtotaal</i>	<i>-13,5</i>	<i>-11,0</i>	<i>-7,4</i>	
Bijdragen van derden	Bijdragen van het Rijk	-11,1	-9,1	-10,0
	Bijdragen van provincies	-1,9	-1,7	-0,9
	Bijdragen van overige openbare lichamen	-8,0	-8,1	-7,7
	Bijdragen van overige	-0,5	-0,2	-1,4
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>0,2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Subtotaal</i>	<i>-21,3</i>	<i>-19,1</i>	<i>-20,0</i>	
Waterschapsbelastingen	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing gebouwd	-76,9	-76,8	-75,2
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ingezetenen	-60,4	-60,4	-60,4
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ongebouwd	-17,6	-17,6	-17,4
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing natuur	-0,2	-0,2	-0,1
	Opbrengst verontreinigingsheffing	-0,6	-0,6	-0,6
	Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	-17,6	-18,2	-18,4
	Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	-66,1	-66,1	-64,9
	Oninbaar	0,3	0,5	0,5
	Kwijtschelding	5,4	5,4	5,5
	<i>Afrondingsverschillen</i>	<i>0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>
	<i>Subtotaal</i>	<i>-233,6</i>	<i>-234,1</i>	<i>-230,9</i>

Interne verrekeningen	Interne verrekeningen	-0,4	-	-0,3
Onttrekking voorziening	Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-
<i>Afrondingsverschillen</i>		-	-	0,1
Subtotaal inkomstensoorten		-273,8	-269,0	-263,9

Totaal <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaarrekening 2021	Herziene begroting 2021	Jaarrekening 2020
Exploitatieresultaat		-6,0	3,3	-1,5
Reserves	Toevoegingen aan reserves	11,7	11,7	10,1
	Onttrekkingen aan reserves	-15,3	-15,0	-13,1
<i>Afrondingsverschillen</i>		0,1	-	-0,1
Resultaat		-9,5	-	-4,6

Netto kosten per beleidsproduct

Conform de Waterschapswet zijn in de begroting de netto kosten toegerekend aan effecten. Naast deze indeling zijn de netto kosten ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP-producten) voor de bedrijfsvergelijkingen.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Jaarrekening 2021	Originele begroting 2021	Jaarrekening 2020
01 Eigen plannen	15,1	17,9	16,9
02 Plannen van derden	3,0	2,6	3,0
03 Beheersinstrumenten waterkeringen	3,2	2,6	4,0
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	36,5	40,8	33,1
05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,3	0,4	0,2
06 Beheersinstrumenten watersystemen	2,4	2,7	1,8
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	18,3	20,0	19,8
08 Baggeren van waterlopen	6,2	7,0	5,8
09 Beheer hoeveelheid water	30,6	30,1	28,3
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	0,5	0,1	-
11 Monitoring watersystemen	4,6	4,7	4,9
12 Getransporteerd afvalwater	18,5	17,1	17,5
13 Gezuiverd afvalwater	35,3	34,5	33,5
14 Verwerkt slib	14,0	14,6	16,2
15 Afvalwaterbehandeling door derden	7,1	6,9	6,9
17 Aanleg en onderhoud wegen	7,8	6,3	10,9
18 Wegenverkeersregeling en -veiligheid	4,0	4,3	3,7
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	0,6	0,9	0,6
21 Verkeersregeling en -veiligheid vaarwegen en havens	-0,2	0,1	0,1
23 Vergunningen en meldingen	2,4	2,0	2,7
25 Toezicht	2,9	3,2	3,2
26 Handhaving	0,3	0,2	0,6
31 Belastingheffing	6,3	6,8	7,2
32 Invordering	1,6	2,5	2,0
33 Bestuur	2,8	3,5	3,4
34 Externe communicatie	2,8	4,5	2,6
<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,2	0,3	-
Subtotaal primaire beheerproducten	226,7	236,6	228,9

99 Direct op taakveld (incl. waterschapsbelasting)	-236,3	-236,6	-233,4
Afrondingsverschillen	0,1	-	-0,1
Totaal	-9,5	-	-4,6

Staat van vaste activa

Voor de staat van vaste activa verwijzen wij naar hoofdstuk 20, paragraaf 2.

Staat van vaste schulden

Het verloop van de vaste schulden van HHNK over 2021 is als volgt.

Leningen en langlopende schulden (bedragen x € 1 miljoen)	Stand per 1 jan 2021	Mutaties in 2021		Stand per 31 dec 2021	Rente 2021
		Vermeer- deringen	Aflossingen		
Geldgever					
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	358,7	651,0	53,4	956,2	6,6
Totaal langlopende leningen	358,7	651,0	53,4	956,2	6,6

De totale vaste schuld eind 2021 bedraagt € 956,2 miljoen (2020: € 358,7 miljoen). Het verschil bestaat voor € 651,0 miljoen uit vermeerderingen en voor € 53,4 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2021 € 66,8 miljoen. De gemiddelde rente voor leningen met een openstaande hoofdsom per 31-12-2021 bedraagt 1,9%. De gemiddelde resterende looptijd bedraagt 12,0 jaar.

Verbonden partijen

Voor de staat van verbonden partijen verwijzen wij naar hoofdstuk 16.

4. Subsidieoverzicht

In hoofdstuk 23.1 onder 'Bijdragen aan derden' zijn de verstrekte subsidies toegelicht. De uitsplitsing van de overige subsidieverstrekingen wordt hierna weergegeven.

Aanvrager	Onderwerp	Bedrag €
Stichting Adapt	Bijdrage aan hersteldieselgemaal Alkmaar	2.500
Stichting Etersheimerbraak	Aanvraag subsidie minimuseum voor archeologie Etersheim	2.500
Bob Latten	Bijdrage voor het realiseren van een boek	1.000
Uitgeverij De Kring	Bijdrage jubileumboek 400 jaar polder de Wijdewormer	2.000
Stichting Verhalen Verbinden	Leven en werk in het Geestermerambacht, vóór, tijdens en na de ruilverkaveling	1.250
Vereniging voor Waterstaats Geschiedenis	Bijdrage voor het realiseren van een boek	2.000
Stichting OER-IJ	Fietsroute Cromme IJ en Stelling van Amsterdam	1.000
Diverse onderhoudsbijdragen aan molens	Historische afspraken mbt onderhoudsbijdrage aan molens en bijdragen aan diverse stichtingen.	8.558
Stichting Beemster Werelderfgoed	Jaarlijkse bijdrage 2021	6.448
Totaal		27.256

